

Фарход Исомиддинов

Асрори рақамҳо

Фарғона – 2018

Дар чамъомади илмии Донишгоҳи давлатии Фарғона, 30 майи соли 2018 зери рақами 10 , муҳокама гардида, ба чоп тавсия карда шудааст.

Дар зери таҳрири устои кафедраи забоншиносӣ Ҷумъаи Ҷамол

Мухаррир: Номзади фанҳои филологӣ, дотсент Эҳтиётхон Ибрагимова

Муқарризон: Номзади фанҳои филологӣ, дотсент Мухтор Зокиров,

номзади фанҳои филологӣ, Ҳикматилло Дӯсматов

Дар олами рақамҳо

Пешгуфтор

*Асрори азалро на ту дониву на ман,
В-ин ҳарфи муаммо на ту хониву на ман.
Ҳаст аз паси парда гуфтугӯи ману ту,
Чун парда барафтад на ту мониву на ман.
Хайём*

Одамон худро аз даврони қадим зери асрори рақамҳо эҳсос мекарданд ва фаҳмидани сирру асрори рақамҳо барояшон хеле мушкил менамуд. Ба ин восита мехостанд ба моҳияти ҳаёти худ ба хубӣ сарфаҳм раванд, лекин муяссар намегашт.

Олими машҳури Юнон Пифагор таъкид қада буд, ки рақамҳо қонуниятҳои худро соҳиб буда, дорои табиат ва қувваи хос низ мебошанд. Рақамҳо одат, майлу рағбат ва ҳатто ҳаракати худро доранд. Онҳо одамонро аз рӯзи таваллуд то вақти фавташон ихота кардаанд. Бинобарин, одамон мехоҳанд ва ё не, бояд ба қонунияти рақамҳо итоат намоянд.

Дар ҳаёти инсонӣ калима ё иборае, мафҳуме нест, ки таҳти таъсири рақаме набошад.

Моҳияти мавҷудияти нӯҳ рақами асосӣ тамоми сирру асрори табиатро дар худ мучассам кардааст. Ин нӯҳ рақамро чунин тафсир кардаанд:

1. **Рақами 1** – рамзи мақсаднокӣ, фишороварӣ ва таҷовуз кардан аст.
2. **Рақами 2** – рамзи дурангӣ, духелагӣ ва мувозинати оламро ифода мекунад.
3. **Рақами 3** – рамзи секунчагӣ ва ноустувории ягонагиро дар байни гузашта, имрӯза ва оянда мефаҳмонад.
4. **Рақами 4** – рамзи устуворӣ ва мувозинат мебошад. Чор кунчи чоркунчаро ифода мекунад, чор унсури табиатро, ки аз оташ, хок, ҳаво ва об иборат аст, мефаҳмонад.
5. **Рақами 5** – рамзи хавфу хатар ва нобоварӣ буда, ҳамзамон рамзи бахту саодат ва пуррагӣ ва хурсандии ҳаёт аст.
6. **Рақами 6** – рамзи устуворӣ ва идомаи ҳаёт аст. Ин рақам ба рақамҳои ду ва се тақсим мешавад.
7. **Рақами 7** – рамзи сирру асрор, рамзи орифӣ, яъне рамзи донишҳои муаммовӣ мебошад. Ин рақам боз рақами афсонаҳо, гуфтаҳо буда, ҳафт сайёра, ҳафт ранги табиат, ҳафт рӯз ва ҳафт оҳанги мусиқиро ҳам ифода мекунад.

8. **Рақами 8** – рамзи устуворӣ аст. Ин рақам ба адади ду тақсим шавад, рақами устувори чор таркиб меёбад, ки ҳар яки чори онҳо боз ба ду тақсим мешавад, ки ифодагари рамзи устувории табиат мебошад. Ин рақам рамзи

натанҳо устуворӣ, балки мувафакқият ва таъминоти моддӣ низ ба шумор меравад.

9. **Рақами 9** – рамзи калонтарини рақамҳои оддӣ маҳсуб мешавад. Ин рақами шаъну шукӯх, шӯхратовару сарватовар будааст. Агар хоҳед, ки рақами кодӣ ё рамзии худро муайян кунед, аввал рақами рӯзи таваллудатонро, сипас рақами моҳи таваллудатон ва баъд аз он, рақамҳои соли таваллудатонро ба тариқи зайл навишта ҳаллу фасл намоед, рақами табиӣ шумо ҳосил хоҳад гашт, намуна: 5. 10. 1959 ба тарзи зерин ҳаллу фасл мешавад: 5+1+0+1+9+5+9 баробари 30 . Боз 3+0 баробари 3 мешавад, маълум шуд, ки рақами рамзии оне, ки 5 октябри соли 1959 таваллуд шудааст рақами 3 аст.

Рақамҳоро бо ҳарфҳо низ ифода мекунанд ва рақамҳои аз 1 то 9 тибқи Алифбои тоҷикӣ чунин ифода меёбанд:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
А	Б	В	Г	Ғ	Д	Е	Ё	Ж
З	И	Ӣ	Ӯ	К	Қ	Л	М	Н
О	П	Р	С	Т	У	Ӯ	Ф	Х
Ҳ	Ч	Ҷ	Ш	Ъ	Э	Ю	Я	

Масалан, рақамҳои калимаи Карим чунин аст: 5+1+3+2+8 баробари 19.

Башарият маълумотхое, ки барои инсоният заруранд, бо роҳҳои гуногун ифода карда омадааст. Барои аз худ кардани донишҳои фалсафӣ-маърифӣ бояд одамон заҳмату меҳнат ба ҳарч диҳанд. Маълум, ки дар бораи сохти олам ва пайдоиши он дар маълумотномаҳои динӣ, фалсафӣ, маърифӣ маълумотҳои мухталиф оварда шудааст. Аз ҷумла дар китобҳои қадима ҳам ахбор оиди одобу ахлоқ хеле зиёд ба чашм мерасанд, лекин ин китоби мо аз ҷиҳати маълумотдиҳӣ ва сохтори худ аз китобҳои қаблӣ ба қулӣ фарқ дорад. Агар бо ибораи дигар гӯем, ҳамаи маълумотномаҳоро дар ин китоб ба тарзи хеле мӯъҷаз фароҳам овардаем.

Дар ҳаёт дучори чунин одамони зиёде гаштаем, ки маълумотҳои гуногунро ба воситаи рақамҳо дар хотири худ нақш кардаанд. Имрӯзҳо хонандагони соҳибзавқро бо маълумоте маҳлиё кардан амри муҳол аст, чунки роҷеъ ба ҳар мавзӯъ, ҳар як масъала дахҳо маълумотномаву китобҳои мутааллиқи мавзӯъ мавҷуданд, лекин то ба ҳол чунин китобе, ки маълумотҳои гуногунро тавассути рақамҳо дода бошад, арзи вучуд надорад.

Ин иқдоми нахустин аст, ки маълумотномаҳо тавассути рақамҳо дода шудаанд ва ҳар маводи мавриди мутоаалву баҳс дар муддати кӯтоҳ омода намегардад ва ин маҷсӯи маълумотҳо дар муддати 30 сол омодаи чоп гардид (ин маънои онро надорад, ки муддати 30 сол фақат ба навиштани ин китоб машғул будем, балки дар ин муддати маводҳои лозимаро ҷамъ овардаем). Ҳанӯз соли 1986 дар мактаби рақами ҳафтуми шаҳри Ангрен ба ҳайси муаллими забон ва адабиёти тоҷик қор карданам, боре дар як китоб чанд маълумотеро оиди рақами 7 дида, бо шавқ хондам ва аз ҳамон рӯз сар карда,

кӯшидам оиди ин рақам боз маводҳои ҷолибе дастрас намоям. Вақте маводи кофӣ ғун шуд, ба тарзи ду мақолаи илмӣ-маърифӣ бо номи “Асрори олам” ва оиди рақами чор мақолаи “Чорбандии чориҳо” дар рӯзномаи “Овози тоҷик” чоп гардида, писанди хонандагон гардид. Аз ҳамон сол сар карда, ирода карда будам, ки маълумотҳоро оиди нӯҳ рақами асосӣ дар китобе ҷамъомарӣ карда, ба тарзи рисола омодаи чоп намоям. Ин маҷмӯа ҳарчанд соли 2012 омода шуда бошад ҳам, аммо ба назарам ноқис менамуд, чунки дар маълумотномаҳо ва китобҳо боз оиди рақамҳои 10, 11, 12 маълумотҳои зиёде мавҷуд буданд. Дар чор соли охир оиди рақамҳои мазкур маводҳои иловагӣ ҷамъ гардида, норасоии рақамҳои аввалато қадри имкон пурра гардиданд. Даъвои инро надорам, ки тамоми маълумотномаҳоро оиди рақамҳо ҷамъ овардаам, шояд дар манбаъҳое, ки дастраси ман нашудаанд, боз баъзе маводҳои ҷолиби диққат боқӣ монда бошанд.

Тадқиқоти дуру дароз бар ин анҷомид, ки оиди рақамҳои 3, 4, 7, 12 маводҳо дар манбаъҳо хеле зиёданд, аммо оиди рақами 9 мавод хело кам. Маводҳои ин рисола асосан аз китобҳои гуногуни динӣ, илмӣ, бадеӣ, фалсафӣ, шабакаҳои иҷтимоӣ, рӯзномаву маҷаллаҳо ва ғайраҳо ҷамъоварӣ гардидааст.

Дар ин китоб кӯшиш ба харҷ рафта, ки маълумотҳои шавқовар оиди аҳкомҳои динӣ, масъалаҳои шаръӣ, маълумотҳои фалсафавию тасаввуфӣ, маърифатномаҳое, ки тавассути рақамҳо ифода шудаанд, гирдоварӣ гардад ва ба тарзи зерин ҷойгир шавад: аввал масъалаҳо оиди Шариат, сипас Тариқат, баъд аз он Маърифат. Оне, ки сӯи камолот равонаанд, ин китоб барояшон судманд хоҳад буд.

Итмимнон бар он дорем, ки ин маҷмӯа барои дардхӯрди эҳтиёҷоти маънавии шумо кӯмаки босазое хоҳад расонид ва хонандагони ташнаи илму маърифату дониш аз пайгирӣ бо иттилооти ин китоб бебҳра нахоҳанд монд.

Олами Ваҳдат

*Як умр ганҷ гар дар дили вайрона орамид,
Як шаб дар ин хароба сар оро чӣ мешавад?
Соиб.*

Рақами 1 – рақами рақамҳо

Рақами 1 ифодаи Ваҳдат, оғози ҳисобу китоб буда, ифодагари нерӯмандӣ, нерӯи нерӯҳо, нерӯи ирода, нерӯи ихтиёр, нерӯи ақл, нерӯи умумичаҳонӣ, нерӯи ҳастии ҳаёт, ифодагари рӯҳии қудс, чун ифодагари Ҳокимияти Мутлақ маҳсуб меёбад. Ин рақам асосу ибтидои тамоми рақамҳост. Баъди рақами 1 дигар рақамҳо низ мавҷуданд. Дар Табиати Мутлақ Якка ва Ягона будан хоси Аллоҳ аст, бинобарон Ҷро бо номҳои Аллоҳ, Якка, Ягона, Танҳо, Ваҳдат, Тавҳид, Воҳид ном мебаранд. Нисбати Парвардигор рақами 1 ё якумро гуфтан ноҷоиз аст.

Чизҳое, ки Офаридгор фақат якто офаридааст:

Офтоб дар олам фақат якто аст.

Моҳ ҳам дар дар дунё танҳост.

Замин дар сайёра фақат якто аст.

Алиф нишони ростӣ ва ягонагӣ аст.

Башоратномаи олами рақами якиҳо:

Ин рақам, рақами ибтидои олам, оғози ҳамаи чизҳо мебошад. Одамоне, ки зери рақами 1 таваллуд шудаанд, муҳофизи заминии онҳо Офтоб аст. Онҳо одатан одамони комил ва пешраванд, доимо зери назари умуманд, дар ҳама корҳо муваффақанд. Онҳо сӯи амал равонандагонанд, одатан одамони одил, чеҳракушод, масъулиятшинос, ташаббускоронанд. Онҳо бо ҳамкорон муносибати хуб доранд, дар ҳама кор фаъоланд, лекин шитобкоронанд, аз ин боис ба онҳо дар тадбирҳои хавфнок ширкат кардан тавсия дода намешавад.

Дар китобҳои рақамшиносӣ рақамҳоро ба сайёраҳо нисбат дода, ба табиати инсон алоқаи зич доштаниро хотирнишон кардаанд. Аз ин ҷост, ки рақамҳо дар тақдирот ва ҳислату табиати одамон нақши муҳим доранд. Рақамҳоро ба рӯзи таваллуду соли таваллуд ва ба табиати одамон алоқаманд донистаанд.

Дар манбаъҳои рақамшиносӣ рақами якро рамзи Офтоб номидаанд.

Рақами 1, ки рақами ибтидо, оғози ҳама чизҳо маҳсуб меёбад, андаруни рақамҳои дигар мавҷеъ дорад. Одамоне, ки дар зери рақами як таваллуд шудаанд, онҳоро одамони офтобӣ меноманд. Мувофиқи таъкиди олимони соҳаи рақамшиносӣ, ҳулқу атвори онҳо гӯё ба гардиш ва ба таъсири офтоб низ вобаста будааст. Онҳо фаъолу нерӯманд, ба афроди ҳамрақами худ мувофиқанд.

Овозе, ки ҳазрати Мӯсо (а.с.) шунида буд, фақат як маротиба садо додааст.

Калимаи як дар таркибҳои зерин ҳам ягонагиро ифода мекунад. Як дам, як замон, як зарра, як нафас, як раҳ, як рез, як ҳафта, як моҳ, як сол, якдил, якандеш, якзабонӣ, якҷоя, яксон ва ғайраҳо.

Ҷиҳатҳои мусбии одамоне, ки дар таҳти рақами як таваллуд шудаанд, асосан аз инҳо иборатанд: одатан ин афрод нерӯи табиӣ илоҳӣ доранд. Онҳо устувор ба ҳислатҳои неки инсониянд. Қабл аз коре, ки анҷом медиҳанд, мақсади аниқу андешаи амике доранд ва баҳри амали он камари ҳиммат банданд ва сӯи манзили мақсуд устуворона гом зананд. Онҳо дар ҳама корҳо ғабол, саҳтгиру саҳтиродаанд, ашхоси боварибахшанду иродаи қавӣ доранд, мустақилиятро дӯст доранд, аз мушкилот наҳаросанд, далерона баҳри рафъи мушкил камари ҳиммат банданд.

Ҷиҳатҳои манфии зодагони таҳти рақами як аз ин иборат буда, ки онҳо худхоҳу ба худ биномондагонанд. Инсонҳои якраванду барои расидан ба муддаою лафзи ҳеш аз ягон роҳу усул рӯй натоибанд, омодаи рафтори бенизом буда, аз дигарон тақозои зиёд доранд, аммо худ аз амали он муддао дуранд. Хаёлпарастонанд, фирефтаи хаёлҳои хоманд.

Рамзҳои олами рақами якиҳо:

Сайёраи пешбарандаи рақами 1 – Офтоб аст.
Шиори рақами 1–Ҷасорат, мардонагӣ далерӣ, эътиқоднокист.
Бурчи осмонии рақами 1– Асад (Шер).
Маъдани тааллуқи рақами 1–Тилло.
Рӯзи омадовари зодагони таҳти рақами 1–Якшанбе.
Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 1–Алмос, ёкут.
Рӯзҳои мувофиқтарин ба зодагони рақами 1–1, 3, 9.
Рангҳои, ки зодагони таҳти рақами 1 дӯст медоранд, асосан рангҳои зард, тиллоранг, бунафшранг.

Ифодаҳои рақами як дар табиат:

Як - шумораи ададӣ.
Якум – шумораи тартибӣ.
Яксаду бисту як - шумораи таркибӣ.
Яксара - яктарафа,
Якшаба – одатан ба ранҷи якшабаи модар нигаронида гуфта шудааст.
Якбора – чанд корро якҷоя кардан.
Якҷоя – якчанд нафар як корро иҷро кардан.
Якнӯга – дар шеваҳо беист гиря кардани кӯдакро дар назар доштаанд.
Яквақта – дар як вақти муайян кардани коре.
Ягона – чизе, ки танҳост.
Якнавъ – аз рӯи ноилочӣ иҷро шудани ягон кор.
Якояк – ҳамаи чизи бударо як ба як дида баромадан.
Якбаяк – одатан ҳангоми муҳорибаи тан ба тан кор фармуда мешавад.
Яке – шахси номуайян.

Якка – ба маънои дасти танҳо, ё худ шахси танҳо.
Якрав – ба маънои одами гарданшах, гапнодаро.
Якумра – ба маънои содиқ ба касе ё чизе.
Якруза – муҳлати кор ё умр.
Якмоҳа – муҳлати кор ё умр
Яксола - муҳлати кор ё умр.
Якдилу якчон – маънои мутаҳидӣ.
Якшоха – ҳайвоне, як шох дорад.
Якшанбе номи рӯзи ҳафта ва ғайра

Дар “Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ” вобаста ба калимаи як зиёда аз 270 калима тавзеҳ ёфтааст.

Якиҳо дар фазои Шариат:

Дар Амри маъруф як фарз аст:

1. Фармудаҳои Офаридгорро ба чой овардан ва онро ташфиқ кардан.

Дар илмомӯзӣ як фарз аст:

1. Ба ҳар як мард ва зан омӯхтани илм фарз аст.

Дар касбу кор як фарз аст:

1. Касби ҳалолро касб кардан, аз манъкардаҳои Парвардигору корҳои ҳаром худдорӣ кардан фарз аст.

Дар забҳ кардан як фарз аст:

1. Вақти забҳи чонзоде, ки Парвардигор ҳалоламон кардааст, Ёро ба ёд оварда, гуфтани «Бисмиллоҳ, Аллоҳу Акбар» фарз аст.

Якиҳо дар олами Маърифат:

Дар мақолу зарбулмасалҳо:

Ёр яке, Худо яке.

Як бор частӣ малаҳак, ду бор частӣ малаҳак, охир ба дастӣ малаҳак.

Маёсой аз омӯхтан як замон,

Зи дониш маяфган дил андар гумон.

Хулосаи боби олами якиҳо:

Чун дар боло зикр кардем, рақами як оғози оғозҳо, ибтидои ҳамаи рақамҳои дигар аст. Ҳама шумориданҳо аз рақами як ҳусни оғоз мегирад. Баъди рақами 1, рақами 2, сипас 3 ва ғайраҳо меоянд. Рақами як фақат барои шуморидани ашё (чизҳо) мавриди истифода қарор дорад. Ашхосе, ки рӯзи якуми ҳар моҳ таваллуд мешаванд, ба қонуниятҳои умумии рақами як, ки дар ҳукми сайёраи Офтоб қарор гирифтааст, мутобиқ меоянд.

Аз тадқиқоти бурдаамон маълум гашта, ки дар ҳукмҳои Шариат ва Маърифат якиҳои зиёде арзи ҳастӣ доранд, лек дар равияи Тарикат оиди олами якиҳо вожае дилпазиру чашмгир дарёфт нашуд.

Олами тазод аст, олами дуиҳо

*Асрори ҷаҳон чунон ки дар дафтари мост,
Гуфтан натавон, ки он вуболи сари мост.
Чун нест дар ин мардуми нодон аҳлӣ,
Наатвон гуфтан, ҳар он чӣ дар хотири мост.
Хайём.*

Башоратномаи рақами дугониҳо

Ашхосе, ки таҳти рақами ду муваллиданд, мувофиқи маълумотиҳои манбеи рақамшиносӣ, иродаи устувор надоранд, хело ҳассосанд, аммо муваффақ дар корҳои ҷамоатанд, аз баҳсу мунозара ва ҷанҷолу хӯрдагирӣ хешро канор гиранд ва аз айбҷӯӣ зуд асабонӣ шаванд. Бо одамони атроф унси тамом доранд. Ҳиссиёти фаҳмиш ва дарки маъно дар ин қабил ашхос хеле пеш рафта, тез ба мақсад мерасанд. Феъли онҳо чандон мураккаб нест, аммо тез-тез дигаргун мешаванд. Ба он хотир, ки дар ҳолатҳои ногувор юқӣ намонанд, бо одамони рақами якум ҳамроҳ буданашон мувофиқи мақсад аст. Инсонҳои моҳтобианду оилапараст ва андар никоҳи худро устувор бошандва авлоду ақрабо дар муносиботи қавӣ. Гоҳо камгап ва хомӯш гарданд. Оне ба муаммо дучор оянд, асабонӣ шаванд, сари калоба гум кунанд, табиатан қавию мағруранд ва дар оҳанги доираи қасон рақс накунанд. Онҳо дипломатҳои хуб ва шахсони озодтабиату масъулиятшинос бошанд.

Ҷиҳатҳои мусбати зодагони ин рақам-самимият, сулҳ, оромӣ, дӯстӣ ва рӯҳияти тоза зистани онҳост.

Ҷиҳатҳои манфии зодагони ин рақам-ағлабашон сафсатафурӯш, беҳудагӯӣ, шармгинону ғайбатчиёнанд.

Рамзҳои рақами ду

Сайёраи пешбарандаи рақами 2 Моҳ бошад.
Шиори рақами 2 – Сулҳу дӯстист.
Рамзашон - Муҳолафат, муқобилиятнокӣ.
Бурчи осмони ин рақам –Мизон.
Маъдани тааллуқи рақами 2 –Нуқра.
Рӯзи босамари рақами 2 –Душанбе.
Сангҳои қимматбахои лоиқи рақами 1 –Ёқути кабуд..
Рӯзҳои мувофиқтарин барои зодагони рақами 2 – 2, 7, 9.
Рангҳои, ки зодагони таҳти рақами 2 дӯст доранд–асосан сафед, тиллоӣ ва бунафш аст.

Ифодаи рақамҳои ду дар табиат:

Ду – шумораи микдорӣ.
Дуюм – шумораи тартибӣ.
Дусаду бисту ду шумораи – таркибӣ.
Дуй – адади касрӣ.
Дусад - шумораи микдории мураккаб.
Дуандеш – дудила, калаванда, мураддад.
Дуаспа – бо ду асп, дар маъноҳои маҷозии тез, босуръат, шитобон.
Дубайтӣ – рубоие, ки дар вазни ҳаҷазии мусаддаси маҳзӯф ё мақсур (мафойлун, мафойлун, мафоил ё фаълун) гуфта шудааст.
Дубин – олус, аҳвал.
Дуболо – дучандон, ду баробар.
Дубур – пушт, маъқад.
Дувал – давлат.
Дувист – шакли қадимии дусад.
Дувист шумораи микдорӣ.
Дувор –гардиш.
Дугона – дуто, чуфт.
Дугона – ду рақъат намоз.
Дугона – дугоник, экизак, тавъам.
Дугона – хоҳархонд.
Дугона – рафиқи духтарона.
Душанбе – номи як рӯзи ҳафта.
Душанбе – номи пойтахти Тоҷикистон.
Душанбегӣ – нисбати одамоне, ки дар шаҳри Душанбе зиндагӣ доранд.
Дучашма – ҳар як ҷонзоте, ки ду чашм дорад.
Дучарха- мототсикл.
Дукаса – ҳамроҳии ду кас.
Дуқабата–биноҳои душӯна.
Дурӯя – ҳиллагар, одами дурӯя.
Дугӯша – ашӯҳое, ду гӯшак доранд.

Дукарата – миқдори амали иҷрошуда.
Дучанд – ду карат зиёд шудани амал.
Душаба – коре, ки давоми ду шаб иҷро мегардад.
Дурӯза – коре, ки давоми ду рӯз иҷро мешавад.
Дусоата – коре, ки давоми ду соат иҷро шудааст.
Дусола – нисбати синну соли одамон ва чонзод гуфта мешавад.
Думоҳа – нисбати кор, ё синну соли одамон ва чонзод гуфта мешавад.
Дукент – номи шахрак дар шаҳри Ангрен.
Дукентӣ – нисбати одамоне, ки дар шахраки Дукент зиндагӣ доранд.

Дар «Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ», с.2008, бо вожаи ду зиёда аз 50 калима тавзеҳ ёфтааст.

Дугониҳо дар фазои Шариат

Оламро дар ибтидо ду қисмат кардаанд:

1. Аввалро олами ғайб (олами ниҳон) гӯянд.
2. Дуввумиро олами шуҳуд (олами дидашаванда) номанд.

Ду қатра назди Худо мақбул аст:

1. Қатраи хуне, ки дар раҳи Худо равон шуда, яъне қурбонӣ.
2. Қатраи ашке, ки нимашабон дар ёди Худо рехтааст.

Парвардигор барои қабули тавба ду шарт дошта:

1. Надоништа бад карда бошад.
2. Баъди гуноҳ зуд тавба кунад.

Парвардигор ду олам офаридааст:

1. Олами ғайб (олами пӯшида).
2. Олами шуҳуд (намоён).

Қувваи тахайюл ду хел аст:

1. Сабаб-пайдокунандаи сурати тасаввур.
2. Қуввати бедоркунанда-муҳаррики аъзоҳо.

Ҳар кас ду қобилияти тахайюлӣ дорад:

1. Қобилияте, ки онро ном сабаб аст.
2. Қобилияте, ки узвҳоро ба ҳаракат орад.

Табъ-мизоч дар ду вазъ пайдо шавад:

1. Табъ-мизочи мӯътадил.
2. Табъ-мизочи ғайри мӯътадил.

Ҳар як парда ду мақом дорад:

1. Аввал Таҳорат.
2. Сипас Намоз.

1. Аввал ҳаҷр.
2. Сипас васл.

Аҳли шариат ду вучудро эълон дошта:

1. Вучуди қадим (яъне вучуди азали).
2. Вучуди ҳодис (яъне вучуди дунявӣ, гузаранда).

Фарзи намози Бомдод аз 2 ракъат иборат аст.

Ҳаҷи Умра ду фарз дорад:

1. Вориди Эҳром шудан.
2. Тавофи Каъба намудан.

Ду хислати бандагонро Парвардигору расулаш писанданд:

1. Бандаҳои мулоимтабиатро.
2. Бандаҳои хоксорро.

Рӯзи Қиёмат ба ду тоифаи одамон Парвардигор бо назари раҳмат нанигарад:

1. Бо афроде, ки риштаи хешу табориро буридаанд.
2. Ба ҳамсоҳҳои бад.

Дуихои шоҳроҳи Тарикат

Хирқапӯшӣ 2 рукн дорад:

1. Шаҳси ба мурид хирқа пӯшонида ҳатман олим бошад ва ба ҳар саволи мурид ҷавоб гуфта тавонад.
3. Мурид бояд аз дасти пир хирқа пӯшад, то то тавонад ба дигарон хирқа пӯшонад.

Миёнбанд- Шадд ду хел мешавад:

1. Миёнбандии болорӯ, яъне бо номи Шоҳи мардон миён бастан.
2. Миёнбандии поёнрӯ, яъне ба номи устои худ миён бастан.

Сифати чавонмардӣ ду навъ аст:

1. Ба дӯстон нафъ расондан, яъне саховат кардан.
2. Дӯстонро аз зарари душман ҳимоя кардан, яъне шуҷоат.

Дар сулук ду чиз хеле муҳим аст:

1. Сӯҳбати орифонро гирифтани.
2. Дар истеъмоли ғизо парҳезгор будани.

Ҳар инсонро ду қобилият бошад:

1. Қобилияти Худододи ирсӣ, вале бо саъю кӯшиш наметавон ба он расид.
2. Қобилияте, ки ба ранҷи барзиёд ҳосил гардад.

Одоби назар кардан ҳам ду аст:

1. Надидани чизҳои бад.
2. Чашмро барои дидани чизҳои хуб кушодани.

Дар одоби либоспӯшӣ ду чиз ҳаром аст:

1. Барои кибру ҳаво ва худнамоӣ пӯшидани.
2. Пӯшидани либосҳои суратдор.

Дар сафар кардан ду амал воҷиб аст:

1. Аввал сафари некро мақсад кардани.
2. Дуюм нияти пок доштани.

Сафар кардан ду хел бошад:

1. Сафари суратӣ, яъне ҷисмӣ.
2. Сафари маънавӣ, яъне рӯҳӣ.

Одоби меҳмондорӣ ду хел аст:

1. Ба меҳмон таоми ҳалол ва покиза додани.
2. Меҳмонро бо нияти нек истиқбол кардани.

Суннати меҳмонравӣ ҳам ду хел аст:

1. Ба ҷойи даъватшуда ҳозир гаштан.
2. Суол аз чигунагии таом накардан ва нафармудан.

Чавонмардӣ ду сифат дорад:

1. Ба дӯстон нафъ овардан.
2. Дӯстро аз зарари душман эмин доштан.

Дугониҳои олами Маърифат:

Ақл ҳам ду хел аст:

1. Ақли кулл – илоҳӣ, мутлақ.
  2. Ақли ҷузъ – ҳаёӣ, инсонӣ.
-
1. Ақли маод – ақли тарбиятдида, ки аз охираат огоҳ кунад.
  2. Ақли маош – ақли дунявӣ.

Илм ҳам ду навъ аст:

1. Илми ботин.
2. Илми зоҳир.

Агар хоҳӣ, доимо дар амон бошӣ, ба ду чиз риоят кун:

1. Барои рӯзгор маблағе кифоя дошта бошӣ.
2. Аз казе қаздор набошӣ.

Аз ду чиз дар ҳарос мабош, ки дар дасти Худост:

1. Ризқ.
2. Марг.

Дар забондорӣ ду офат аст:

1. Суханҳои ботил, беҳуда ва бемаънӣ гуфтан.
2. Гапи ҳақро нагуфта сукут кардан.

Розатро ба ду кас бигӯ:

1. Розатро ба Худо бигӯ.
2. Розатро ба худат бигӯ.

Дар тангиҳо ба ду чиз такя кун:

1. Ба сабр.
2. Ба намоз.

Дар дунё назди ду кас вазифадор бош:

1. Ба падарат мувочиб шав.
2. Ба модарат мувочиб гард.

Ду қоидаи заррини оромии оила ин аст:

1. Барои зиндагӣ к маблағи муайян доштан.
2. Аз касе ҳеҷ гоҳ қарздор нагаштан.

Дуихо дар зарбулмасалу мақолҳо:

Ду теғ дар як ғилоф намеғунҷад.

Ду дилбар доштан аз якдилӣ нест,
Дудил будан ба кас аз оқилӣ нест.

Ду бишнаву яке беш мағӯ,
Дубора касро нест зиндагонӣ.

Ду даҳ ним, беҳ аз як даҳяк аст.

Ду дил як шавад, бишканад кӯҳро,
Парокандагӣ орад анбӯхро.

Дуе нест, ки он сето нашавад,

Ду калла дар як дег намепазад.

Ду линга як хирвор аст.
Ду мавиз беҳтар аз як хурмоғ.

Дупо ба ду рӯз ва чаҳорпо ба чаҳор рӯз шинохта шавад.

Ду понздаҳ як сӣ.

Дупул-модари пул.

Ду савдо дар яке сар барнатобад,

Яке дил бо ду дилбар барнатобад.

Дусад дӯст каму як душман зиёд.

Ду сар ба як кӯлоҳ намеғунчад.

Ду сохибро парастииш натавон кард.

Ду ҳезумро ба ҳам хуштар бувад сӯз.

Кайвонӣ ду шуд, ош шӯр шуд.

Кайвонӣ дуто шавад, хона норӯфта мемонад.

Кар ду бор механдад.

Лубёву каду-лаънат ба ҳарду.

Дуиҳои ҳикматангези “Маснави Маънавӣ”-и Мавлавӣ

Пир манам, ҷавон манам.
Тир манам, камон манам,
Давлати ҷовидон манам,
Ман, на манам, на ман, манам.

Дуиҳо аз олами мутақод буда, ифодагари маъноҳои ба ҳам зиданд, аммо дуиҳои ҳикматомези Ҳазрати Мавлои Румро аз як реша об менӯшанд. Дар тасвири Мавлоно дуиҳо ҳар гунаанд, лекин моҳияташон як аст. Дӯстии Мавлоно бо Шамс ҳам ҳамин моҳиятро мемонад. Гуё онҳо ду дарё буданду ба ҳам омезиш ёфта, ба як маҷро равона гардида. Аслан, Мавлоноро Шамс кашф кард ва ин ҳарду офтоbero мемонданд, ки дар олами маънавӣ бо амри илоҳӣ нурафшонӣ доштанд. Пайванди Шамсу Мавлоно васли Мазмуну Шакл, Сурату Сират, Зохиру Ботин аст. Чунин ҳолатҳо дар ағлаби абёти Ҷалолиддини Балхӣ мунъакис гардида:

Ҳар ду чу занбӯр хӯрданд аз як маҳал,
Лек шуд з-он нешу з-ин дигар асал.

Шарҳ:

Ду навъи занбӯр, ҳам занбӯри зард ва ҳам занбӯри асал аз шираи гулҳои якхела баробар баҳрабардор бошанд ҳам, лекин занбури асал асал меораду занбӯри зард захр.

Ҳар ду чун оҳу гиёҳ хӯрданду об,
3-ин яке саргин шуду 3-он мушки ноб.

Шарх:

Ду навъ оҳу, ки яке оддиву дигар хутани аст, як хел алаф мехӯранд. Оҳуи оддӣ саргин мепартояду оҳи Хутан мушки ноб.

Ҳарду най хӯрданд аз як обу х(в)ар,
Он яке холиву он дигар шакар.

Шарх:

Ду хел най, яке оддиву дигар найшакар, ҳар ду аз як обу хок баҳраваранд, вале яке холиву дигаре шакар диҳад.

Ин хӯрад, зояд бухлу ҳасад,
Он хӯрад, зояд ҳама ишқи Аҳад.

Шарх:

Одамон як хел ғизо мехӯранд, хӯрдаи баъзеҳо ба бухлу ҳасад, мубаддал шавад, аз хӯрдаи дигаре ишқу муҳаббати Илоҳӣ ҳувайдо бошад.

Ҳар ду сурат гар ба ҳам монанд равост,
Оби талху ширинро равост.

Шарх:

Об гарчӣ дар як ранг аст, лекин тамъҳо хело гуногун, аз ҷумлаи ширину шӯр аст.

Сеҳрро бо мӯъчиза карда қиёс,
Ҳар дуру бар макр пиндоранд асос.

Шарх:

Зохирбинон ин ду чизро як пиндоранд, дар асл бошад сеҳр дигар асту мӯъчиза дигар. Мӯъчиза аз тарафи Офаридигор ба пайғомбарон дода мешавад.

Ҳарчӣ мардум мекунад, бӯзина ҳам,
Он кунад к-аз мард бинад дам ба дам.

Шарх:

Амали бӯзина (маймун) тақлиди ҳаракати инсон аст, амали инсон аз неъматӣ Худованд аст, аммо амали маймун тақлиде беш нест.

Он мувофиқ бо мунофиқ дар намоз,
Аз паи истеза ояд, на ниёз.

Шарҳ:

Одами мувофиқ намозро баҳри Худо меҳонад, одами мунофиқ баҳри худнамоӣ намоз гузорад.

Гарчӣ ҳар ду бар сари як бозианд,
Ҳар ду бо ҳам марвазӣ ва розианд.

Шарҳ:

Мувофиқон ва мунофиқон гарчи як амалро иҷро кунанд ҳам, лекин байни онҳо фарқияти калонест, мисли он ки Марв дар шарқи Эрон ҷой гирифтаву Рай дар ғарбии он, ки байни ин шаҳрҳову мардуми он тавофутест ба кулӣ.

Мӯминаш хонанд, хонаш хуш шавад,
В-ар мунофиқ гӯйӣ пуроташ шавад.

Шарҳ:

Агар мунофиқро мӯмин гуфтӣ, хурсанд гардад ва агар мӯминро мунофиқ гӯй ба ғазаб меояд.

Зиштии он номи бад аз ҳарф нест,
Талхӣ оби баҳр аз зарф нест.

Шарҳ:

«Мунофиқ» номидан аз айби ҳарф нест, ба мисли он ки шӯрӣ ва ширинӣ об табиати ӯст, на аз мачрои дарёст.

Ҳисси дунё нардбони ин дунё,
Ҳисси динӣ нардбони осмон.

Шарҳ:

Ҳисси дунёпарастӣ моли ин дунё шуда. Ҳиссиёти динӣ-имон начоти рӯҳонӣ, моли он дунёст.

Сихати ин ҳис бичӯед аз табиб,
Сихати он ҳис бичӯед аз ҳабиб.

Шарх:

Барои сихати ҷисм аз табибон мадад хоҳед. Барои сихати рӯҳ бошад, аз Ҳабиб –Парвардигор имдод чӯед.

Кори мардумон равшанӣ аз гармӣ аст,
Кори дунон хийла ва бешарӣ аст.

Шарх:

Мардони Худо росткору растагоранд, кори аблаҳон макру хийла ва шармандагист.

Саволу ҷавоби Махтумқули ва Дурдӣ

Савол: Он чист, ки намоён доништа шуд?

Ҷавоб: Раҳмон.

Савол: Он чист, ки ба қиёмат мондаанд?

Ҷавоб: Номаи аъмол.

Савол: Он чист, дар талош ёфтаанд?

Ҷавоб: Ҳақиқатро дар талош ёфтаанд.

Савол: Он чист, ки нонамоён қисмат мешавад?

Ҷавоб: Меҳр аст, ки нонамоён тақсим мешавад.

Савол: Он чист, ки чӯстанду ёфтанд?

Ҷавоб: Имон аст, ки чӯстанду ёфтанд.

Савол: Он чист, ки сӯи гуноҳ мебарад?

Ҷавоб: Ё иблис аст, ки сӯи гуноҳ мебарад.

Савол: Он чист, ки аз пасаш мегарданд?

Ҷавоб: Вай бахт аст, ки аз қафояш мегарданд.

Савол: Он чист, ки сӯи саодат мебарад?

Ҷавоб: Ё дониш аст, ки сӯи саодат мебарад.

Савол: Он чист, ки ҳасту ҷисм надорад?

Ҷавоб: Он рӯҳ аст, ки ҳасту ҷисм надорад.

Савол: Он чист, ки мислу монандӣ надорад?

Ҷавоб: Он худ ҳастем, ки мислу монандӣ надорем.

Савол: Он чист, ки ба касе ҳасту ба касе не?

Ҷавоб: Вай олам ҳаст, ки ба ҳаст ҳасту ба нест не.

Хулосаи боби олами дуиҳо:

Рақами ду баъди рақами як ибтидо мегирад. Рақами як агар саршавии кор бошад, рақами ду идомаи он буда, баъд аз рақами як меояд. Дар ҳаёти инсонӣ олами дугониҳо хеле доман густурда, рӯи замин ҳама чиз бо ҷуфташ офарида шудааст. Мисол, мард-зан, баланд-паст, калон-хурд ва амсоли инҳо.

Дуиҳо, махсусан мутазодҳо, дар шеърӣ шоирон осори насрии нависандагони ҷӣ дирӯзу имрӯз мавқеи махсус дошта, истифодаи он дар осори назмиву насрӣ аз саноеи бадеъ ва каломии балег ба шумор меравад ва мо намунаи онро аз эҷодиёти шоири шаҳир Мавлоно Ҷалолиддини Румӣ ва Шоирони туркман Махтумқулӣ ва Дурдӣ ба тариқи намуна мисол овардем.

Аз тадқиқоти бурдамон аён гашта, ки олами дуиҳо дар ҳукмиҳои Шариат, Тарикат ва Маърифат хеле фаровонанд ва барои мутаъаи шумо беҳтаринҳояш пешкаш гардид.

Олами рақами сегониҳо

Башоратномаи олами сегониҳо

Аксари инсонҳое, ки таҳти рақами 3 таваллуд ёфтаанд, соҳиблаёқатанд. Онҳо ба илмомӯзӣ, варзиш, санъат майл зиёде доранд, лекин пӯшидатабиатанд. Таҳлилҳо ба ин хулоса оварда, ки аз ин қабилӣ ашхос шахсиятҳои бузург баромадаанд.

Сайёраи раҳнамояшон Муштарӣ (Юпитер) маҳсуб ёфта, ин тоифаи одамон ҳозирбинонанд ва ба ҳама муносибати соҳибэҳтиромона зоҳир мекунанд, аз боис аз дигарон низ муносибати хоссаеро мунтазиранд. Хусусияти рӯҳии онҳо боз ин аст, ки қуввае доранд босо ҷаззоб ва ҷозибай дигаронро ба худ ҷалб карданро соҳибанд. Онҳо агарчанде иродаи қавӣ надошта бошанд ҳам, ба ҳар ҳол сӯи мақсад рафта мерасанд, қадру қиммати худро хуб медонанд ва ба қадру қиммати атрофиёнашон эътибор медиҳанд. Онҳо хуб мефаҳманд, ки агарчӣ инсонҳои комил нестанд, лек майл сӯи комили доранд, бо ҳама муносибати хуб дошта, ба дигарон ёрии беғаразона мекунанд ва мунтазири ивази некӣ набошанд.

Ҷиҳатҳои мусбии зодагони таҳти рақами 3: Ҳаётдӯст, шоддил, рӯҳбаландӣ, диди хуб, ҳештаншиносӣ, ҷаззобӣ, эҷодкорӣ ва ғайраҳо.

Ҷиҳатҳои манфии зодагони таҳти рақами 3: Рӯҳият ва кайфияташон тез-тез дигаргун шавад, шуғли оғоз намудаи худро ба сомон расонда натавонанд.

Рамзҳои рақами се:

Шиори рақами 3- Хурсандиоварӣ.
Рамзи рақами 3 – Ноустуворӣ.
Бурчи осмони рақами 3 – Моҳӣ ва Қавс.
Маъдани тааллуқи рақами 3 – Қалъагӣ, арзиз, рух.
Рӯзи босамари рақами 3 – панҷшанбе.
Сайёраи онҳо – Муштарӣ (Юпитер).
Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 3- Фирӯза.
Рӯзҳои муносибтарин барои зодагони рақами 3 – 3, 5, 8.
Рангҳои, ки зодагони тахти рақами 3 бештар дӯст доранд кабуд,
арғувонӣ, бунафшанд.

Ифодаи рақами се дар табиат:

Се – шумораи миқдорӣ.
Се-номи ҳарфи панҷуми алифбои арабии тоҷикӣ.
Сеюм – шумораи тартибӣ.
Сеяк – шумораи касрӣ.
Сесад – шумораи мураккаб.
Сесаду сию се – шумораи таркибӣ.
Сегона – таркибе, ки аз се чиз иборат аст.
Секарата – чизе, ки се маротиба такрор гаштааст.
Секунча – шакли (фигураи) ҳандасавӣ.
Секаса – коре ё чизе, ки аз тарафи се кас иҷро шувад.
Седона – номи рустанӣ.
Себарга – номи рустанӣ.
Серӯза – мӯҳлати вақт.
Семоҳа – мӯҳлати вақт.
Сесола – мӯҳлати вақт.
Сешанбе – номи рӯз.

Дар “Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ” низ бист вожаи вобастаи рақами се тавзеҳ гардида.

Сегониҳо дар фазои Шариат

Номҳои Парвардигор се қисматанд:

1. Номи зотӣ.
2. Номҳои сифатӣ.
3. Номҳои Раҳмонӣ ва Раҳимӣ.

Се чиз бо се дигар назди Худо мақбул бошад:

1. Соҳибнамоз бояд соҳибзакот ҳам бошад, дар акси ҳол намозаш мақбул набошад.
2. Банда аз Парвардигор шукргузор бошад ва аз падару модари худ ҳам.
3. Агар тақводор бошаду силлаи раҳм надошта бошад ҳам, мақбул нест.

Парвардигор оламро дар 3 дараҷа офарида:

1. Олами ҳайвонот.
2. Олами наботот.
3. Олами маъданиёт.

Парвардигор ба чонзодҳо се чиз дода:

1. Фариштаҳо ақл доранду нафс не.
2. Ҳайвонот нафс доранду ақл кам.
3. Инсонҳо ҳам ақл доранду ҳам нафс.

Дар шаби Меъроҷ Парвардигор ба пайғамбарамон 3 чиз додааст:

1. Ояти охири сураи Бақара –“Аманар расулу” .
2. Муждаи ба ҷаннат даромадани умматоне, ки ба Парвардигор касеро шарик намекунанд.
3. Панҷ вақт намоз ба бандагон чун тӯҳфаи Меъроҷ фарз гардида.

Парвардигор аз се кори бандагонаш розӣ шавад:

1. Ба Парвардигор ширк наоварда фақат ба ӯ ибодат кунанд.
2. Ба бандагоне, ки аҳкомҳои шаръиро ба ҷой оранд.
3. Бандагоне, ки Амри маъруф, наҳии Мункарро ба ҷой оранд.

Парвардигор аз се кори бандагонаш розӣ нагардад:

1. Бандаҳое, ки дурӯғ гӯяндӯ миш-мишҳо паҳн кунанд.
2. Саволҳои бемаънӣ ва беҳуда диҳанд.
3. Моли дунёро беҳуда сарф кунанд.

Соҳибони се сифатро Парвардигор химоя карда, вориди ҷаннат кунанд:

1. Одамоне, ки бо заъифон хушмуомила бошанд.
2. Ононе, ки нисбати падару модарашон шавқат кунанд.
3. Ба зердастони худ боҳиммат бошанд.

Соҳибони се сифатро Парвардигор ҳимоя мекунад:

1. Ба ононе, ки ба молашон хиёнат кардаанд, эҳсон кардагонро.
2. Ба зулмкардагон авф кардагонро.
3. Бо хешовандон дар силлаи раҳм будагонро.

Ба соҳибони се сифат Парвардигор ёрӣ кунад:

1. Шахсоне, ки ғуломонашонро озод кунанд.
2. Аз Парвардигор мадад хоста, оила барпо кунанд.
3. Заминҳои хушкидаро обод кунанд.

Мӯъминон бояд соҳиби се хислат бошад:

1. Суннатҳои Парвардигорро ба ҷой оваранд.
2. Суннатҳои пайғамбаронро ба ҷой оваранд.
3. Суннатҳои имонро ба ҷой оваранд.

Насрониҳо Худоро сегонӣ медонанд:

1. Падархудо.
2. Писархудо.
3. Рӯҳи муқаддас.

Дини Ислом аз се равия иборат аст:

1. Равияи Хориҷиҳо.
2. Равияи Сунниҳо.
3. Равияи Шиъаҳо.

Офати дин се чиз аст:

1. Олимони беамал гарданд.
2. Подшоҳон золим шаванд.
3. Мучтаҳидон беилм бошанд.

Фарзи ғусл 3 аст:

1. Об дар даҳон кардан.
2. Об дар бинӣ кардан.
3. Об дар тамоми бадан равон кардан.

Ғусл кардан 3 тартиб дорад:

1. Аввал истинчо кунад, баъд таҳорат гирад, сипас даҳонро бо об се маротиба чайқонидан фарз аст.
2. Се маротиба ба бинӣ об гирифта мазмаза кардан фарз аст.
3. Тамоми баданро пок шустан, агар ҷойе бошад, ки таги по об чамъ шавад, сипас пойҳоро алоҳида шустан фарз аст.

Намози шом се рақъат аст.

Намози витри вочиб се рақъат аст.

Муаззинро донишани се чиз лозим аст:

1. Шинохти вақт.
2. Нигоҳ доштани ҳалқ аз ҳаром.
3. Бо сидқ, ихлос, тавозӯъ ва бе тамаъ дар ҳама аҳвол бо қавм будан.

Намоз се хел мешавад:

1. Фарз – фармудаҳои Аллоҳ таъолоро иҷро намудан.
2. Вочиб – амалҳои фармудаи Худо, ки баъди фарз меистад.
3. Мустаҳаб(суннат ҳам, ба амалҳои мустаҳаб дохил мешавад).

Намозҳои барои се тоифаи одамон фарз аст:

1. Муслмон бошад.
2. Синнаш ба балоғат расида бошад.
3. Ақли солим дошта бошад.

Дар намоз се фарзи ихтилофӣ аст:

1. Аз намоз хориҷ шудан бо хоҳиши худ.
2. Нигоҳ доштани тартиб.
3. Нигоҳ доштани таъдили аркон.

Такбири таҳрима 3 суннат дорад:

1. Мардон ба вақти гуфтани такбири таҳримаи муайянгашта, намоз хонанд.
2. Шахсони ба имом иқтидоъ карда, бояд аз паси имом дар тартиби муайянгашта кафтҳояшонро кушода дошта, сарангушти худро ба нармии гӯшашон расонанд.
3. Баъди такбири таҳрима гуфтан, хондани сано.

Дар қироати намоз 3 суннат аст:

1. Ҳам имом ҳам муқтадӣ, ҳам танҳохон дар рақъати якум Аъӯз ва Бисмиларо хуфя хондан.
2. Дар ҳар рақъат пеш аз хондани сураи Фотиҳа Бисмиларо хуфя гуфтан.
3. Баъди хондани сураи Фотиҳа имом ҳам, муқтадӣ ҳам, лафзи «омин»ро гуфтан.

Камоли Имон се чиз аст:

1. Шод будан аз ёфтани Имон.
2. Ғамнок гаштан аз заволи Имон.
3. Тарс аз табоҳкунандагони Имон.

Қалъаи Имон се чиз аст:

1. Муъмин олим бошад ба фарзҳои Имон.
2. Муъмин олим бошад ба вочиботи Имон.
3. Муъмин олим бошад ба суннатҳои Имон.

Нуқсонҳои Имон се чиз аст:

1. Куфр варзидан.
2. Шак овардан.
3. Дар муътақидоти Имон шак овардан.

Суханҳои асли ба 3 аст:

1. Фарз – зоҳиру ботинро пок доштан.
2. Суннат – хурмати бародариро ба ҷой овардан.
3. Шарт – пирро чун қиблагоҳ доништан.

Ҳаҷи асосӣ дорои 3 фарз аст:

1. Эҳром бастан.
2. Дар Арафот вуқуф кардан.
3. Тавофи Каъба намудан.

Дар рӯза се фарз аст:

1. Ният – аз субҳи содиқ то фурӯ рафтани офтоб нахӯрдан, нанӯшидан.
2. Дар амал аз субҳи содиқ то фурӯ рафтани офтоб нахӯрдан ва нанӯшидан.
3. Рӯзона чимоъ накардан.

Се чиз агар як чо шавад, дуо бешак мустаҷоб хоҳад шуд:

1. Дили Қуръон.
2. Дили бандаи мӯъмин.
3. Дили шаб.

Аҳамияти дуое, ки такрор ба такрор хонда шавад:

1. Парвардигор матлабашро дар ҳамин дунё диҳад.
2. Талабкардаашро ба охираташ захира кунад.
3. Фалокати пешомадаро гардонад.

Ба се чиз гӯш додан зарур аст:

- А. Ба суҳанҳои Офаридгор.
- Б. Ба суҳанҳои Пайғомбарон.
- В. Ба суҳанҳои аҳли ҳикмат.

Аз се чиз гӯшро пӯшида доштан;

1. Аз суҳанҳои ботил ва бидъат.
2. Аз суҳанҳои бефоида ва фаҳш.
3. Аз суҳанҳои бӯхтону тӯхматангез.

Ибодат 3 сутун дорад:

1. Ибодати чашм.
2. Ибодати қалб.
3. Ибодати забон.

Ибодат се навъ шавад:

1. Ибодати нафсӣ, яъне ҷиҳод бо нафс, рӯза доштан.
2. Ибодати баданӣ, яъне намозхонӣ.
3. Ибодати молӣ, закату садақа додан.

Одами аҳли чаннат се нишона дорад:

1. Шукри неъмат кунаду ба бало сабр кунад.
2. Аз гуноҳҳои содиркардааш тавбакор бошад.
3. Аз Парвардигор тарсон бошад.

Сабр ба Худо дар 3 маврид писандида аст:

1. Сабру субот дар тоату ибодат.

2. Канорагирӣ аз корҳои ҳаром.
3. Сабру субот дар мусибат.

Рамазон аз се даҳа иборат аст:

1. Даҳаи раҳмат.
2. Даҳаи мағфират;
3. Даҳаи озодӣ.

Се чиз ба инсон роҳат бахшад:

1. Ёдоварии Худо.
2. Хондани “Қуръон”.
3. Дидори дӯст.

Ҳаловати имон дар се чиз аст:

1. Аллоҳ ва расулонашро аз дигарон зиёда дӯст доштан.
2. Одамонро фақат дар роҳи Худо дӯст доштан.
3. Аз куфр тарсидан.

Се чиз аз се чиз боло истад:

1. Одоб аз наслу насаб.
2. Амал аз моли дунё.
3. Илм аз аҳли дунё.

Одами хушбахт бо се чиз шинохта шавад:

1. Бо илмомӯзӣ.
2. Бо саховатмандӣ.
3. Бо кушодчехрагӣ.

Аз неъматҳои дунё се чиз беҳтар аст:

1. Фарзанди солеҳ.
2. Моли ҳалол.
3. Зани соҳибҷамоли некхислат.

Се чиз барнагардандааст:

1. Вақти рафта..
2. Сухани гуфта.
3. Тири аз камон раста.

Дар се ҳолат дурӯғӯӣ гуноҳ маҳсуб нашавад:

1. Байни одамони ҷангӣ дурӯғ гуфта, онҳоро оштӣ кунондан.
2. Шавҳарон бо завҷашон, ки барои фарзандонаш модарандар аст, баҳри муросо дурӯғ гӯяд.
3. Барои халосии бандӣ аз дасти подшоҳи золим.

Се чиз зеби одам бошад:

1. Инсонигарӣ.
2. Сифатҳои хуб.
3. Рафтору кирдори нек.

Суолҳо ҳам се навъанд:

1. Суоли воҷиб – саволдиҳанда ҷавобашро надонад.
2. Суоли мустаҳаб – саволдиҳанда донад, лек барои дигарон пурсад.
3. Саволи ҳаром – саволдиҳанда ҷавобаш донад, аммо барои шармсор намудани ҷавобдиҳанда пурсад.

Се гуна шуғл аст, ки гуноҳ бошад:

1. Қиморбозӣ.
2. Ошиқбозӣ.
3. Кабутарбозӣ.

Рӯҳ 3 хел шавад:

1. Рӯҳи наботӣ.
2. Рӯҳи ҳайвонӣ.
3. Рӯҳи инсонӣ.

Се чиз аст, ки ба ҳар як мусулмон воҷиб шуда:

1. Беморбинӣ.
2. Ширкат дар ҷанозаи мусулмон.
3. Баъди задани атса гуфтани “Алҳамдуллилоҳ” ва барои шунаванда гуфтани “Ярҳамакаллоҳ”

Ҷоиз аст ба обрӯи се тоифаи одамон футур орӣ:

1. Одамоне, ки ошкоро ба фисқу фасод машғуланд.
2. Подшоҳони золим.
3. Касоне, ки ба амалҳои бидъат шуғлдоранд.

Ба се тоифа одамон Парвардигор ду карат савоб диҳад:

1. Ба онҳое, ки ба Парвардигор ва расулони вай имон оварданд.
2. Одамоне, ки бо ҳама муносибати хуб доранд.
3. Одамоне, ки итоати пурра ва ибодати комил доранд.

Се чиз дар ин дунё ва он дунё қадр карда ёбад:

1. Бахшидане оне, ки ба ту зулм кардааст.
2. Наздикӣ чӯстан бо хешовандоне, ки туро тарк гуфтаанд.
3. Ба бадкоронат мулоимтабиат будан.

Се чиз имонро комил гардонад:

1. Боинсофу боадолат будан.
2. Ба ҳама салом додан.
3. Ҳангоми камбизоатӣ ҳам садақа додан.

Се чиз одамонро ба марг наздик кунад:

1. Қаҳру ғазаби сахт.
2. Гарсу ваҳми зиёда.
3. Хоҳишҳои нафсонӣ.

Се чиз зеби одам бошад:

1. Хоксорӣ.
2. Саховатмандӣ.
3. Хушмуомилағӣ.

Се чиз дилро гарон созад:

1. Хоби гарон.
2. Хӯроки фаровон.
3. Гуфтори бисёр.

Пайғамбарамон гуфтаанд: умматоне, ки дорон се сифати бад бошанд, рӯзи қиёмат ҳам душманам бошанд;

1. Оне, ки ба номи ман чизе диҳаду сипас хиёнат кунад.
2. Одамонро мисли ғуломон фурӯшад.
3. Ҳаққи хидмати мардикоронро надиҳад.

Пайғомбарамон гуфтаанд: ба умматонам аз се чиз тарсам:

1. Аз зулми подшоҳони золим.
2. Аз фиреби раммолон.
3. Нобоварӣ ба тақдир.

Пайғомбарамон гуфтаанд: се чиз аст, ки умматонам ҳеч гоҳ аз онҳо халосӣ наёбанд:

1. Ҳасад бурдан.
2. Бадгумон будан.
3. Аз ирим - сирим кардан.

Пайғомбарамон фармудаанд, ки аз се тоифа одамон дар ҳазар бояд буд:

1. Аз ғафлатзадагон.
2. Аз хушомадгӯю гадоикунанда.
3. Аз шайхони ҷоҳил.

Аҳли мусулмонони Осиёи Марказӣ соҳиби се чизанд:

1. Дар мазҳаби Имом Аъзаманд.
2. Дар тариқати Нақшбандианд.
3. Дар равияи ақоиди Мотуридианд.

Моҳияти таълимоти тариқати Яссавиро 3 чиз ташкил кунад:

1. Ҷамъ накардани моли дунё.
2. Ҷуз Парвардигор напарастидани чизе.
3. Накардани хиёнат ба ҳаққи касон.

Сегониҳо дар шоҳроҳи Тариқат

Аҳли тасаввуф се ном доранд:

1. Мустатасуф-шаҳси бемартабае, ки аз пайи моли дунё нашуда, чун дарвеш буда, аз даст ба даст гузаранда аст.
2. Мутассуф-шаҳсе, ки ба манзили мақсади аввал расида бошад.
3. Сӯфӣ-шаҳсе, ки аз худ фонӣ гашта, яъне аз худ гузашта ба Ҳақ наздик шуда бошад.

Тасаввуф ба се чиз ба ниҳоят расад:

1. Бо Таҳрид.
2. Бо Тафрид.
3. Бо Тавҳид.

Фарқи инсонҳо дар се нишона падида ояд:

1. Дар меҳрварзӣ чу нуру тобиши офтоб бошанд, ки он нур ба ҳама баробар расад.
2. Мисли хок хоксор будан ва ҳеч гоҳ такаббур накардан.
3. Мисли абр бобаракат ва пурсаховат будан, ки ба хушқу тар яксон резад.

Нур дар се дараҷа зухур кунад:

1. Дар дараҷаи табиат, яъне наботот зухур дорад.
2. Дар дараҷаи ҳайвонот зухур мекунад.
3. Дар дараҷаи одамон фаъол бошад.

Асли тариқат се нишона дорад:

1. Дам-нафасро дар назорат доштан.
2. Қадам, яъне доништа пой гузоштан.
3. Аз аҳли карам будан.

Одами муттақӣ се нишона дорад:

1. Ҳазар аз одами бад.
2. Ҳазар аз дурӯғӯй.
3. Комгорӣ бо ҳалолу покӣ.

Се сухане, ки устод ба шогирд бояд бигӯяд:

1. Барҳез ба хидмат.
2. Биншин бо ҳурмат.
3. Бигӯй бо ҳикмат.

Се сухане, ки падари аҳд ба мурид гӯяд:

1. Агар ғолиб омадӣ сукут кун.
2. Агар мартабаат аз ту пеш ояд, соҳибсухан шав.
3. Агар одами мобайний, ба дигарон мушфиқу меҳрубон бош.

Тарикат ба се таркиб чудо шавад:

1. Тариқи аҳёр – роҳи инсонҳои босаховат.
2. Тариқи аброр – роҳи ҷавонмардон.
3. Тариқи шуттор, ё худ соирин – роҳи ошиқон.

Таърихи тасаввуф ба се давра тақсим мешавад:

1. Давраи зоҳидӣ.
2. Давраи орифӣ.
3. Давраи ошиқӣ.

Нишонаҳои гирехҳои миёнбанд 3 аст:

1. Аҳд доштан.
2. Байъат кардан.
3. Васият қабул кардан.

Аз миёнбанд 3 қадам дур будани устод чунин маънӣ дошта:

1. Аз балои нафс дур будан.
2. Дурӣ аз васвасаи шайтон.
3. Сарфи назар аз сарват.

Одоби соҳиби пой (қадамгузорӣ) будан ба 3 аст:

1. Ба ҷойҳои нақӯ рафтан.
2. Ба зиёрати қабрҳо рафтан.
3. Тавофи беморон.

Одоби пойро аз бадӣ нигоҳ доштан ҳам ба 3 аст:

1. Ба манзили ҳаромхӯру золимон нарафтан.
2. Ба қиморхона ва маконҳои нолоиқ нарафтан.
3. Дурӣ аз мавзеи ҳаром ва фоҳишахонаҳо.

Одоби ба Хонақоҳ даромадан ҳам 3 аст:

1. Покии зоҳиру ботин.
2. Шукронаи ҳастӣ.
3. Ба пойи рост ворид шудан.

Сӯфиҳо 3 хел шаванд:

1. Муоширҳо – мухлисони аҳли тасаввуф.

2. Мутарасмҳо – тақлидчиёни аҳли тасаввуф.
3. Муҳаққиқон – либоси сӯф пӯшида, тарки дунё намуда, сӯи Ҳақ равонагон.

Мақсади миёнбандӣ низ барои пешбурди кор ба 3 аст:

1. Аввал салом.
2. Дуюм таъом.
3. Сеюм калом.

Муриди хирқапӯш 3 манфаат бошад:

1. Агар зоҳири мурид бо либоси шайх зеб пайдо кунад, ботини ӯ бо сифатҳои тақво ва комилӣ зебо шавад.
2. Аз баракати даст, вучуди мурид тозаву покиза гардад.
3. Хирқапӯшии мурид муомилоти байни муриду шайхро нишон бошад.

Хирқапӯшро 3 шарт аст:

1. Хирқа бояд тоза, озода, шусташуда бошад.
2. Хирқа бояд аз маоши ҳалол ба даст омада бошад.
3. Шахси Хирқапӯш аз бидъат дур бошад.

Шахси хирқапӯш бояд 3 қонидаро риоя кунад:

1. Аломатҳои фақро донад ва бо фақирҳо ошноӣ пайдо кунад.
2. Шахси хирқапӯш хирқаро воситаи риё ва гадоӣ нагардонад.
3. Шахси хирқапӯш хирқаро аз раҳи бидъат дур дорад.

Аҳли футувватро 3 мартаба бошад:

1. Саховатмандӣ.
1. Соҳибсафой.
2. Соҳибвафой.

Тавба кардан аз се рӯкн иборат аст:

1. Истиғфор бо забон.
2. Пушаймонӣ аз амали носазо.
3. Аҳдбаҳри накарнаи гуноҳ.

Одами ҳасадбар 3 аломат дорад:

1. Аз паси дӯст ғайбат кунад.
2. Дӯстро дар наздашон васф кунад.

3. Аз кулфати дӯст шод гардад.

Се тоифаи одамон ба чаннат нараванд:

1. Майпарастон.
2. Золимон.
3. Қодугарон.

Парвардигор ба ин 3 тоифа се чиз додааст:

1. Ба Фариштаҳо – ақл.
2. Ба ҳайвонот - нафс.
3. Ба Инсонҳо ҳам ақлу ҳам нафс.

Аз 3 чиз гувоҳи наздикии марг бошад:

1. Мӯйҳои сиёҳ сафед шаванд.
2. Вучуди бақувват беқувват гардад.
3. Қомати рост ҳам ёбад.

Сабр ба Худо дар 3 чиз падида ояд:

1. Дар тоату ибодат.
2. Канорагирӣ аз кори ҳаром.
3. Дар мусибат.

Се дуо бешак мустасҷоб хоҳад шуд:

1. Дуои мазлум нисбати золим.
2. Дуои мусофир.
3. Дуои падар нисбати фарзанд.

Дар дигар манбаъ:

1. Дуои ифтории шахси рӯзадор.
2. Дуои ҳокими боадолат.
3. Дуои ҷабрдидагон.

Боз дар дигар манбаъ:

1. Дуои шахсе, ки дар зикри Парвадигор аст.
2. Дуои бади шахси мазлум.
3. Дуои ҳукмдори боадолат.

Одами фосикро се нишона бошад:

1. Дар дилаш хубби фасод бошад.
2. Дилозор бошад.
3. Аз роҳи рост дур гардад.

Одами шақӣ се нишона дорад:

1. Ҳаромхӯрӣ.
2. Бетаҳоратву аз хаб дерхезӣ.
3. Дурӣ аз ҷамоа.

Одами бахилро ҳам се нишона бошад:

1. Аз соилҳо (гадоҳо) гурезон гардад.
2. Аз балои тақдир тарсон бошад.
3. Аз молаш касе фоида набинад.

Одами мунофиқро низ се нишона бошад:

1. Каси ваъдахилоф бошад.
2. Суханаш олудаи лофу газоф бошад.
3. Хиёнат бар амонат кунад.

Сегониҳо дар олами Маърифат

Се тоифа одамон ҳеч гоҳ сарватманд нашаванд:

1. Аз назари халқу Худо дургаштагон.
2. Ноқисулақлон.
3. Танбалон, серорзуён, баднафсу исрофкорон.

Одами аҳмакро се нишона бошад:

1. Аз ёди Ҳақ ғофил бошад:
2. Газоф бисёр гӯяд.
3. Дар ибодат коҳил бошад.

Ба ин се тоифа ашхос се чизро фаҳмонда нашавад:

1. Ба одами кар нақл карда натавонӣ.
2. Ба одами кӯр нишон дода натавонӣ.
3. Ба одами аблаҳ фаҳмонда натавонӣ.

Дар фалсафа се масъалаи муҳим аст:

1. Ба дониستاني чӣ қодирем?
2. Чӣ бояд кард?
3. Ба чӣ умед бояд баст?

Дарахти мевадор се мафаат дорад:

1. Дар сояш шинӣ – фароғат ёбӣ.
2. Аз меваш бичашӣ – лаззат барӣ.
3. Аз гармии ҳезумаш баҳра гирӣ.

Мутолааи китоб ба се навъ аст:

1. Хондану нафаҳмидан.
2. Хондану фаҳмидан.
3. Ба такрор хондану фаҳмидан.

Се тоифаи одамон некиро нашоёд:

1. Танбалон.
2. Беору беномусон.
3. Бадахлоқон.

Се чизро бо се чиз натавон ёфт:

1. Сарват- бо орзую ҳавас.
2. Ҷавонӣ- бо пардозу андоз
3. Саломатӣ- бо доруву дармон.

Одамонро се чиз бадбахт кунад:

1. Аспи бад.
2. Зани бад.
3. Ҳавлии танг.

Соҳибони ин се сифати бад гунаҳкоронанд:

1. Айби худро надида, ба айби дигарон тамасхур доштагон.
2. Айби худро ба дигарон нисбат дода, аз болои онҳо хандидагон.
3. Ҳамсӯҳбатони худро азият диҳандагон.

Ин се навъ сифат нишони фақр бошад:

1. Подшоҳоне, ки некиатро надонанд, бадиатро нагузоранд.

2. Ҳамсоягоне, ки некии ҳамсояро пӯшида дошта, бадашро ошкор кунанд.
3. Занҳое, ки шавҳарро озор диҳанду замони набуданаш хиёнат кунанд.

Бемории касон аз 3 чиз падида ояд:

1. Бисёр хӯрдан.
2. Хӯрокро гарм хӯрдан.
3. Хӯроки хом хӯрдан.

Камбағалон ба се мусибат гирифта бошанд:

1. Аз заифии динӣ ба кӯи бадӣ афтанд.
2. Аз заифии ақл саросема бошанд.
3. Муруввату одамгариашон дур шуда, масхараи дигарон гарданд.

Се амал начоти мӯъминон гардад:

1. Пок доштани забон аз ғайбат.
2. Барои дунё ва охираат амалҳои некро сомон додан.
3. Ашк резондан ба хоҳири гуноҳ ва тавба намудан.

Тарки се хислати бад боиси начот бошад:

1. Зулм накардан.
2. Бераҳм набудан.
3. Қасами бардурӯғ нахӯрдан.

Аз се тоифа одамон бояд тарсид:

1. Хиёнаткорон.
2. Золимон.
3. Хабаркашон.

Се чиз миёни кас шиканад:

1. Амали худро беҳтару афзун хондан.
2. Аз хотир баровардани гуноҳони худ.
3. Райи худро аз райи дигарон боло гузоштан.

Дӯстон се навъ бошанд:

1. Дӯстони ҷонӣ.
2. Дӯстони номӣ
3. Дӯстони нонӣ

Одамони некӯбахтро ба се хислат шиносанд:

1. Бо саховатмандӣ.
2. Бо илмомӯзӣ.
3. Бо чехракушодӣ.

Се чиз барнагарданда аст:

1. Вақт- вайро набояд гум кард.
2. Сухан-онро андеша кун.
3. Имконият-вайро аз даст мадеҳ.

Се чиз қиммат аст:

1. Муҳаббат.
2. Дӯстӣ.
3. Эътиқод.

Се чизро эътимод нест:

1. Амалдорӣ, ки доимӣ нест.
2. Омад ҳам ҳама вақт манфиат наорад.
3. Дорой ҳамешагӣ нест.

Се чиз чигунагии касро муайян кунад:

1. Меҳнатдӯстӣ.
2. Ҳалолкорӣ.
3. Муваффақиятноқӣ.

Се чиз касро хароб созад:

1. Майхорагӣ.
2. Такаббур.
3. Қаҳру ғазаб.

Се чиз аз се чиз боло истад:

1. Одоб аз наслу насаб.
2. Амал аз моли дунё.
3. Илм аз аҳли дунё.

Аз се кор шарм набояд дошт:

1. Аз хизмати меҳмон.

2. Бархестан ба эҳтироми устод ва падару модар..
3. Кам бошад ҳам ҳаққи худро талаб кардан.

Се чиз хоси дӯстист:

1. Хулқи хуб доштан.
2. Мехрубонӣ кардан.
3. Хоксор будан.

Аз се тоифа одамон ҳочат хоستان равост:

1. Аз диндорон.
2. Аз чавонмардон.
3. Аз аҳли саховат.

Ба се қоидаи оддӣ риоя бояд кард:

1. Агар ба ту бовар накунамд – исбот макун.
2. Агар туро дӯст надоранд – илтимос макун.
3. Агар ба қадрат нарасанд – исрор макун, то қадр кунанд.

Мардонро дӯст доштани ин се зан равост:

1. Зане, ки ўро таваллуд кардааст.
2. Зане, ки ба ў фарзанд таваллуд мекунад.
3. Оне, ки аз ў таваллуд шудааст, яъне духтарашро.

Дар тиннати одамон се хислат нуҳуфта, ки риояти он касро хушбахт гардонад:

1. Ҳангоми зарурат хомӯширо пазируфтани.
2. Ҳадду сарҳади одоброни ниғаҳ доштан.
3. Пурсабру пурбардошт будан.

Дар ниҳоди ҳар кас се шахсият бошад:

1. Ў кист, бо кист, чӣ тафаккур дорад.
2. Вай оне аст, ки ўро кӣ мепиндоранд.
3. Ў оне ҳаст, фикр дорад, ки ў кист?

Ағлаб касон аз се чиз дар ҳаросанд:

1. Аз боварии саҳт ба касе.
2. Аз баёни ҳарфи рост.
3. Аз танҳой.

Се чизест, ки шодию осоишро барҳам занад:

1. Ба гузашта афсӯсу надомат хӯрдан.
2. Аз оянда хавотир будан.
3. Ба ҳоли ҳозир шукргузорӣ накардан.

Муносибати одамонро се роҳ бошад:

1. Рафтори оқилона.
2. Тақлид ба инсонҳои нек.
3. Амал аз рӯи таҷриба.

Дар қоидаҳои забони тоҷикӣ се шахс аст:

1. Шахси якуми танҳо – ман.
2. Шахси дуюми танҳо – ту.
3. Шахси сеюми танҳо – вай, ӯ.

1. Шахси якуми ҷамъ – мо.
2. Шахси дуюми ҷамъ – шумо.
3. Шахси сеюми ҷамъ – онҳо.

Феълҳо се замон доранд:

1. Замони гузашта.
2. Замони ҳозира.
3. Замони оянда.

Ашъор аз ҷиҳати сохт се наванд:

1. Шеърӣ ҳичоӣ.
2. Шеърӣ арӯзӣ.
3. Шеърӣ сафед(озод).

Се чизро набояд гум кард:

1. Оромӣ.
2. Боварӣ.
3. Нангу номус.

Дар се чиз эҳтиёт бояд:

1. Қадамгузорӣ.
2. Қаламронӣ.

3. Қасамрхӯрӣ.

Ин сеи дигарро ҳам эҳтиёт бояд:

1. Оромии қалбро .
2. Покии забонро.
3. Дидагони биноро.

Се чизро пок бояд дошт:

1. Танаро.
2. Либосро.
3. Хаёлро.

Оқилии кас дар 3 чиз падида ояд:

1. Дар коркарди ақл.
2. Дар таҳаммулу сабр.
3. Дар ҳиммати беминнат.

Аз 3 чиз парҳез бояд:

1. Аз гуноҳ.
2. Аз афсӯсу надомат.
3. Аз доду фиғон.

Се чизро набояд фаромӯш кард:

1. Аллохро.
2. Маргро.
3. Дӯсти содиқро.

Одамон дар 3 ҳол шинохта шаванд:

1. Ҳангоми сафар.
2. Замони ба сар афтодани ташвиш.
3. Дар вақти аз касе қарздор будан.

Хулосаҳо оиди боби рақами сегониҳо:

Сегониҳо дар табиат хеле зиёданд, онҳо ҳам дар ҳукмҳои Шаръӣ, ҳам дар амалҳои аҳли Тариқат ва ҳам дар фармудаҳои аҳли Маърифат хеле барҷаста ба чашм мерасанд.

Одамони зодагони тахти рақами се ҳозирбинонанд ва чуноне дар башоратномаи онҳо омадааст, ба ҳама муносибати эҳтиромона доранд аз дигарон муносибати хоссаро низ мунтазиранд. Бо қувваи ҷаззобашон ҷозибаи дигаронро ба худ ҷалб карданро соҳибанд. Ба сеи ҳукмҳои Шариат, ба сеи амалҳои Тариқат ва ба сеи фармудаҳои Маърифат итоат кардан натавонанд зодагони тахти ин рақамро, балки тамоми инсониятро сӯи камолоти маънавӣ ва саодати зиндагонӣ мебаранд. Ахлоқ, ки гавҳару ҷавҳари инсон будан аст, дар ин сегониҳо дар алоҳидагӣ ва бо мутаазодҳояшон тавзеҳ ёфта, ба сирришту сарнавишт ва тақдире тадбири инсонӣ омезиш ёфтааст. Асрори ин рақам танҳо дар овардану нишон додани гуфтаҳову фармудаҳо набуда, балки дарки маънавии аниқу амиқро мебояд то сирри он пешорӯи шумо кушода гардад. Роҷеъ ба ҳар сегониҳо мақолоти илмиву соҳавию диниро пешкаш кардан мумкин аст, аммо шакли мӯъҷаз, ки дар дасти шумост, чуноне дар яке аз сегиниҳо омадааст, ақро чархгардон кунед, сирри ин рақам пеши чашмони шумо пайдост.

Чорбандии чориҳо

*Ҳар роз, ки андар дили доно бошад,
Бояд, ки нухуфтатар зи анқо бошад.
К-андар садаф аз нухуфтагӣ гардад дурр,
Он қатра, ки рози дили дарё бошад.
Хайём.*

Башоратномаи дунёи рақами чориҳо

Чунин шуморанд, ки сайёраи раҳнамои ҳаёти одамоне, ки тахти рақами 4 ба дунё омадаанд, касонеанд бозътимод, поквичдон, дар касбу қору соҳоти мухталифи илм беҳамто. Андар дониستاني таҷҳизоти техникӣ ва истехсолот комёб. Эшон қобилияти фавқуттабииву табиати яқравӣ доранд. Ҳамин хусусиятҳоро дар мисоли чорғониҳо эҳсос мекунад.

Сайёраи ниғаҳбонашон Уран аст ва дар ҳақиқат сайёраи пешбарандаи рақамҳо ба ҳаёти одамоне, ки тахти ҳамон сайёра таваллуд шудаанд, мӯҳри худро гузоштааст.

Аксари одамоне, ки зери рақами 4 тавлид шудаанд худхоҳанду хислатҳои ба худ хосеро доро мебошанд. Онҳо қонуниятҳои худро доранд ва қоидаҳои маъмулро чандон риоят намекунанд ва ба фикри дигарон безътино ҳастанд. Онҳо ақидаи озод ва солим доранд. Зодагони зери ин рақам касони оқиланду

табиатро хеле дӯст доранд ва бо муҳити артоф ба зудӣ унс гиранд. Онҳо шахсони меҳнатдӯстанд, табиати хуби инсонгарой, ки доранд, ба онҳо касони зиёде риштаи дӯстиро пайвастан хоҳанд. Ин қабил одамон қобилияти баланди ташкилотчигиро ҳам доранд, хотирашон қавӣ, иродашон мустақкам, лек хеле ҳассосианду, аз амалҳои ба нигоҳашон номақбул тез асабонӣ гарданд.

Рамзҳои олами рақами чорӣ

Сайёраи пешбарандаи рақами 4 – Уторид, Тир (Сатурн) маҳсуб меёбад.

Рамзи рақами 4 – Устуворӣ.

Бурчи осмонии рақами 4 – Сумбула..

Маъдани тааллуқи рақами 4 – арзиз, уран.

Рӯзи омадовари рақами 4 – Чоршанбе.

Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 4 – Хоро, Ақиқи сурх.

Рӯзҳои муносибтарин ба зодагони рақами 4–4, 6, 8.

Рангҳои, ки зодагони таҳти рақами 4 дӯст медоранд асосан сабзи тунду бунафш аст.

Ҷиҳатҳои мусбии зодагони ин рақам, самимӣ, ҷӯӣ сулҳу дӯстӣ будани онҳост, рӯҳияте пок ва тоза доранд.

Ҷиҳатҳои манфии зодагони ин рақам, аксаран онҳо сафсатафурӯш, беҳудагӯёнанд, шармгинону ғайбатчиёнанд.

Ифодаҳои рақами чор дар табиат:

Чор - шумораи миқдорӣ.

Чорум – шумораи тартибӣ.

Чорҷак – шумораи касрӣ.

Чорсад – шумораи мураккаб.

Чорсаду чилу чор шумораи таркибӣ.

Чоррӯза – муҳлати вақт.

Чормоҳа – муҳлати вақт.

Чорсола -муҳлати вақт.

Чоргӯша – зарфе, ки чор гӯша дорад.

Чорсӯ – номи мавзеъ дар шаҳрҳои Тошканд ва Намангон.

Чорпоя – ба маънои миз.

Чорҷӯба – ашӯе, ки аз чор ҷӯб сохта шудааст.

Чоркунча – ашӯе, ки аз чор кунҷ иборат аст.

Чортарафа – ашӯе, ки чор тараф дорад.

Чоркаса – коре, ки аз тарафи чор кас иҷро шавад.

Чоркасӣ – миқдори одамонро гӯянд.

Чоршанбе – номи рӯз.

Чоршанбе - номи маҳал дар шаҳри Хучанд.

Чорҷарха – ба маънои ароба.

Чорраҳа – номи гузаргоҳ.

Чордара – номи мавзеъ.

Чормех – номи ашё.
 Чорбоғ – номи шаҳрак.
 Чоркӯҳ – номи деҳае дар Исфара.
 Чорчашма – номи мавзеъ.
 Чормағз – номи мева.
 Чорбора – чор маротиб.
 Чоргона – чор фасли сол.
 Чордевор – хонаи вайрона.
 Чорзабонӣ – пургӯй.
 Чоркоса – косаи бузург.
 Чормавча – мавҷҳои баҳру дарёҳо.
 Чороина – чор пора оҳани паҳн.
 Чорпар – тире, ки чор пар дорад.
 Чорпараст – шахсоне, ки чор унсурро парастанд.
 Чорпарра – суръати тез.
 Чорпахлӯ – ба маънои фарбеҳ.
 Чорпора – номи сози мусиқӣ.
 Чорпоразан – навозандаи сози чорпора.
 Чортор – як навъи асбоби мусиқӣ.
 Чортоқ – айвон.
 Чорчинор – номи мавзеъ.
 Чортоқ номи мавзеъ дар Намангон.
 Чорук – пойафзоли қадима.
 Чорукдарон – номи мавзеъ дар вилояти Суғд.
 Чорчӯб – қолаб.
 Чор-чор – муқобил шудан.
 Чорқаб – либоси махсуси шоҳон.

Дар «Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ» наздик 60 вожаи вобастаи рақами чор (чаҳор) тафсир шудааст.

Чорбандихо дар фазои Шариат

Парвардигор ба мусулмонон чор чиз дода:

1. Қуръон.
2. Ислом.
3. Каъба.
4. Пайғомбар Муҳаммад (с.а.в.)

Қуръон 4 ном дорад:

1. Қуръон – мазмуни «китоби хониш» дорад, ин ном танҳо ба китобе, ки ба Муҳаммад алайҳиссалом фиристонда шудааст, истифода мешавад.
2. Фурқон – барои он гӯянд, ки вай аз осмон пора – пора омадааст.

3. Каломуллоҳ – яъне каломи Парвардигор бошад.
4. Мусхаф – яъне саҳифабандишуда.

Сифатҳои Қуръон:

1. Карим – бокарам, бокаромат, мукаррам.
2. Махид – яъне бузург.
3. Муборак – табаррук, бобаракот.
4. Мубин – яъне аниқ, кушода.

Парвардигор ба пайғомбаронаш бо чор роҳ Ваҳй фиристонидааст:

1. Ба воситаи фариштаи мукқараб Ҷабраил.
2. Бо роҳи қалб.
3. Бо роҳи хоб.
4. Бо роҳи рӯҳияҳои гуногун.

Динҳои машҳур чортоанд:

1. Дини яҳудӣ.
2. Дини насронӣ.
3. Дини буддой.
4. Дини ислом.

Дар бораи ин чор калом пайғомбарамон фармудаанд: «ба ҳар як тасбеҳ, такбир, тамҳид, таҳлил савоби садақа дода шавад».

1. Тасбеҳ- «Субҳоналлоҳ».
2. Такбир – «Аллоҳу Акбар».
3. Тамҳид – «Алҳамдулиллоҳ».
4. Таҳлил – «Ла илоҳа иллаллоҳ».

Чор каломи дӯстдоштаи Парвардигор:

1. Субҳоналлоҳ.
2. Алҳамдулиллоҳ.
3. Ла илоҳа иллаллоҳ.
4. Аллоҳу Акбар.

Одамони соҳиби чор рӯҳанд:

1. Рӯҳи наботӣ.
2. Рӯҳи ҳайвонӣ.
3. Рӯҳи ҷонӣ (қалбӣ).
4. Рӯҳи инсонӣ (нафси нотиқа).

Чор фариштаи муқарраб:

1. **Чабраил**– сабабгори илми аҳли оламиён, ё гурдаи осмони сеюм, нишони олами Зӯхро.

2. **Исрофил**– сабабгори ҳаёти аҳли оламиён ва захрхалтаи осмони панҷум, ва нишони фалаки Миррих аст.

3. **Микоил**– сабабгори ризқи аҳли оламиён, чигари осмони шашум, нишони фалаки Муштариаст.

4. **Азроил**– ҷонситони аҳли оламиён, талоқи осмони ҳафтум, нишони фалаки Зӯҳал аст.

Чор илми шаръӣ мавҷуд аст:

1. Илми тавҳид.
2. Илми намоз.
3. Илми рӯза.
4. Илми ҳайз ва нифос.

Дар таяммум чор чиз фарз гашта:

1. Ният кардан.
2. Ёфтани хоки пок.
3. Бо хоки тоза ҳар ду дастро ба рӯй молидан.
4. Бо хоки тоза ҳар ду дастро молидан.

Фарзҳои имон чортоанд:

1. Шинохтани Аллоҳу таоло.
2. Овардани имон ба Аллоҳ таоло.
3. Нигоҳ доштани имон.
4. Бо худ бурдани имон ба охират.

Байни таҳорат ва ғусли зиндаю мурда 4 фарқ бошад:

1. Зиндаҳо аввал дастҳоро мешӯянд, мурдаҳоро аввал истинҷо кунонанд.
2. Зиндаҳо ба даҳон ва бинӣ об гиранд, ба даҳону бинии мурдаҳо об нагиранд.
3. Ба сар ва гардани зиндаҳо масҳ кашанд, ба мурдаҳо на.
4. Пойҳои зинда дар охир шуста шавад, пойҳои мурда дар аввал.

Дар хурокхӯрӣ чор фарз аст:

1. Хурдани хӯроки ҳалол.
2. Ризқро аз Худо доништан.

3. Ба қисмати додаи Парвардигор розӣ гашан.
4. Дар сиҳатмандӣ дар тоату ибодат будан.

Сифатҳои чор пайғомбарон:

1. Одам алайҳиссалом – Сафиуллоҳ.
2. Иброҳим алайҳиссалом – Халилуллоҳ.
3. Мӯсо алайҳиссалом – Калимуллоҳ.
4. Исо алайҳиссалом – Рӯхуллоҳ.

Аз осмон ба пайғомбарон 4 нома омада:

1. Ба ҳазрати Одам алайҳиссалом номаи аввалин.
2. 50 нома ба ҳазрати Шис алайҳиссалом.
3. Номаи сеюм ба ҳазрати Идрис алайҳиссалом.
4. 10 нома ба ҳазрати Иброҳим алайҳиссалом.

Аз осмон 4 китоб омада:

1. Таврот ба ҳазрати Мӯсо алайҳиссалом.
2. Забур ба ҳазрати Довуд алайҳиссалом.
3. Инҷил ба ҳазрати Исо алайҳиссалом.
4. Қуръон ба ҳазрати Муҳаммад алайҳиссалом.

Номи 4 азизу авлиё дар Қуръон зикр гардида:

1. Ҳазрати Хизр алайҳиссалом дар сураи «Каҳф», оятҳои 60-82.
2. Ҳазрати Луқмон алайҳиссалом дар сураи «Луқмон», оятҳои 12-13, 17-19.
3. Ҳазрати Узайр алайҳиссалом дар сураи «Тавба», ояти 31.
4. Ҳазрати Зул-Қайнайн дар сураи «Каҳф», оятҳои 83-98.

Пайғомбарон 4 қисманд:

1. Пайғомбарони (улулазм) Азим.
2. Пайғомбарони Мурсал.
3. Пайғомбарони Соҳибкитоб.
4. Набӣ.

Пайғомбарони Азим 4 тоанд:

1. Одам алайҳиссалом.
2. Иброҳим алайҳиссалом.
3. Нӯҳ алайҳиссалом.
4. Муҳаммад алайҳиссалом.

Ба чор пайғомбари ноболиғ ваҳй омада:

1. Ба ҳазрати Исо алайҳиссалом.
2. Ба ҳазрати Яҳё алайҳиссалом.
3. Ба ҳазрати Сулаймон алайҳиссалом.
4. Ба ҳазрати Юсуф алайҳиссалом.

Чор пайғомбар подшоҳӣ кардаанд:

1. Сулаймон алайҳиссалом.
2. Искандар алайҳиссалом.
3. Юсуф алайҳиссалом.
4. Муҳаммад алайҳиссалом.

Эътимод ба Парвардигор аз чор усул иборат гардида:

1. Парвардигор ягона Аллоҳ аст.
2. Вай Раббулоламин аст, яъне офарандаи дунёст.
3. Ҳоким ҳуди Парвардигор аст.
4. Аллоҳ маъбуд аст, лоиқи ҳамагуна ибодат аст.

Чор ёри босафои Муҳаммад алайҳиссалом:

1. Абӯбақри Сиддиқ – 572-634.
2. Умари Форук – 385- 634.
3. Усмони Зунуррайн – 574- 656.
4. Алии Муртазо – 601 -661.

Ба ин чор ёр сифати 4 унсуро нисбат диҳанд:

1. Ба Абӯбақри Сиддиқ – об.
2. Ба Умари Форук – ҳаво.
3. Ба Усмони Зунуррайн – оташ.
4. Ба Алии Муртазо – хок.

Имонро чор дараҷа бувад:

1. Ба ҳукми Парвардигор бо сабр будан.
2. Ба тақдир тан додан.
3. Таваккулро бо ихлос иҷро кардан.
4. Ба Парвардигор таслим шудан.

Пайғомбарамон ба момоямон Ойиша иҷрои 4 чизро дар шаби Қадр тавсия додаанд:

1. Як мартиб хатми Қуръони Карим.
2. Даъвати пайғамбарон баҳри шафоат дар рӯзи қиёмат.
3. Ба даст даровардани ризоияти тамоми мусулмонон.
4. Ҳаҷ ва Умра кардан.

Пайғомбарамон гуфтаанд: эй Ойиша амалҳои фармудаи ман аз ту қувваи зиёд талаб надорад :

1. Агар се маротиб сураи Ихлос хонӣ савоби хатми Қуръони Каримро ёбӣ.
2. Ба ману дигар пайғамбарон саловот хонӣ, моён рӯзи қиёмат шафоатгарӣ ту гардем.
3. Агар аз Парвардигор барои мусулмонон авф талабӣ, розигии тамоми мусулмононро ёбӣ.
4. Агар хондани тасбеҳи «Субҳаноллоҳи валҳамдулиллаҳи ва ла илоҳа иллаллоҳу валлоҳу акбар, ва ла ҳавла вала қуввата, илла биллаҳил Алиюл Азийм»ро бихонӣ савоби Ҳаҷ ва Умаро ёбӣ.

Дар таҳорат чор фарз аст:

1. Шустани рӯй то баногӯш.
2. Ҳарду дастро то оринҷ.
3. Ба чоряки сар масҳ кашидан.
4. Ҳар ду пойро то бучулакаш шустан.

Дар чор ҳолати намозхонӣ Сачдаи сахв вочиб шавад:

1. Ҳар як рукно пеш аз вақташ ба ҷой овардан.
2. Ҳар як рукно аз вақташ дертар кардан.
3. Дар вақти ягон рукно такрор иҷро кардан.
4. Ягон амали вочибро партофта гузаштан.

Дар чор ҳолат истинҷоро фарз бошад:

1. Дар маъқад миқдори дирҳами шаръӣ начосат бошад.
2. Одами чунубшударо истинҷо карданаш фарз.
3. Зани аз ҳайз озодшударо истинҷо карданаш фарз.
4. Зани аз нифос озодшударо истинҷо карданаш фарз.

Чор фарзи истеъмоли таом:

1. Лукмаи ҳалол хӯрдан.
2. Ризқро аз Аллоҳ донистан.
3. Ба ризқи расида шукр кардан.
4. Таоми пок хӯрдан.

Чор суннати хӯрокхӯрӣ:

1. Бисмиллоҳир Роҳманир Раҳим гуфтан.
2. Пеш аз хӯрок хӯрдан дастонро шустан.
3. Хӯрокро бо дасти рост хӯрдан.
4. Баъди хӯрок хӯрдан шукри Худо гуфтан.

Чор мустаҳаби хӯрокхӯрӣ:

1. Хӯрокхӯриро аз чашидани намак оғоз кардан.
2. Истеъмоли хӯрокро бо намак тамом кардан.
3. Хӯрокро аз рӯи дастархон хӯрдан.
4. Шахсони атрофро ҳам ба хӯрокхӯрӣ таклиф кардан.

Чор одоби хӯрокхӯрӣ:

1. Ҳангоми таомхӯрӣ сарро нахоридан.
2. Биниро нақофтани наафшондан.
3. Оби даҳонро нарезондан.
4. Вақти дар даҳон будани хӯрок гап назадан.

Чор ҳикмати хӯрокхӯрӣ:

1. Лукмаро калон нагирифтани.
2. Лукмаро калон нагазидани.
3. Хӯрокро нағз хоида, майда карда хӯрдани.
4. Бар шиками сер хӯрок нахӯрдани.

Чор фарзи либоспӯшӣ:

1. Либосе, ки бо маблағи ҳалол харид шуда бошад.
2. Пӯшидани либос вобаста ба ҳавои гарму сард.
3. Тозаву озодагии либос.
4. Либоси мардона аз шохӣ ва зардӯзӣ набошад.

Чор суннати либоспӯшӣ:

1. Қома дароз набошад.
2. Қома ҳарранга набошад.
3. Рӯзҳои ид қомаи тоза ё худ нав пӯшидан.
4. Бештар либосҳои сафед ва кабудранг бипӯшанд.

Чорихо дар шохроҳи Тарикат

Чор пири ихлосро медонед?

1. Идрис алайҳиссалом.
2. Илӛс алайҳиссалом.
3. Хизр алайҳиссалом.
4. Исо алайҳиссалом.

Чор пири машхури тарикатҳо:

1. Юсуф Ҳамадонӣ – 1048 – 1140.
2. Абдулҳолиқ Ғиждувонӣ – 1103 – 1179.
3. Сайид Мир Кулол – 1287 – 1378.
4. Баҳоуддин Нақшбанд – 1318 – 1389.

Чор пири рукнҳо:

1. Султоналӣ Мӯсо - номаълум.
2. Имом Ҳамбал ибни Ҳанбал – 780 - 855.
3. Шоҳ Носири Хусрав – 1004 - 1088.
4. Хоҳа Аҳмад Яссавӣ – 1033 - 1166.

Чор пирони мазҳабҳо:

1. Имоми Аъзам – сарвари мазҳаби Ҳанафия.
2. Имоми Молик – сарвари мазҳаби Моликия.
3. Имоми Шофеъ – сарвари мазҳаби Шофеъия.
4. Имоми Аҳмад ибни Ҳамбал – сарвари мазҳаби Ҳамбалия.

Чор пири маърифат инҳоянд:

1. Шайх Муслиҳиддин Саъдии Шерозӣ – 1184 - 1292.
2. Мавлоно Ҷалолиддини Рӯмӣ – 1207 - 1273.
3. Шайх Алоуддин ал - Бухорӣ – 1318- 1400.
4. Шоҳ Қосим Анварӣ – 1355 - 1433.

Чор пири мазҳабҳоро ба чор таркиб шабоҳат диҳанд:

1. Имоми Аъзамро – ба хун.
2. Имоми Моликро – ба савдо.
3. Имоми Шофеъро – ба балғам.
4. Имоми Аҳмад ибни Ҳамбалро – ба сафро.

Дар дини Ислом 4 унсуро ба 4 Хулафои Рошидин нисбат диҳанд:

1. Абӯбақри Сиддиқро ба об.
2. Умар ибни Форуқро ба ҳаво.
3. Усмон ибни Аффонро ба оташ.
4. Алӣ ибни Абӯтолибро ба хок.

Чор равияи қазову қадар:

1. Равияи Қадариҳо.
2. Равияи Қабариҳо.
3. Равияи Мурчиҳо.
4. Равияи Ашъариҳо.

Чор равияи талқини Имон:

1. Равияи Хориҷиҳо.
2. Равияи Сунниҳо.
3. Равияи Муътазилиҳо.
4. Равияи Мурҷиҳо.

Ҳамасол дар чор шаб дуо мустачоб гардад:

1. Шаби аввали моҳи Раҷаб.
2. Шаби 15-уми моҳи Шаъбон.
3. Шаби Қадр.
4. Шаби ду ид.

Шахсе, ки қасди илмомӯзӣ дорад бояд чор марҳиларо тай кунад:

1. Шак – ба будан ё набудани чизе далеле набошад.
2. Занн – гумон аст ба будан ё набудани чизе, аммо далеле ба миқдори 60 фисад дорад.
3. Илм - ба будан ё набудани чизе далел ба миқдори 90 фисад бошад, илм аст.
4. Имон – ба будани чизе эътимод бо ақл карда, бо дилаш тасдиқ кунад.

Ба чор чиз метавон илм ёфт:

1. Ақли солим.
2. Фикри расо.
3. Таҷрибаи кофӣ.
4. Натиҷаи кофии ба даст оварда.

Пайғомбарамон гуфтаанд: чор чиз аст, ки умматонам онхоро ҳеч тарк карда натавонанд:

5. Ифтихор аз насаб:
6. Коҳиши насаби дигарон.
7. Аз ситораҳо ояндаро хостан.
8. Гиристан бо овози баланд.

Чор чиз монеи мақсад бошад:

1. Меҳри сарват.
2. Меҳри оила.
3. Тақлиди дигарон.
4. Якравию гарданкашӣ.

Чор чиз касро ба мақом расонад:

1. Сухани нек.
2. Амалҳои нек.
3. Хулқи нек.
4. Маърифат.

Чор чизи дигар ҳам барои расидан ба мақом кӯмак кунад:

1. Зӯҳд кардан.
2. Кам хӯрдан.
3. Кам хобидан.
4. Кам гуфтан.

Чор мақоми тариқат:

1. Тавба аз гуноҳ.
2. Тарс аз ҳавф.
3. Ҷиҳод бо нафс.
4. Сабру тоқат.

Рукнҳои Нутфа (тухма), аз як ҷавҳару чор унсур ва ин чор бо чор унсури табиат пайваста:

1. Савдо, ки маркази ҷавҳар аст, сарду хушк буда, мичозаш ба мичози хок монанд аст, ҷои хокро ишғол кунад.
2. Балғам аз савдо боло ҷойгир дошта, сарду тар аст, мичозаш аз об буда, ҷойи обро ишғол кунад.
3. Хун аз балғам боло ҷой дошта, гарму ва тар аст, мичозаш аз ҳаво буда, ҷойи ҳаворо ишғол кунад.

4. Сафро аз хун боло чой дошта, гарму хушк аст, мичозаш аз оташ буда, чойи оташро ишғол кунад.

Чор равияи тасаввуф:

1. Тасаввуфи зоҳидона.
2. Тасаввуфи орифона.
3. Тасаввуфи риндона.
4. Тасаввуфи ошиқона.

Чор мавти (марги) аҳли тариқат:

1. Мавти абяз- гуруснагӣ.
2. Мавти асвад- сабр кардан аз номуси мардум.
3. Мавти аҳмар- амал бар хилофи нафси хеш.
4. Мавти азҳар- пӯшидани либоси оддӣ.

Факр андар тасаввуф 4 мақом дорад:

1. Хизмати пир.
2. Иззати устод.
3. Тарки нафс.
4. Тасм шудан ба Парвардигор.

Чор рукни шогирд будан:

1. Мардонаву бофутувват қадам мондан.
2. Хидмати содиқона.
3. Якии забону дил.
4. Амал аз рӯи насихати устод.

Чор навъи хирқаи мурид:

1. Хирқаи мӯина.
2. Хирқаи пахтагин.
3. Хирқаи палосин.
4. Хирқаи пӯстин.

Чор сифати хирқапӯш:

1. Бастани дари нафс.
2. Покии қалб.
3. Ҳаёти камтарона.
4. Тарки роҳату ғам.

Хирқапӯшро 4 одоб бояд:

1. Покии зоҳиру ботин.
2. Донистани қавоиди чархзанӣ.
3. Озода доштани хирқа.
4. Эҳтиёту истифодаи хирқа то фарсудагӣ.

4 кунчи хирқа 4 аломатро ифода кунад:

1. Кунчи якум- ишора ба ризо.
2. Кунчи дуввум- ишора ба фано.
3. Кунчи саввум- ишора ба сафо.
4. Кунчи чорум- ишора ба вафост.

Хирқа дар навишти арабӣ аз чор ҳарф иборат аст: خرقه

1. Х –хайрхоҳ бошад хирқапӯш.
2. Р – роҳатрасон бошад хирқапӯш.
3. Қ – қаҳри хирқапӯш нафсро далолат кунад.
4. Ҳ – («Ҳ»-и ҳавваз дар охири вожа ифодаи садоноки «а» аст), ростӣ, тавфиқ, таҳқиқи хирқапӯшро талаб кунад.

Чор унсури бадани инсон:

1. Хун – рангаш сурх, миҷозаш гарм.
5. Сафро – рангаш зард, миҷозаш сард.
2. Савдо – рангаш сиёҳ, миҷозаш гарм.
1. Балғам–рангаш сафед, миҷозаш сард.

Миҷоз чор хел аст:

1. Миҷози Сард.
2. Миҷози Гар.
3. Миҷози Гарм.
4. Миҷози Хушк.

Миҷози омехта ҳам чор хел навъ аст:

1. Миҷози Сарду тар.
2. Миҷози Сарду хушк.
3. Миҷози Гарму тар.
4. Миҷози Гарму хушк.

Тарки чор одати бад мӯчиби хушбахтӣ гардад:

1. Ғурурро барҳам занӣ - шавӣ хуррам.
2. Азобро барҳам занӣ -раҳой ёбӣ аз алам.
3. Ҳавасро барҳам занӣ - бадавлат гардӣ.
4. Нафсро барҳам занӣ - шавӣ хушбахти олам.

Чашмро аз дидани 4 чиз ниғаҳ бояд дошт:

1. Надидани чизҳои номаҳрам.
2. Суратҳои шаҳватангез.
- В. Айби дигарон.
- Г. Назари ҳақорат ба амали дигарон.

Чашмро ба дидани 4 чиз бояд кушод:

1. Гузоштани қадам.
- Б. Назораи осмону замин.
- В. Ба амали поку ибратомӯз.
- Г. Дидори дӯст.

4 чиз аст, ки 4 чизи дигарро пеш орад:

1. Луҷоҷ - расвоиро.
2. Кибр - душманиро.
3. Коҳилӣ- хорино.
4. Ҳашм- пушаймонино.

Чор одоби пойафзол пӯшидан:

1. Вақти пӯшидан аввал пойи рост.
2. Вақти кашидан аз пойи чап.
3. Миқдорашро наафзудан.
4. Вақти кашидан дар ҷойи мувофиқ гузоштан.

Чор қоидаи ангуштарин андохтан:

1. Ангуштарин аз оҳан набошад.
2. Ангуштарин аз нуқра бошад ва вазнаш аз як миққол зиёд набошад.
3. Чашмаки ангуштарин бояд аз санги Ақиқ бошад, ки баракатовар аст.
4. Ангуштаринро ба ангушти беноми дасти рост бояд кард.

Чор шарти ҳаммоли (боркашонӣ) аст:

1. Назди Ҳудо боркашон бори охиратро сабук дорад.

2. Каси боркашон охиста роҳ равад, то налагжад.
3. Хиёнат ба бори амонат накунад.
4. Баъди борро ба манзил расонидан ҳаққашро ситонад.

Чоргониҳо дар олами Маърифат

Тибқи фармудаҳои пайғамбарамон чор тоифа одамон бидуни ба чаннат раванд:

1. Одамони аз моли ҳалол садақа дода.
2. Олимони ба илмашон амал карда.
3. Дар роҳи Худо чонашонро фидо карда.
4. Аз моли ҳалол сафари Ҳаҷ карда бошанд.

Хирадманде дӯстро ба 4 чиз шабоҳат дода:

1. Дӯст амсоли ғизо аст, ки ҳамарӯз бар ба вай эҳтиёҷ бошад.
2. Дӯст мисли доруст, лек ҳамеша дастрас нест.
3. Дӯстӣ мисли маризист, ки ҳарчанд аз вай гурезӣ, лек ба пу пайвандад.
4. Дӯст мисли ҳаво аст, одамон ҳарчанд ўро набинанд ҳам, лек ў ҳамеша бо онҳост.

Ахли адабро чор чиз илҳом бахшад:

1. Софию беғуборӣ.
2. Зебой.
2. Камолот.
2. Ҳақиқат.

Чор фазилати марди нақӯ:

1. Соҳибиимонӣ.
2. Соҳибинамозӣ.
3. Соҳибиилмӣ.
4. Саховатмандӣ.

Шақоватро аломат (бадбахтӣ) чор аст:

1. Қоҳилии одамон.
2. Қоҳилии танбалон.
3. Бекасии инсон.
4. Нокасии касон.

Қабр ба майит мегуфтааст:

1. Ман макони кирмҳостам.
2. Ман манзили танҳоиям.
3. Ман ошёни зулматам.
4. Ман хонаи ғурбатам.

Ба чор чизи арӯшаванда эътибор диҳанд:

1. Аз оилаи ғанӣ бошад.
2. Номаш зебо бошад.
3. Хусни расо бошад.
4. Диндор бошад.

Ашъори шуаро дар 4 мавзӯест:

1. Худшиносӣ.
2. Иҷтимоӣ.
3. Ирфонӣ.
4. Ишқӣ.

Чор нишони саодатмандӣ:

1. Дар ҳама кор рост будан.
2. Дар ҳама ҳолат адабро ниғаҳ доштан.
3. Ҳамеша хушмоуомила будан.
4. Ҳеч гоҳ ба амонат хиёнат накардан.

Чор чиз одамро ба чор чизи дигар расонад:

1. Сукут ба саломатӣ.
2. Некӣ ба хотирҷамъӣ.
3. Саховатмандӣ ба обрӯву ва соҳибэътиборӣ.
4. Шукр ба неъмат ба баракоти рӯзгор.

Чор амал касро пушаймон кунад:

1. Амали носазо.
2. Накӯӣ ба нокасон.
3. Бадӣ ба некон.
4. Шитобандагӣ.

Чор чиз подшоҳиро бақо дорад:

1. Риояти мазҳабу дин.

2. Вазири амину ботамкин.
3. Муҳофизати дин.
4. Азму ҷазми нек.

Чор чизро бе чор чиз накардан:

1. Подшоҳӣ бе одамон.
2. Сӯҳбат бо душманон.
3. Ҳалок натавон кард илло бе дӯст.
4. Соҳибӣ ба сабри ҷамил.

Чор чизро аз чор чиз чора нест:

1. Подшоҳиро бе сиёсат.
2. Вазирро аз амонат.
3. Раиятро аз риоят.
4. Лашкарро аз тарбият.

Чор чизро ба чор чиз эҳтиёҷ бошад:

1. Подшоҳро ба вазири одил.
2. Далеронро ба силоҳ.
3. Илмро ба амал.
4. Ваъдаро ба вафо.

Амали ин чор чиз шарт бошад:

1. Ба даст овардани дӯсти доно.
2. Нақӯӣ ба бародарон.
3. Кӯшидан дар ободонӣ.
4. Бахшидан бар халқи Худо бахшидан.

Чор чизро ҳама халқ нақӯ донад:

1. Адолат ва ростӣ.
2. Ақл ва хирад.
3. Сабр ва сукут.
4. Шарм ва ҳаё.

Чор чиз дар ҳама халқ бад бошад:

1. Буғз ва ҳасад.
2. Ҳашму ғзаб.
3. Нахват, манманӣ.
4. Касолат ва разилӣ.

Чор чиз фанои салтанат бошад:

1. Гафлати амирон.
2. Хиёнати дабирон.
3. Густохии ҳақирон.
4. Ҳасади нозирон.

Ба чор кас мадуро мебояд:

1. Ба султони ситамкор.
2. Ба тоифаи хушёр.
3. Ба мардуми бемор.
4. Ба ёри нақӯкор.

Чор чизро мӯъчиби нақӯбахтӣ донанд:

1. Асли пок.
2. Қалби соф.
3. Покройӣ.
4. Мустақилиӣ.

Чор чиз мӯъчиби чамъият аст:

1. Амният.
2. Неъмат.
3. Маърифат.
4. Истиқомат.

Чор чиз боиси давлат аст:

1. Фарзонагӣ.
2. Донистани аҳком.
3. Писандида будан.
4. Имоми баргузида гаштан.

Чор чиз ба ҳама шарт аст:

1. Итоаткорӣ.
2. Насиҳатгарӣ.
3. Бошафқатӣ.
4. Амонатдорӣ.

Чор чиз мӯъчиби шодмонист:

1. Саховати султон.
2. Дуои зоҳидон.
3. Сӯҳбати бузургони дин.
4. Доштани дӯстон.

Аз чор чиз мағрур набояд буд:

1. Аз наздикӣ ба султон.
2. Аз зӯҳди шабзиндадорон.
3. Аз банди ҳосидон.
4. Аз дӯстӣ бо занон.

Чор чиз боиси равнақ гардад:

1. Пайвастан бо бузургон.
2. Шунидани панди дӯстон.
3. Тафаккур дар дoston.
4. Хидмати пирон.

Чор чиз нишони аблаҳӣ бошад:

1. Уҷбу такаббур.
2. Айбчӯӣ.
3. Бахилӣ.
4. Умедворӣ аз сифлагон.

Чор чиз нишони саодат бошад:

1. Қавли рост.
2. Аҳди дуруст.
3. Тавозеӯ дар ҳама ҳол.
4. Саъӣ дар касби ҳалол.

Ба чор чиз чори дигар бояд кард:

1. Аҷаб аз такаббур.
2. Ғазаб аз бахил.
3. Амсоқ аз шитоб.
4. Таъчил дар корҳо.

Чор чиз мӯъчиби ҳалокат аст:

1. Хубсу ғайбат.

2. Такаббур ва нахват.
3. Ҳасад ва ҳамоқат.
4. Тамаъ ва шаҳват.

Чор чиз мӯъчиби тараққӣ бошад:

1. Тарки хою ҳавас.
2. Лутфу мадуро.
3. Таҳаммул дар қазо.
4. Шукр дар ато.

Чор чиз тағйирнопазир аст:

1. Гардонидани қазо.
2. Ботил кардани ҳақ.
3. Накӯй кардан ба Худо.
4. Хушнуд кардани халқи Худо.

Чор чизро хурд набояд донист:

1. Душманро.
2. Оташро.
3. Селро.
4. Бемориро.

Чор чиз маҳол аст:

1. Зулми амир.
2. Хиёрати дабир.
3. Фафлати вазир.
4. Ситам бар ҳақир.

Чор чиз бақо надорад.

1. Ҳокими золим.
2. Вазири беҳабар.
3. Моли ҳаром.
4. Гардиши имом.

Чор чиз бо чор чиз тамош шавад:

1. Дониш бо ақл.
2. Тоат бо раъй.
3. Амал бо садақа.
4. Неъмат бо шукр.

Чор чиз оқибати чор чиз аст:

1. Оқибати хашм пушаймонист.
2. Оқибати лучоҷ (масхара) расвоист.
3. Оқибати беқўй душманист.
4. Оқибати коҳилӣ расвоист.

Чор чиз одамро заиф кунад:

1. Душмани бешумор.
2. Қарзи бисёр.
3. Касрати асл.
4. Хаёли маҳол.

Чор чиз чор чизи дигар оварад:

1. Хомӯшӣ фароғатро.
2. Фузулӣ малолатро.
3. Саховат меҳтариро.
4. Шукр афзуниро.

Чор чиз чор чизи дигар барад:

1. Шаҳват қувватро.
2. Басолат давлатро.
3. Сипоҳӣ неъматро.
4. Такаббур мурувватро.

Чор чизро барнагарданда бошад:

1. Сухани гуфта.
2. Тири андохта.
3. Қазои рафта.
4. Умри гузашта.

Чор чизро чор чиз лозим ояд:

1. Саволи бемаврид хорӣ орад.
2. Нашунидан пушаймонӣ дорад.
3. Ҳазл кардан сабуксорӣ бошад.
4. Густохӣ ба шоҳ ҳалокӣ оварад.

Чор чиз далели нодонист:

1. Далерӣ ба ноозмудагон.
2. Чашмдори аз занон.
3. Сӯхбат бо кӯдакон.
4. Эътимоб бар аблаҳон.

Чор чиз нуқсони умр гардад:

1. Ба пирӣ мучоимати бисёр.
2. Ҳузур зиёд дар гармоба.
3. Бисёр қасам хӯрдан.
4. Афзунии сӯхбат бо занон.

Касро чор хислати бад аз чор хислати нек маҳрум гардонад:

1. Дурӯғгӯиро аз мурувват.
2. Бахилро аз садоқат.
3. Ҳасудро аз роҳат.
4. Бадхӯро аз меҳтарӣ.

Чор чиз мояи саодат бошад:

1. Фармон бурдан Ҳақ таъолоро.
2. Итоати пайғомбар (с.а.в.) ва асҳоби арҷмандро.
3. Хушнуд доштани падару модар.
4. Розӣ доштани уламо ва шафқат бар халқи Аллоҳ.

Зиндаҳо аз мурдаҳо чор қарз доранд:

1. Дар чанозаи онҳо ҳозир шудан.
2. Қарзи заминии онҳоро пардохтан.
3. Васияти солеҳи онҳоро ба ҷой овардан.
4. Мероси онҳоро тақсими дуруст кардан.

Илми одамон аз чор чиз шинохта шавад:

1. Аз худошиносӣ.
2. Аз худшиносӣ.
3. Аз муддаои Офариниш.
4. Донистани амалҳои ғайридинӣ.

Имонро чор рукн бошад:

1. Таваккал ба Худо.

2. Эътимод ба тақдир.
3. Таслимӣ ба амри Худо.
4. Донистани ҳама чиз аз хости Худо.

Чор чиз ба амали инсон ёрӣ диҳад:

1. Саломатӣ.
2. Бойигарӣ.
3. Илму маърифат.
4. Тавфиқ.

Чор омили саодатмандӣ:

1. Росткориву ҳалолӣ дар ҳама кор.
2. Риояти одобу ахлоқ.
3. Хушмуомилотӣ.
4. Амонатдорӣ.

Хушбахтӣ аз чор чиз сарчашма гирад:

1. Аз вучуди падару модар.
2. Аз фарзандони солим.
3. Аз ҳастии дӯстдошта
4. Аз арзи дӯстони содиқ.

Луқмони Ҳаким фамуда, ки агар қалби мурдагон зинда гардондан хостӣ, пас чор амалро ба ҷой овар:

1. Ҳамнишини бенавоёну фақирон бош.
2. Дур аз сӯхбати дунёпарастонрбош.
3. Ҳамдарду мададгори бечорагон бош.
4. Ба зердастон муомилаи хуб кун.

Одоби кӯча баромадан ба 4 аст:

1. Аз остонаи дар бо пойи рост қадам мондан.
2. Лафзи бисмиллаҳро ба даҳон гирифтан.
3. Аз тарафи рости кӯча гаштан.
4. Мақсадеро дар назар доштан.

Чор нишони рафтор гуфтор:

1. Хамӯшӣ – каси камхирадро беҳтар аст дар маърақаҳо хомӯш бошад.
2. Сомеъӣ – шунаванда бошад ва барои худ чизе нав гирад.
3. Аъмолу алфоз – мувофиқи дониши худ амал кунад, сухан гӯяд

4. Омӯзандагӣ – донишашро ба дигарон ҳам андӯзад.

Дар рӯзи қиёмат 4 чиз пурсида шавад:

1. Шуғли майит.
2. Илму амали майит.
3. Роҳи дарёфту харчи давлату сарват.
4. Сарфи қуввати ҷисму рӯҳ.

Чор чиз начоти ин дунёву охирати кас бошад:

1. Ҳаё – орият ва нангу номус.
2. Сидқ – вафо ва садоқат.
3. Хулқи ҳамида – фарзонагӣ.
4. Шукр – ба неъматҳои Парвардигор.

Хулосаи боби чориҳо

Боби чоргониҳо боби калонтарини ин китоб буда, қариб, ки дар ҳамаи мавзӯҳо ва паҳлӯҳои ҳаёту одаму одамгарӣ, хислату сифатҳои неку бади мӯинсонҳо гуфтаҳо мавҷудият доранд. Дар ҳама соҳоти ҷи диниву ҷи дунявӣ мавзӯоте нест, ки дар он мисоли чорбандиҳо дида нашаванд. Чунин мешуморанд, ки одамоне, ки зери рақами 4 ба дунё омадаанд, инсонҳои боэътимод, поквичдон буда, дар соҳаҳои гуногуни илм ҳамто надоранд.

Сайёраи ниғаҳдорандаи онҳо Уран буда, онҳо табиати якравӣ доранд, аксарияташон худҳо буда, хислатҳои ба худ хосро доро будаанд. Дар мисолҳои дар боло оварда шуда, ана ҳамин мавзӯҳою ҷиҳатҳои одамон тасдиқи худро ёфтаанд. Ҳар яки чоргониҳо панди рӯзгору ҳақиқати зиндагии талху ширини ин дунёву он дунёст. Дар баробари донишани хислату сифату амали нек, ҳамзамон дарку парҳез аз хислату сифату амали бад касро ба содати ин дунёву он дунё наздик мекунад. Дар ағлаби чоргониҳо ғояи расидан ба Инсонии комил эҳсос мегардад ва барои ҷомеаи имрӯзу фардо ва охирати кас ин ғояҳо кӯмаки моддиву маънавӣ доранд. Ва касе, ки аз сирри чоргонаҳои ин китоб ба худ огоҳие гирад, тарки як хислат, як сифат ва як амалӣ бад кунад, натиҷаи заҳмати мо барабас нахоҳад буд.

Олами 5 гониҳо

*Дар олами ҷон баҳӯш мебояд буд,
Дар кори ҷаҳон хамӯш мебояд буд.
То чашму забон ва гӯш барҷо бошад,
Бе чашму забону гӯш мебояд буд.
Хайём.*

Башоратномаи олами рақами панчиҳо

Ситораи олами панчиҳо Уторид, Тир, Дабири фалак, (Меркурий) маҳсуб мегардад. Касоне, ки зери ситораи Уторид таваллуд шудаанд, соҳибони ақли расо буда, аз зумраи ташаббускоронанд. Онҳо рӯҳан озод буда, дар иҷрои ақсар кор мустақиланду меҳнативу саёҳатдӯст, Ба навгониҳо тавачҷуҳе беш доранд ва худ низ дар ҳаёт навоаронанд, дигаргуниву ранорангиرو дӯст доранд, аз ин боис дар манзили хеш ҳам тез-тез навсозиҳо кунанд. Онҳо душмани парокандагӣ ва бетартибиҳо бошанд. Дар қабули қарорҳо очиланд ва ба баҳри зудӣ анҷом додани амалашон камари ҳиммат банданд. Онҳо илмдӯстанду танқидро ҳам мепазиранд ва бисёр мешавад, ки дӯстонро низ зери тозиёнаи танқид қарор медиҳанд бо эҳтиётона ва ҳурмату эҳтироми хосса. Ҳангоми зарурат дасти ёрӣ ба дӯстон дароз кунанд. Бо атрофиён зуд унси тамом гиранд, риштаи дӯстӣ пайванданд, аммо дар анҷоми корҳои хоҷагидорӣ саҳлангорӣ зоҳир кунанд.

Ҷиҳатҳои хуби одамоне, ки таҳти рақами панҷ таваллуд шудаанд, пеш аз ҳама аз он иборат буда, ки онҳо инсонҳои ақли мантиқ будаанд ва ҳама чизро дар тарозуи ақли худ санчида, қобили қабул ва ё номақбул донанд. Ҳисси дарки маънӣ дар ин қабиле ашхос хеле густариш ёфта, озодфикриро хуб пазиранд ва худ низ озодихоҳанду ҳамеша бо афқору андешаи озод зистанро мояи ифтихор ва шодии худ пиндоранд. Амалҳои тадқиқотӣ, дар ҳама қор дақиқкориву кунҷковӣ ҳам аз феълӣ табиати онҳо сарчашма мегирад. Дар тиннаташон эҷодкориву ҷаҳонбинии васеъ доман густурдааст ва бад-ин сабаб ҳам дар табиати рӯҳии онҳо завқи зобоишиносиву зебопарстӣ боло рафта, ба санъату маданияти миллии халқи худ эҳтиром гузоранду ба санъату маданияти дигар халқу миллатҳо ҳам ҳусни тавачҷуҳ зоҳир кунанд. Онҳо дар ҷомеа ба қадри обрӯю эътибори худу дигаронро бирасанд, дар олами сиёсату идораи ҷамъият ҳам аз сиёсатмадорони хуб маҳсуб ёбанд, мақсади ба сари ҳокимият баромаданро ҳам бар пеш гузоранд. Аз сиёсати дохилаи муҳити худ ва хориҷи он ҳамеша огоҳ бошанд, инсонпарваранду ғояи инсондӯстиву инсонпарвариро тарғиб кунанд. Панҷ узви ҳиссии табиӣ дар онҳо хеле ғаёл буда.

Ҷиҳатҳои манфии одамоне, ки таҳти рақами панҷ таваллуд шудаанд, пеш аз ҳама дар он аён гардад, ки онҳо инсонҳои доимӣ (дар афқору амалҳои худ чандон устувор) набошанд. Ба онҳо ҳама вақт эътимод кардан нашояд. Дар табиаташон бадрашкӣ, ҳасадбарӣ, кинаварзӣ зуҳур кунад. Баъзан дар

амалхояшон ба бемасъулиятӣ, бенизомӣ, берабтӣ намоён гардад. Байни инсонҳо хислатҳои шӯрангезандагӣ ҳам доранду аз он завқ гиранд.

Рамзҳои рақми 5

Сайёраи раҳнамои рақами 5 – Уторид, Тир маҳсуб ёбад.
Рамзи рақами 5 – Таваккал кардан аст.
Бурчи осмонии рақами 5 – Далв бошад.
Маъдани тааллуқи рақами 5 – Симобро донанд.
Рӯзи босамари рақами 5 – Чоршанбе будааст.
Сангҳои арзишманди рақами 5 – Аквамарин, Яшма бошад.
Рӯзҳои муносиб тарин ба зодагони рақами 5 – 5, 7, 2 будааст.
Ранги дӯстдоштаи рақами 5 – бештар рангҳои шафтолумонандбошад ва зард ва зардрангаҳо.

Ифодаҳои рақами панҷ дар табиат:

Панҷ-рақами миқдорӣ.
Панҷум-рақами тартибӣ.
Панҷяк-рақами касрӣ.
Панҷсаду панҷоҳу панҷ-рақами таркибӣ.
Панҷагир зӯрозмоӣ.
Панҷпо-харчанг, саратон.
Панҷҳазорӣ-мансабдори ҳарбӣ.
Панҷа- ангуштони дасту пой.
Панҷгӯша-панҷ кунҷ.
Панҷшоха-олоти корӣ.
Панҷшанбе-номи рӯз.
Панҷшанбе-номи мавзеъ дар шаҳри Хучанд.
Панҷара- номи як намуд девор.
Панҷоб – номи шаҳр дар Ҳиндустон.
Панҷобӣ- шахсоне, ки дар Панҷоб зиндагӣ доранд.
Панҷшер-номи шаҳрак дар Афғонистон.
Панҷшерӣ-лақаби Аҳмади Масъуди Панҷшерӣ..
Панҷ оят бошад сураи **Қадр**.
Панҷ оят бошад сураи **Фил**.
Панҷ оят бошад сураи **Масад**.
Панҷ оят бошад сураи **Фалақ**.
Панҷ оят бошад сураи **Моид**.

Панҷгониҳо дар фазои Шариат

Панҷ сутуни дини Ислом:

1. Калимаи шаҳодатро бо забон гуфта, бо дил тасдиқ намудан.
2. Панҷ вақт намоз хондан.
3. Закоти мол додан, агар молашон ба нисоб расида бошад.
4. Дар давоми умр як бор Ҳаҷ кардан, агар чунин имкон дошта бошад.
5. Як моҳ рӯза доштан.

Панҷ аломати нишонаҳои Қиёмат:

1. Костагии илм.
2. Афзудани ҷаҳолат.
3. Авҷгирии зино.
4. Зиёдшавии занҳо.
5. Кам шудани мардҳо.

Панҷ илми ғайб, ки фақат хоси Худост:

1. Кай шудани қиёмат.
2. Кай ва дар кучо сар задани офат.
3. Ҳадяи фарзанд ба одам.
4. Амалу ҳаркати ояндаи касон.
5. Кай ва дар кучо мурдани инсон.

Панҷ равији фаҳмиши зотӣ ва сифатии Аллоҳ:

1. Равиши дарки Ҷаҳимиҳо.
2. Равиши дарки Мӯтаъзилиҳо.
3. Равиши дарки Мушаббихо.
4. Равиши дарки Сифатиҳо.
5. Равиши дарки Сӯфиён.

Панҷ тоифаи фариштагон дар Қуръони Карим зикр ёфта:

1. Ҷабраил алайҳиссалом, Рӯҳуламин, Рӯҳулқудс.
2. Фариштаҳое, ки Арши илоҳиро бардошта истанд.
3. Фариштаҳое, ҷаннатро ниғаҳбонӣ кунанд.
4. Фариштаҳое, ки Дузахро ниғаҳбон бошанд.
5. Фариштаҳои ҷонситон.

Панҷ иттилоъ оиди ҷин:

1. Ҷинҳо инсонро бинад, инсонҳо Ҷинҳоро набинанд.

2. Чинҳо ҳам мукаллафанд, яъне барои амали нек савоб мёбанду барои амали бад гунаҳкор гарданд.

3. Байни Чинҳо ҳам тоифаи мусулмон бошад.

4. Чинҳо ҳам мисли одамон аз илми ғайб огоҳ набошанд.

5. Чинҳои осӣ ва кофирро шайтон гӯянд.

Панҷ хилофати халифагии ислом дар асри XI:

1. Хулафои Рошидин (632-661).

2. Халифати Уммавии Шом (660-750).

3. Халифати Аббосиёни Ироқ (750-1258).

4. Халифати Аббосиёни Миср (1261-1517).

5. Халифати Усмониёни турк (1517-1924).

Панҷ имтиёзи Муҳаммад алайҳиссалом, ки Парвардигор ба дигар пайғомбарон надодааст:

1. Тарс додани душманон ба андозаи роҳи якмоҳа.

2. Тамоми рӯи замин сачдагоҳи ӯст.

3. Ҳалоливу Улҷаи аз ҷанг афтода.

4. Пайғомбарони қаблӣ пайгамбари қавмҳои худ буданд, аммо Муҳаммад алайҳиссалом ба тамоми аҳли дунё пайгамбар бошад.

5. Байни пайғомбарон фақат ӯ имкони шафоат кардан дорад.

Панҷ ҳаққи мусулмон бар мусулмон:

1. Ба салом ҷавоб гардондан.

2. Зимни битарӣ аёдат кардан.

3. Ширкат дар ҷаноза.

4. Рафтан ба ҷойи даъватшуда.

5. Ба атса ҷавоби «ярҳамакуллоҳ» додан.

Панҷ чизе, ки Парвардигор фақат ба умматони Муҳаммад алайҳиссалом додааст:

1. Чун бӯи мушк гардондани бӯи даҳони одами рӯзадор.

2. Мағфирати бандаҳои имоноварда тавассути фариштагон.

3. Дар моҳи шарифи Рамазон ҳасолӣ аз шарри шайтон.

4. Воридшавии бандаҳои солеҳ ба бихишт.

5. Авфи гуноҳи бандагон шаби охири Рамазон..

Панҷ кафолати пайгамбар дар баробари панҷ кафолати умматонаш барои даромадан ба ҷаннат:

1. Хиёнат танкардан ҳангоми тақсими мерос.

2. Инсофдорӣ (он чизе барои худ ноинсофӣ донад, барои дигарон низ чунин шуморад).

3. Дар чанг тарсӯ набошад, мубориз бошад.

4. Ба ўлчаи (ғанимати) афтода хиёнат накунад.

5. Аз золимон ҳаққи мазлумонро рӯёнад.

Панҷ қисми имон:

1. Имони матбӯъ-имони фариштагон.

2. Имони маснӯъ-имони пайғомбарон.

3. Имони мақбул- имони мӯъминон.

4. Имони мавқуф-имони аҳли бидъат.

5. Имони мардуд.-имони мунофиқон.

Панҷ вақти намоз:

1. Бомдод- аз субҳи содиқ то баромадани офтоб.

2. Пешин- аз вақти гашти қиём то сояи ҳар чизе ба миқдори ду баробар.

3. Аср- аз вақти гузаштани пешин то фурӯъ рафтани офтоб.

4. Шом- аз фурӯъ рафтани офтоб то гум шудани шафақ.

5. Хуфтан ва витри воҷиб, аз гум шудани шафақ то субҳи содиқ.

Қибла дар асл панҷ аст:

1. Қиблаи Арш аз нур аст ва он қиблаи ҳомилон бошад.

2. Қиблаи Курсӣ, ки аз забарҷад асту аз каррубиён бошад.

3. Байтулмаъмур, ки аз зумуррад асту аз фариштагон бошад.

4. Байтулмақаддас, ки аз ёқути сурх асту ў қиблаи пайғомбарон бошад.

5. Байтуллоҳ, яъне, ки хонаи Каъбатуллоҳ, ки қиблаи мӯъминон бошад.

Панҷ ҳолати ғусл, ки фарз бошад:

1. Ҳангоми ҷамъ шудани зану шӯй, агарчанде, ки оби шавҳат наояд ҳам, ғусл фарз гардад.

2. Оби шавҳат бошиддат ва тез барояд ҳам, ғусл фарз мегардад.

3. Занҳое, ки аз ҳайз мебароянд, барои онҳо ҳам ғусл фарз мегардад.

4. Марди хобкарда аз хоб ихтилом шуда хезад ҳам, ғусл фарз мегардад.

5. Занҳои аз нифос баромада ҳам бояд ғусл кунанд.

Панҷ суннат дар Сачда бошад:

1. Гуфтани такбир ҳангоми ба Сачда рафтан ва баргаштан.

2. Дар Сачда панҷаҳоро ба замин мондан, ки ангуштон сӯи қибла нигарон бошанд.

3. Ҳангоми Сачда кардан оринҷҳо ба замин нарасад, шикам ҳам бояд болотар бошад.

4. Дар Сачда ба миқдори на кам аз се маротиба гуфтани «Субҳона роббиял аъло» гуфтан.

5. Ҷалса, яъне мобайни ду Сачда каме таваккуф кардан.

Панҷ гуноҳ заволи неъмат гардад:

1. Зулм кардан бар одамон.
2. Тарки одатҳои хуб.
3. Тарки амалҳои нек.
4. Куфр овардан дар неъмат.
5. Ба додаи Худо ношукрӣ кардан.

Панҷ хислате, ки Парвардигор бандаҳошро ба он даъват карда:

1. Зулм пазиру зулм макун.
2. Бар хиёнат хиёнат макун.
3. Агар масхараат карданд, ту касеро масхара макун.
4. Агар таъриф кунанд, хурсанд машав.
5. Агар танбеҳ диҳанд, ғамгин машав.

Панҷ ҳисси берунии инсон:

1. Ҳиссиёти биной.
2. Ҳиссиёти шунавой.
3. Ҳиссиёти таъмгирӣ.
4. Ҳиссиёти бӯйфаҳмӣ.
5. Ҳиссиёти баданӣ.

Панҷ ҳисси дохилии инсон:

1. Ақли солим (фаҳм).
2. Ҳисси тасаввур.
3. Ҳисси Тахайюл.
4. Қувваи ҳофиза.
5. Қувваи қиёскунӣ.

Панҷ чизи дӯстдоштанӣ панҷ чизи дигарро ба фаромӯшӣ барад:

1. Дӯст доштани дунё-Охиратро.
2. Молу мулкпарастӣ-рӯзи Ҳисобро.
3. Парастии инсон- Худоро.
4. Гуноҳкорӣ-тавбаро.
5. Қасрсозӣ- қабрро.

Панч чиз аст, ки аз беҳтарини эҳсонҳо бошад:

1. Нагуфтани суҳанҳои ранҷомез нисбати волидайн.
2. Малол наовардан (ҳатто «уфф» нагуфтан) дар ҳама ҳолату вазъият.
3. Муомилоти хуби ҳамешагӣ ва падару модар.
4. Раҳму шафқат ба волидон, камтарӣ дар назди онҳо.
5. Ба номи онҳо аз Парвардигор раҳмат хоستان.

Панч қоидаи иштирок дар ҷаноза:

1. Аз паси тобут рафтан.
2. Агар соҳибқувват бошад, бардоштани тобут.
3. Иштирок дар ҷаноза бе риёкорӣ.
3. Ёрӣ дар гӯронидани майит.
5. Бо некӣ ёд кардани марҳум.

Қамоли маърақадорӣ панҷ бошад:

1. Покии мақсад.
2. Дурӣ аз ҳасад.
3. Дурӣ ғаразу риё.
4. Дурӣ аз манманиву кибр.
5. Аз аҳли таваккул бошад.

Панҷ чиз панҷ чизро қам қунад:

1. Ғам – умрро.
2. Дурӯғ – рискро.
3. Тавба – гунохро.
4. Садақа – балоро.
5. Шароб – савобро.

Дар шоҳроҳи Тарикат

Панҷ қисмати илми тасаввуф:

1. Илми Шариат, Тарикат, Маърифат, Ҳақиқат.
2. Вобаста ба хусусият- илми назар, илми ботин.
3. Вобаста ба соҳибият-, илми қол ва илми ҳол.
4. Вобастаи воқеъият- таъбири хоб, таълими қалб, қаромат.
5. Расидагӣ ба илмул-айн, илмуляқин, илми фаросат ва илми ладунӣ.

Сӯфӣ бояд панҷ ҳол дошта бошад:

1. Дар зоҳир банда – дар ботин озод.

2. Ў бандаи чизе нест – чизе бандаи ў нест.
3. Қалбаш -соф, ақлаш -муалло, фазлаш -дарё, қалбаш -муҳаббат бошад.
4. Ботинаш моили тафаккур, дар нигоҳаш хоку тилло баробар.
5. Равона аст аз илмуляқин сӯи Ҳаққуляқин.

Панҷ маъноӣ асосӣ Сӯфӣ:

1. Дар сафи пешистодагон.
2. Ба асҳоби сӯффа маталлиқон.
3. Аз вожаи сафо-сафобахшандагон.
4. Мансуб ба вожаи суфӯҳ буда, хулосаи чизҳост.
5. Либоси «сӯф», яъне пашминапӯшон.

Панҷ тоифаи сӯфиён маъмулу машхур буда:

1. Сӯфиёни ориф.
2. Сӯфиёни зоҳид.
3. Сӯфиёни ринд.
4. Сӯфиёни фақир.
5. Сӯфиёни файласуф.

Панҷ маъноӣ шадд (миёнбанди солиқӣ):

1. Ба мустаҳкамӣ асос гузоштан.
2. Мубориз будан.
3. Давидан.
4. Нерӯмандӣ.
5. Вафо бар қавли худ.

Маъноҳои луғавӣ ва истилоҳии Шадд ҳам бар панҷ аст:

1. Устувории марди солиқ нисбати амали солиқӣ.
2. Муборизаи солиқи миёнбаста бар нафс.
3. Сӯи манзили мақсуд устувора қадам задани солиқи миёнбаста
4. Устувории қалби солиқи миёнбаста.
5. Хоксории солиқи миёнбаста.

Панҷ одоби соҳиби даст будан дар тасаввуф:

1. Аз касби ҳалол нон хӯрдан.
2. Шахсан ба касе озор нарасондан.
3. Дасти худро аз чизи ҳаром дур доштан.
4. Ба моли амонат хиёнат накардан.
5. Бо қалам ҳарфи рост гуфтан.

Панҷ хислати сӯфӣ нисбати дӯстон:

1. Ақлу дониши расо.
2. Аз аҳли қаноатмандон.
3. Аз зумраи соҳибаҳдон.
4. Накӯхӯву накӯхислат.
5. Некандешу накӯният бошад.

Панҷ одоби сӯфӣ нисбати дӯстон:

1. Ҳар лаҳза дӯсту дӯстиро афзояд.
2. Ёвари дӯст бо забону дар амал бошад.
3. Панду ҳикмати хеш дарег надорад.
4. Аз аҳволи дӯст доимо огоҳ бошад.
5. Агар аз дӯст баде бинад, бигзарад бекоҳишу маломате.

Панҷ одоби маддоҳӣ (талабандагӣ):

1. Тақводор бошад.
2. Бе таҳорат нагардад.
3. Маदдоҳи баҳри кинаву ғараз накунад.
4. Ба чамъи моли дунё машғул набошад.
5. Меъёри мадҳро ниғаҳ дорад.

Дар олами Маърифат

Панҷ одоби либоспӯшӣ:

1. Оғози либоспӯшӣ аз дасти рост бошад.
2. Кашидани либос аз дасти чап бошад.
3. Салла бояд нишаста печонда шавад.
4. Почомаро (шимро) нишаста пӯшанд.
5. Либосро озода нигоҳ доранд.

Идҳо панҷ навъ бошанд:

1. Идҳои динӣ; Рамазон, Қурбон.
2. Идҳои мазҳабӣ; мавлуди Набӣ, иди Масеҳ ва ғайраҳо.
3. Идҳои касбӣ; рӯзи муаллимон, рӯзи шифокорон ва ғайраҳо...
4. Идҳои миллӣ; иди Истиқлол, иди Сарқонун.
5. Идҳои ҷаҳонӣ; иди Соли нав, Наврӯз ва ғайраҳо.

Панҷ чизро бояд ғанимат донед:

1. Пеш аз мурдан -зиндагониро.

2. Пеш аз беморӣ-саломати ро.
3. Пеш аз банд шудан- вақти холиги ро.
4. Пеш аз пир шудан- ҷавони ро.
5. Пеш аз бенавой- сарват ро.

Тарки ин панҷ одат мебояд кард:

1. Кӯшиши беҳуда то писанди дигарон гаштан ро.
2. Ба тарзи пешиниён зистан ро
3. Тарсидан ро.
4. Такаббур ро.
5. Худро дар шиканча гузоштан ро.

Хулосаи боби рақами панҷгониҳо

Чун дар башоратномаи ин боб таъкид гардид, касоне, ки таҳти рақами 5 ҷашм ба ин олами ҳастӣ кушодаанд, барояшон сайёраи Уторид, Тир, Дабири фалак, (Меркурий) нисбат ёфта, онҳо соҳибони ақли расо, ташаббускор, рӯҳан озод, мустақил, саёҳатдӯст, меҳнатдӯст, навоаронанд. Ин рақамро ҳамагон дӯст медоранд, чунки як рамзи бобарори қору фаъолият дар зиндагии ҳамагон низ маҳсуб меёбад. Ва яке аз асрори ин рақам, шартан бошад ҳам, чун ифодаи дараҷаи олии иҷрои қору супориш пеши назарҳо ҷилва мекунад. Биноан, натавонанд зодагони таҳти рақами 5, балки ҳамагон дар синни мактабӣ ба баҳои панҷ гирфтаи кӯшиш мекунанд ва баъди он низ меҳонанд дар зиндагӣ ҳамеша қору фаъолиятшон панҷ бошад. Сазоворӣ ба ин рақам ҳама касро ба тарки одоти ҳислати баду манфии инсонӣ водор карда, дар сифоти зоҳирӣ ва ботинии худ муҷассама намудани ахлоқи неку ҳамидаро тақозо мекунад. Дар олами панҷгониҳо дар шоҳроҳҳои Шариат, Тариқат ва Маърифат канорагирӣ аз панҷгониҳои манфӣ ва пайравӣ ба панҷгониҳои мусбӣ таъкид ёфта, ҳар фармудаи Пайғамбарамон Муҳаммад алайҳиссалом ва дигар бузургони илму дин инсонии дирӯзу имрӯзро барои дар ҷомеа хушбахт зистану барои рӯҳан омода шудану захираи тӯшаи охират водор месозад. Зодагони таҳти ин рақам, ки хираддӯсту зиндагисозу боэҳтиёту боэҳтиром маҳсуб ёфта, бо дигарон ба зудӣ унс гирифта, дӯсту қарин гашта, қудрати дасти ёрӣ дароз карданро ба мӯҳтоҷон доранд, пайвандии онҳо бо масоили дар боло овардашуда зуҳури худро доранд ва бо Шариату Тариқату Маърифат инсонҳо метавонанд ба қамолоти инсонӣ бирасанд. Барои расидан ба ин қуллаи баланди инсонӣ-қомилӣ ба ҳар яки шумо низ тавфиқ меҳонам.

Шашғониҳо

*Пеш аз ману ту лайлу наҳоре будаст,
Гарданда фалак бар сари коре будаст.
Зинҳор қадам бар хок оҳиста ниҳӣ,
К-он мардумаки чашми нигоре будаст.
Хайём*

Башоратномаи олами рақами шашғониҳо

Сайёраи олами шашғониҳо Зӯҳра (Венера) маҳсуб меёбад. Одамоне, ки таҳти рақами шаш таваллуд шудаанд, бештарашон табиатан дӯстдори ишқу муҳаббатанду дар иҷрои амал муваффақ. Аксарияти онҳо ходимони давлатӣ гашта, дар вазифаҳои баландмартаба фаъолияти корӣ мебаранд, ба покизагии ахлоқи худ эътибор ҷиддӣ дода, соҳибони молу мулк ва сарватанд, як қисмашон олимони файласуф мешаванд. Азбаски инсонҳои ситорагарманд, барои расидан ба муваффақиятҳо имкони бештар доранд.

Онҳо ҳама гуна зебоиҳо ва хубиҳои ҳаётро дӯстдоарнд, зебопарастанду хисси такаббурашон афзун. Онҳо ҳамеша ҳамдаму ҳамқадами давру замонанд, барои расидан ба мақсади худ, қодиранд ҳама гуна мушкилиҳоро паси сар кунанд. Саёҳатро дӯст доранд, хислати ба зудӣ бо дигарон дӯст шуданро соҳибанд, муноқишаро намеписанданд, сулҳҷӯянд, бо ҳама одамон мулоқоти табиӣ дил дошта метавонанд. Покизагии ахлоқ барои онҳо аз ҳама чиз болотар аст.

Одамоне, ки таҳти рақами 6 таваллуд шудаанд, ба чунин хислатҳои хуб соҳибанд. Онҳо касони мутеъи дигаронро ҳимоят карда, ба ҳамагон ҳамкорӣ карданро дӯст медоранд. Дар онҳо, ба таомулҳои ҳамдигарфаҳмӣ риоят карда, тез бо дигарон ҳамоҳанг мешаванд. Табиатан инсонҳои беғараз, нақӯкор, меҳрубон, соҳиблутфу соҳибдилу соҳибдиду соҳибзавқанд. Аз мардуми эҷодкору хунарманд, боэътимод, соҳибҷозоба ва ба аҳди худ вафоқунандагонанд.

Ҷиҳатҳои манфии касоне, ки таҳти рақами 6 таваллуд шудаанд аз иборат аст, ки онҳо бештар худситову худписанданд, худпарастанду худро аз дигарон боло гузоранд. Онҳо хислатҳои якравӣ ва дилгирқунандагӣ доранд, аз аҳли ғуруранду баҳудаву беҳуда сергапиву майдагипӣ мекунанд, танҳоиву дар хилват буданро дӯст дошта, сарфқоронанд. Онҳо одати ба дигарон халалрасонӣ доранд, аз дигарон зуд ранчида, ҳасадбару бадрашк ва қассосқоронанд.

Рамзҳои рақами 6

Сайёраи раҳнамои рақами 6 – Зӯҳра маҳсуб меёбад.
Рамзи рақами 6 – Боэтимодӣ.
Бурчи осмонии рақами 6 – Зӯҳра, Ноҳид.
Маъдани тааллуқи рақами 6 – Мис.
Рӯзи босамари рақами 6 – Чумъа.
Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 6 – Зумуррад, Ақиқ.
Рӯзҳои муносибтарин ба зодагони рақами 6 – 6, 8, 3.
Ранги дӯстдоштаи рақами 6 – сабз ва кабуд.

Ифодаҳои рақами шаш дар ҳаёт:

Шаш – рақами миқдорӣ.
Шашум – шумораи тартибӣ.
Шашяк – шумораи касрӣ.
Шашсаду шасту шаш – шумораи таркибӣ.
Шашмақом – номи оҳангҳои мусиқии мумтоз.
Шаш тараф – боло, поин, чап, рост, пеш, пас.
Шашдара – қасри шашдара.
Шашдон – тамоми моликияти шахсе.
Шашпанҷзан – қиморбоз.
Шашрӯза – роҳи шашрӯза.
Шашчиҳата – мансуб ба шаш чиҳат.
Шашсарӣ – тиллоӣ холис.
Дар “Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ” зиёда аз 50 вожаи ба рақами шаш вобаста тафсир ёфта.

Шашгонӣҳо дар фазои Шариат

Парвардигор оламро дар шаш рӯз офарида:

1. Рӯзи якум-осмонро.
2. Рӯзи дуюм -моҳ, офтоб ва ситораҳоро.
3. Дар рӯзи сеюм- фариштаҳо ва олами ҳашаротро.
4. Рӯзи чорум- об ва рустаниҳоро.
5. Рӯзи панҷум- чаннат, дузах, раҳмат ва азобро.
6. Рӯзи шашум -Одаматоро.

Парвардигор ин шашро аз бихишт хорич кардааст:

1. Одам Алайҳиссаломро ба Сарандеб.
2. Момо Ҳавво Алайҳиссаломро ба Чидда.
3. Шайтон Алайҳилаънаро ба кӯҳи Салқон.
4. Морро ба Чин.

5. Товусро ба Исфаҳон.
6. Гандумро ба Шом.

Ин шашро волид набошад:

1. Одам алайҳиссалом.
2. Момо Ҳавво.
3. Гӯсфанди қурбонӣ кардаи ҳазрати Иброҳим алайҳиссалом.
4. Шутури Солех алайҳиссалом.
5. Ҳазрати Исо алайҳиссалом.
6. Ҳазрати Шиш алайҳиссалом.

Шаш калимаи динӣ:

1. Гуфтани калимаи таййиба.
2. Гуфтани калимаи шаҳодат.
3. Гуфтани калимаи тавҳид.
4. Гуфтани калимаи тамҷид.
5. Гуфтани калимаи истиғфор.
6. Гуфтани калимаи радди куфр.

Шаш ояти шифо

1. – Ва афшиду ро қовми мӯъминина.
2. – Ва шифаул лима фис судур.
3. – Финҳии шифаул линнаси.
4. – Ва нуназилиу минал Қуръони ма шифааув роҳматул лил мӯъминин.
5. – Ва иззаа маризту фа ҳува яфшийний.
6. – Қул ҳува лилайзина амануу ва ҳудава шифаа.

Ин 6 асос, моя дар фармони Рӯҳ аст.

1. Нафс, ки дар аъзоҳои ҳис нуҳуфта.
2. Нафси аммора (нафси шайтонӣ), ки ҳамаи зиддияту нифоқ аз он бархезад.
3. Ақл, ки дар майнаи сари инсон буда, мантиқ ва мувофиққунонӣ аз он бармеояд.
4. Илм, ки барои ҳамаи маълумотҳо масъул аст.
5. Фақр, яъне Фано махвиятро меҳақад.
6. Тавҳид-раҳрави роҳи Зот.

Шаш Пайғомбар соҳиб китоб бошанд:

1. Шиш алайҳиссалом.

2. Идрис алайҳиссалом.
3. Мӯсо алайҳиссалом.
4. Исо алайҳиссалом.
5. Довуд алайҳиссалом.
6. Муҳаммад алайҳиссалом.

Дар шаби Барот 6 тоифаи одамон мағфират ёбанд:

1. Ононе, ки умматони пайғамбар ва мӯъминонро масхара карда бошаду тавба кунанд.
2. Мусалмонони қаҳркарда, ки тавба карда бошанд.
3. Касоне, ки силаи раҳм накардаву тавба карда бошанд.
4. Одамони аҳли такаббур, ки тавба карда бошанд.
5. Касоне, ки волидони худро норозӣ кардаву аз ин амал тавба карда бошанд.
6. Майхорагон, ки тавба карда бошанд.

Шаш фарзи хориҷи намоз:

1. Нияти таҳорат кардан.
2. Оби пок чӯстан.
3. Либоси пок пушидан.
4. Чойи пок чӯстан.
5. Даромадани вақти намоз.
6. Дарёфтани қибла.

Шаш фарзи дохили намоз:

1. Гуфтани такбири таҳрима.
2. Дар қиём истодан.
3. Қироат кардан.
4. Дар рукӯъ шудан.
5. Сачда кардан.
6. Дар қаъдаи охир шиштан.

Шаш шарти намози ҷумъа:

1. Миср, яъне шаҳр (марказ) буданаш.
2. Иҷозати фатвои шоҳ буданаш.
3. Вақти пешин дохил шуданаш.
4. Хутба хонда шуданаш.
5. Ҷамоат буданаш, каме се нафар будан.
6. Издиҳом, яъне дар масҷиди руҳсат додашуда хондан.

Вочиботи намози ҷумъа 6 аст:

1. Ба муқим вочиб, ба мусофирон вочиб нест.
2. Ба шахси озод вочиб, ба ғуломон вочиб нест.
3. Ба мардон вочиб, ба занҳо вочиб нест.
4. Ба болиғон вочиб ба ноболиғон вочиб нест.
5. Ба одамони чашмашон бино вочиб, ба кӯрон вочиб нест.
6. Ба пойҳои солим дошта вочиб, ба лангон вочиб нест.

Шаш ҳолати таяммум:

1. Аз об дар масофаи як мил дур будан.
2. Бемориҳое, ки бар он расидани об мумкин нест.
3. Барои расидагӣ ба об душман монеъ бошад.
4. Об бошаду илочи гирифтани набошад.
5. Дар ҳолатҳои кам будани вақт ба намози ҷумъа ва намози ҷаноза.
6. Об кам бошаду барои нӯшидан намонад.

Шаш ҳаққи мусулмон бар мусулмон:

1. Бо мусулмон салому алейк кардан.
2. Агар ба ҷое даъват кунанд, рафтан.
3. Тамасхур бар ҳолат кунанд, насиҳат кардан.
4. Агар атса зананд “ярҳамакаллоҳ” гуфтан.
5. Мусулмоне бемор шавад, ба аёдаташ рафтан.
6. Мусулмоне аз дунё гузарад, ба ҷанозааш ҳозир гаштан.

Ғусл шаш суннат дорад:

1. Шустани ду даст.
2. Шустани андоми ниҳонӣ.
3. Дур кардани наҷосат аз бадан.
4. Вузӯъ сохтан.
5. Се қарат шустани тамоми аъзоҳои бадан.
6. Шустани ду пой пас аз ғусл кардан.

Ислом шаш равији асосӣ дорад:

1. Хориҷиҳо(азрақиҳо, сӯфиҳо, ибодиҳо).
2. Сунниҳо.
3. Шиъаҳо(исмоилиҳо, имомиҳо, зайдӣҳо).
4. Сӯфиҳо.
5. Муътазилиҳо.
6. Мурчиҳо.

6 ҷиз дар шаш маҳал ҳайф бошад:

1. Масҷид дар он ҷое, ки мардумаш намоз нахонанд.
2. Қуръон дар хонае, ки касе нахонад.
3. Қуръон дар синаи ҳифзи мардуми фосиқ бошад .
4. Зани солеҳа, ки дар хонаи марди фосиқ бошад.
5. Марди солеҳ дар дасти зани фосиқа бошад.
6. Олим, дар байни мардуме, ки гапи ӯро гӯш накунад.

6 тоифа одамонро Худо ва Пайғомбар нафрин кардаанд:

1. Касоне, ки ба китоби Худо илова даровардан мехоҳанд.
2. Хоркардаи Худоро обрӯ додан ва азизкардаи Худоро хор доштан мехоҳанд.
3. Касе, ҳаромкардаи Худоро ҳалол гӯяд.
4. Касе, ки ҳалолкардаи Худоро ҳаром гӯяд.
5. Касе, ки суннатҳои Худову Пайғомбарро тарк карда бошад.
6. Касе, ки қазову қадари Худоро дурӯғ пиндорад.

Ба шаш тоифа занҳо хонадор шудан тасвия нашудааст:

1. Анона – ба зононе, ки худро касал нишон дода, дар оху нола бошанд.
2. Маннона – ба занҳои серминнат ва тамаъкор.
3. Ҳаннона – ба занҳое, ки ба дигар мардҳо чашм меандозанд.
4. Ҳазоқа – ба занҳои ба зарру зевар дода шудаанд.
5. Бароқа – ба занҳое, ки аз ҳад зиёд худро пардозу андоз мекунад.
6. Шадоқа – ба занҳои сергапу вайсақӣ.

Шаш чиз касро ба саодат расонад:

1. Доимо хонда гаштани калимаи Шаҳодат.
2. Ҳамеша дар ибодат будан.
3. Зақоти молро додан.
4. Рӯза доштан.
5. Соҳибсадақа будан.
6. Забонро ба суҳанҳои қабех олуда накардан.

Шаш саҳобаи киром ҳастанд:

1. Абӯзар Ғаффорӣ.
2. Салмони Форс.
3. Ибни Масъуд.
4. Аккоша Абдуллоҳ.
5. Абӯ Дардо.
6. Ҳазрати Ақлама.

Шаш суннати об нӯшидан:

1. Аввал се мародиба нафас кашида, баъд обро нӯшидан.
2. Дар ҳар як нӯшидан, зарфро аз лаб дур доштан.
3. Нафасро аз оби зарф дур доштан.
4. Обро нишаста нӯшидан афзал аст.
5. Обро аз зарфҳои хурд нӯшидан беҳтар аст.
6. Каси обтақсимкунанда дар навбати охир нӯшиданаш беҳтар.

Шашғониҳо дар шоҳроҳи Тарикат

Расму русуми суннат дар Тарикат шаш аст:

1. Вақтро бо ҷамоат гузарондан.
2. Вақти саҳару шом хотирҷамъ будан.
3. Доимо пок гаштан.
4. Дилро пок нигоҳ доштан.
5. Доимӣ зикри такбир ба ҷой овардан.
6. Пирону гузаштагонро ҳамеша бо некӣ ёд кардан.

Мустаҳаби Тарикат шаш аст.:

1. Бо ҳамагон бо чеҳраи кушод муносибат кардан.
2. Танҳо хӯрок нахӯрдан.
3. Дар зоҳиру ботин пок будан.
4. Ҳеҷ гоҳ бо рӯи турш нагаштан.
5. Нигоҳ доштани ҳурмату эҳтиром дар ҳама ҷой.
6. Номуси худ ва пиру устодро нигоҳ доштан.

Наҳйи Тарикат шаш аст:

1. Ҳавасҳои нафсро куштан.
2. Бойигариро тарк кардан.
3. Дурӯғ нагуфтан.
4. Тарки зино кардан.
5. Тарки шароб кардан.
6. Тарки хиёнат кардан.

Шаш аҳкоми Тарикат:

1. Амалҳои фарзро омӯхтан.
2. Илмро дар амал татбиқ намудан.
3. Байни халқ номи нек доштан.
4. Риёзат кашидан.
5. Ҳамеша дар зикри Аллоҳ будан.

6. Дар шавқи дидори Парвардигор зистан.

Устод бояд соҳиби шаш илм бошад:

1. Огаҳӣ аз илми тиб, то шогирдро аз сӯду зиёни чизҳо бохабар созад.
2. Огаҳӣ аз илми нучум, то шогирдонро аз вақту соатҳои мувофиқ хабардор кунад.
3. Огаҳӣ аз илми равоншиносӣ, то шогирдон ба чӣ қодир буданашонро донанд.
4. Огаҳӣ аз илми фаросат, то шогирдонро бо як нигоҳ кӣ будани касро шиносанд.
5. Огаҳӣ аз илми дуохонӣ, то шогирдро аз сӯду зиёни сеҳру чоду худро дар канор доранд.
6. Огаҳӣ аз илми гӯштингирӣ ва муҳориба, то шогирдро аз зиёни ҳолатҳои ногувор начот дода тавонад.

Аҳкоми хирқапӯшӣ бар 6 аст:

1. Тавба аз гуноҳҳои қаблӣ.
2. Саховатпеша бошад.
3. Қаноатпеша бошад.
4. Соҳибризо бошад.
5. Соҳибриёзат бошад.
6. Ҳамша байни хавфу ричо бошад.

Маддоҳон дар муомилаи байниҳамӣ ба шаш қоида бояд риоя кунанд:

1. Аввалан байниҳам дӯст бояд бошанд.
2. Қор бо маслиҳати ҳамдигар кунанд.
3. Ҳамкасбони аз худ хурду нотавонро наронанд.
4. Байни худ ҳамеша дар сулҳу салоҳ бошанд.
5. Аз ҳамдигар гумони бад набаранд.
6. Ба ҳамдигар доимо дасти ёрӣ дароз кунанд.

Шашгониҳо дар олами Маърифат

Муҳаммад алайҳиссалом шаш амма доштанд:

1. Отика.
2. Умайя.
3. Байзо.
4. Барра.
5. Сафия.
6. Арва.

Аз шаш тоифа одамон шаш чиз пурсидан хато аст:

1. Аз бой -тилло.
2. Аз зани зебо- гул.
3. Аз зани дӯзанда- сӯзан.
4. Аз одами гурӯсна -нон.
5. Аз гадо- хайрот.
6. Аз душман- мадад.

Бо шаш тоифа занон дар муносибати чинсӣ лаззат набошад:

1. Зане, ки дарди миёну буғумҳо дорад.
2. Зане, ки фарбеҳ асту вазни зиёд дорад.
3. Зане, ки меъдаву гурдааш дард мекунад.
4. Зане, ки касалии бавосил дорад.
5. Зане, ки хавотирӣ ва ташвиш дорад.
6. Зане, ки ба касалии қимоб(аллергия) дучор аст.

Шаш одоби қабули меҳмон бошад:

1. Меҳмонро бо таъзим истиқбол гирифтан.
2. Рӯ ба рӯи меҳмон бо чеҳраи кушод ништастан.
3. Аз омадани меҳмон хурсанд будан.
4. Агар меҳмон берун барояд, ақалан ҳафт қадам ҳамроҳӣ кардан.
5. Аз меҳмон чизеро дарег надоштан.
6. Ба меҳмон аз сидқи дил хизмат кардан.

Шаш одоби меҳмоннавозӣ мавҷуд аст:

1. Аз меҳмон напурсад, ки кадом хӯрокро дӯст медорад.
2. Барои меҳмон ҳамон хӯрокеро, ки худатон дӯст медоред, омода созед.
3. Тез-тез меҳмонро ба гирифтани хӯрок таклиф накардан даркор.
4. Ҳангоми хӯрокхӯрӣ ба дастони меҳмон нанигаристан.
5. Зӯрзӯрона узрхоҳӣ кардан.
6. Аз омадани меҳмон хурсанд будани худро нишон додан.

Дар шаш ҳолат салом дода нашавад:

1. Ҳангоми шустушӯ кардан дар ҳаммом.
2. Ҳангоми дар ҳочатхона ништастан.
3. Ҳангоми Қуръонхонӣ.
4. Ба номаҳрамон салом дода намешавад.
5. Ба одами дар намоз буда салом дода намешавад.
6. Дар чамъомаду маҷлисҳо салом дода намешавад.

Шаш одоби табрик кардан:

1. Ҳангоми табрик, ҳушҳолӣ изҳор кардан.
2. Ҳангоми табрик, чеҳраи ғамгин надостан.
3. Ҳангоми табрик, соҳиби маъракаро дар назар доштан.
4. Ҳангоми табрик, дуои нек кардан.
5. Ҳангоми табрик, бисёр суҳанронӣ накардан.
6. Ҳангоми табрик, имкон бошад, тӯҳфае додан.

Шаш одоби муносибат бо бегонагон:

1. Ба ҳеч кас бо назари безътиборӣ нанигаристан.
2. Суҳанҳои қабехро нашунидан.
3. Ба сӯҳбати бегонагон ҳамроҳ нашудан.
4. Агар касе ҳаракати ноҷӯя кунад, бо насиҳат гардондан.
5. Ба ҳама шафқат намудан.
6. Бо одамони наозмуда сӯҳбат наоростан.

Соҳибмаъракаро шаш чиҳат бояд:

1. Соҳибтавозӯ бошад.
2. Кушодаҷеҳраву кушодадил бошад.
3. Саховатпеша бошаду ҳамаро яқсон қабул кунад.
4. Соҳибкарам бошад.
5. Пурсабру соҳибқаноат бошад.
6. Мулоимтабиату ботабассум бошад.

Қоидаҳои шеърҳои ва сурудҳои бар шаш аст:

1. Шеъру суруд бояд бо оҳанг талаффуз ёбад.
2. Шеъру сурудро беҳато бояд хонд.
3. Шеъру сурудро бояд ҳар вожа фаҳмо бошад.
4. Шеъру сурудро ба хотири шунавандаҳо бояд хонд.
5. Шеъру сурудро бояд оро аз муболиға ва такаббур бояд хонд.
6. Дар аввал ё охир зикри номи муаллиф шарт бошад.

Риояту амали ин шаш чиҳат эътибори касро физояд:

1. Ба камбағалон ёрии моддӣ расондан.
2. Олимоне, ки ба илмашон амал мекунанд, ҳурмат намудан.
3. Эҳтироми пиронсолонро ба ҷо оварда, дуои онҳоро гирифтан.
4. Ба некӣ даъват кардан, аз бадихо боздоштани дигарон.
5. Ибодатро дар тамаъи ҷаннат, ё аз тарси дӯзах накардан.
6. Ибодатро баҳри розигии Аллоҳ ба ҷой овардан.

Шаш мақоми Шашмақом:

1. Мақоми Бузург.
2. Мақоми Рост.
3. Мақоми Наво.
4. Мақоми Дугоҳ.
5. Мақоми Сегоҳ.
6. Мақоми Ирок.

Хуллосаи боби шашиҳо

Чун дар хотир дорем, сайёраи раҳнамои олами шашгониҳо Зӯҳра (Венера) маҳсуб гардида, касоне, ки зери рақами шаш таваллуд шудаанд, табиаташон аксаран ишқдӯст буда, дар ҳама корҳо муваффақанд. Аксарашон инсонҳои шӯҳратёр, ходимони давлатӣ ва ҷамъиятӣ мегарданд. Ба покиву покизагӣ, ки сарчашмаи саломативу зебоиҳои моддиву маънавию ахлоқист, беэътибор нестанд. Соҳибмулк, сарватманданду фалсафаи зиндагиро хуб дарк мекунанд.

Дар мисолҳое, ки манзур шуд, ана ҳамин хислатҳо бартарият доранд. Зодагони ин рақам аксаран мардумони ситорагарманд ва гармии чеҳраи инсон дар чист? Албатта дар сурати зоҳирӣ ва ҳам сирати ўст. Ва ин зебоии сурату сират ба онҳо имкон медиҳад, ки дар ба амал баровардани мақсадашон муваффақ шаванд.

Покизагии ахлоқ барои онҳо аз ҳама чиз боло меистад. Барои расидан ба ин покизагӣ, ки шоҳаҳои калону хурди ахлокро фаро мегиранд, басо душвор аст. Дониستاني шашгониҳо ва дар ҳаёти худи тарҷибаи зиндагӣ ба қор бурдани он дар олами моддӣ ва маънавии инсон нақши муассире бокӣ хоҳад дошт. Бисёр ҷиҳатҳои хулку хислати инсон ва муносибати онҳо дар ҷомеа, дар мисоли шашгониҳо акси худро ёфта, ба зодагони тахти рақами шаш қаробати бештар доранд.

Олами ҳафтгониҳо

*То бад-ин ҳафт фалак сайр кунад ҳафт ахтар,
Ҳамчунин ҳафт ба дидор бувад Ҳафт Авранг.*

Фаррухӣ

Башоратномаи рақами 7

Муҳаққиқон бар инанд, ки аксари бузургони илму маърифат, санъату маданият, уламои дин дар санаи 7 тавлид шудаанд. Натиҷаи саъю кӯшиш ва ранҷу заҳматҳои беандоза дар ҷодаи илму маърифату ҳунар онҳоро ба мартабаи бузургӣ расондааст.

Сайёраи идоракунандаи рақами 7 Нептун буда, касоне, ки тахти рақами 7 ба дунё омадаанд, дар муомилот табиати мулоим доранд, бо оқилии худ аз дигарон фарқ карда, пулбанд, лек сармояро ниғаҳдорӣ карда натавонанд ва

беҳуда масраф намоянд. Соҳиби акли расо бошанд ҳам, мутаассифона, фикрро гоҳо ба чараёни мувофиқ равон накунад ва ин боис аксар амали оғозкардашон ба сомон нарасад. Бозиҳои чаззобро дӯст доранду ҳассосу раҳмдиланд, ба дӯстон меҳрубониашонро интиҳо набошад. Ҷисман чандон нерӯманд нестанд ва дар ҳалли мосоил ба як қарор дер расанд. Табиати якравӣ, ки доранд, ба амал баровардани таманнои дили онҳо қорест мушкил. Ахоси ҳассосанду баҳсу муноқишаро нахоҳанд.

Мутаваллидони таҳти рақами 7 ба чунин хислатҳои хуб доро бошанд. Ин одамон қабл аз ҳама тартибу интизом, дониш омӯхтанро басо дӯст доранд. Аз аҳли заковат буда, ба ҳақиқати диниву дунявӣ эътибор ва эътимодно аз даст надиханд. Хислатҳои худидорақунӣ, эҷодқорӣ, қобилияти фикрронӣ ва ахлоқи ҳамидаву фазилати хуб дар онҳо зуҳури бештар дорад. Инсонҳои орому устуворанду худомӯзиро пешаи худ кунанд, зуд бо дигарон унси тамом гиранд, ба дилу диду завқ дар пайраҳаи мақсад раванд. Дорои ҳиссиёти рӯҳии баланд буда, мардуми эҷодқору ҳунармандонанд. Қасони бозътимод, соҳибтаҳлиланд ва ба олами арвоҳ алоқа намоянд.

Онҳо аз ҷиҳатҳои манфӣ низ орӣ нестанд. Ба назар туршрӯй, бадқавоқ ва аксар рӯҳафтада намоянд. Сустваракату бештар танҳо буданро хоҳанд, сардрӯҳанду хислатҳои аз дигарон қанорагирӣ доранд. Табиатан мардуми пӯшидахислат, мутаассибонанд (фанатик).

Рамзҳои рақами 7

Сайёраи раҳнамои рақами 7 Нептун бошад.

Рамзи рақами 7 – олами асрор.

Бурчи осмонии рақами 7 – Наҳанг.

Маъдани тааллуқи рақами 7 – Рӯҳ, Қалъагӣ.

Рӯзи босамари рақами 7 – якшанбе, душанбе.

Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 7 – Лаъли қабуд.

Рӯзҳои муносибтарин ба зодагони рақами 7 – 7, 4, 9.

Рангҳои, ки зодагони таҳти рақами 7 – қабуд, нуқрарангҳо.

Ифодаҳои рақами ҳафтгониҳо дар табиат:

Ҳафт – рақми миқдорӣ.

Ҳафтум рақами тартибӣ.

Ҳафтяк – шумораи қасрӣ.

Ҳафтоду ҳафт шумораи таркибӣ.

Ҳафтрӯд – номи шаҳри қадима дар сарҳади кунунии Қазқистон.

Ҳафт авранг – Ҳафтдодарон, Дубби Акбар.

Ҳафт Авранг – номи асари Абдураҳмони Ҷомӣ.

Ҳафт айвон – киноя аз ҳафт осмон.

Ҳафт андом – ҳафт узви инсон.

Ҳафт ахтар – ҳафт сайёра.

Ҳафт ганҷина – тилло, нуқра, қалъагӣ, сурб, оҳан, мис, биринҷӣ.

Ҳафт гунбад – ҳафт осмон.
 Ҳафт осиё – киноя аз ҳафт осмон.
 Ҳафт роҳ -ҳафт пардаи чашм.
 Ҳафт рукъаи адкан – иқлим, дунё.
 Ҳафт фалак –ҳафт табақаи осмон.
 Ҳафт қалам – ҳафт намуди хати арабӣ.
 Ҳафт кулзум – номи луғати машҳури тафсирии Ғозуиддин Ҳайдар.
 Ҳафта – ҳафт рӯз, чоряки моҳи қамарӣ.
 Ҳафтдодарон – Дубби Акбар, ҳафт ситорае, ки ба шакли хирс тасаввур карда мешавад.
 Ҳафтранг – гуногунранг, алвон, рангоранг, мунаққаш.
 Ҳафтранг – номи гуле, ки ҳафт ранг дорад.
 Ҳафтхон – ҳафт хони Исфандиёр, ки аз ҳафт монеъа иборат буд.
 Ҳафтҷӯш – номи метALLE, ки аз омехтаи ҳафт метал ҳосил шудааст.
 Дар Қуръон иборай 7 табақаи осмон 7 маротиба такрор омадааст.
 Дар Қуръон иборай 7 офариниши олам 7 маротиба такрор омадааст.
 Дар Қуръон иборай 7 “ҳалқуссамовоти” 7 маротиба такрор омадааст.
 Рақами 7-ро рақами қол – рақами сирру асрор донистанд.

Дар “Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ” ба вожаи вобастаи ҳафт зиёда аз 50 калима тафсир шудааст.

Ҳафтгониҳо дар фазои Шариат

Ҳафт ҳолати тарс аз Худо ба мушоҳада расад:

1. Дар нигоҳ доштани забон.
2. Дар тоза нигоҳ доштани дил.
3. Аз чизҳои нодиданӣ нигоҳ доштани чашм.
4. Пур накардани меъда бо ҳар гуна ғизо.
5. Аз ба ҳаром даст задан.
6. Аз чойҳои номуносиб рафтани пой.
7. Аз нуқсон дар ибодат.

Имон 7 фарз дорад:

1. Имон ба якка ва ягонагии Аллоҳ таоло.
2. Ётимод ба ҳастии фариштаҳо.
3. Ҳақ дониستاني китобҳои ирсолнамудаи Аллоҳ.
4. Ётимод ба пайғомбарони Худо.
5. Ётимод ба ҳақ будани рӯзи қиёмат.
6. Тақдири нек ва бадро аз Худо донистан.
7. Ётимод ба зиндагии баъди фавт.

Вочиботи ислом 7 бошад:

1. Хондани ду намози ид.
2. Додани садакаи фитр.
3. Қурбонӣ кардан.
4. Намози витри вочибро хондан.
5. Хизмати падару модарро кардан.
6. Ба хешовандони ночор нафақа додан.
7. Ба салом ва атсаи шунида ҷавоб гардондан.

Ҳафт вочиботи намоз:

1. Баъди хондани сураи Фотиҳа сураи дигар хондан.
2. Дар намозҳои чория баланд хондан.
3. Дар намозҳои хуфя паст хондан.
4. Дар намози Витри вочиб хондани дуои Қунут.
5. Намозҳои идайн.
6. Нишастан дар қаъдаи аввал.
7. Дар охир хондани аттаҳиёт.

Шартҳои ислом 7 аст:

1. Ғоибона имон овардан.
2. Илми ғайбро хоси Худо доништан.
3. Ҳалолро ҳалол доништан.
4. Ҳаромро ҳаром доништан.
5. Аз азоби Парвардигор тарсидан (хавф).
6. Ба раҳмати Парвардигор умедвор будан (риҷоъ).
7. Ба бихишту дузах надида бовар кардан.

Ҳафт фарзи додани закот ба шахсони зерин:

1. Фақир бошад, молаш ба нисоб нарасад.
2. Ба мискин, касе, ки чизе надорад.
3. Ба омили закот, ба шахсони закотро чамъкунанда.
4. Ба мукотаб, ба озод шуданашон маблағфункунандагон.
5. Ба шахсони қарздор.
6. Мусофири бесилоҳ ва бемаблағмонда.
7. Ибни сабил, шахсоне, ки маблағ доранду он маблағ дар дасти дигарон.

Додани закот бар 7 тоифа одамон фарз аст:

1. Закотдиханда бояд озод бошад, аз моли ғуломон закот дода нашавад.

2. Закотдиханда бояд дар балоғат бошад, аз моли ноболиғон закот дода нашавад.

3. Закотдиханда бояд соҳиби ақл бошад, аз моли маҷнунон (девонагон) закот дода нашавад.

4. Закотдиханда бояд аҳли ислом бошад, аз моли ғайридинон закот дода нашавад.

5. Молаш ба нисоб расида бошад.

6. Нисоби молаш зиёда аз як сол истода бошад.

7. Нисоби молаш аз қарзаш зиёд бошад.

Ҳаҷ кардан барои 7 тоифа одамон фарз аст:

1. Мусулмон бошад.

2. Ба синии балоғат расида ва оқил бошад.

3. Шахси озод бошад.

4. Саломат ва сиҳатманд бошад.

5. Маблағи кофӣ дошта бошад.

6. Таवони сафарро дошта бошад.

7. Амнияти роҳ вучуд дошта бошад.

Ҳафт гуноҳе ҳаст, ки одамонро ба ҳалокат барад:

1. Ба Парвардигор ширк овардан.

2. Машғули бо сеҳру чод.

3. Куштани касе.

4. Судхӯрӣ.

5. Моли یتимонро хӯрдан.

6. Дар ҷанг аз душман гурехтан.

7. Занҳои боиффату мӯъминаро фоҳиша гуфтан.

Вочиботи Ҳаҷ 7 аст:

1. Давидан байни масофаи Сафо ва Марва (ин амал барои занҳо роҳравии муқаррарӣ аст).

2. Вуқуф дар муздалифа (баъд аз дамидани субҳи содиқи рӯзи ид).

3. Задани 7 санг бар шайтонҳо.

4. Тарошидан ё кӯтоҳ намудани мӯи сар.

5. Тавофи видоъ.

6. Тавофи қудум.

7. Куштани қурбонӣ.

Рӯзи қиёмат болои сари ҳафт тоифаи одамон Парвардигор соя афканад:

1. Одамоне, ки қалбашон ба масҷид гарм буд.

2. Одамоне, ё мансабдоре, ки таклифи занҳои бегонаро бо фикри «Аз ғазаби Худо метарсам» рад кардаанд.
3. Фақат дар роҳи Аллоҳ зистаанд.
4. Дар роҳи Аллоҳ дигаронро дӯст доштаанд.
5. Аз ҳаромкардаҳои Парвардигор дурӣ чӯстаанд.
6. Аз тарси Худо ашк резандаанд.

Пайғомбарамон ин ҳафт амалро савоб донистаанд:

1. Дар чанозаи мусулмонон иштирок кардан.
2. Беморбинӣ.
3. Ба ҷои таклифшуда рафтан.
4. Ба ночорон ёрӣ расондан.
5. Қасами худро иҷро кардан.
6. Ба салом ҷавоб гардондан.
7. Шахси атсазада, ки “алҳамдуллилоҳ” гӯяд, ҷавоби “ярҳамакуллоҳ” гуфтан.

Пайғомбарамон ба ғайр аз тоифаи шаҳидон боз 7 тоифаи дигари шаҳидонро ном гирифтаанд:

1. Аз дарди шикам фавтидагон.
2. Ба об ғарқшудагон.
3. Аз касалии шуш фавтидагон.
4. Дар оташ сӯхта фавтидагон.
5. Дар заминларза зери бом монда фавтидагон.
6. Ҳангоми таваллуд фавтидагон.
7. Аз касалии вабо фавтидагон.

Ҳафт табақаи дӯзах, ки дар Қуръон омада:

1. Ҳовия – аз оташ.
2. Лазо – аз ғазаби Худо.
3. Сақар – аз начосат.
4. Саъир – аз ях.
5. Қаҳаннам аз шамоли сахт.
6. Сиччин – аз торикӣ.
7. Қутама – аз гармои сахт.

Парвардигор ҳафт табақаи осмонро аз ҳафт чиз офарида:

1. Осмони Руфақоро – фариштаҳояш аз зумуррад, дар масофаи 500 сола роҳ.

2. Осмони Арфилун – фариштаҳояш аз нуқра, дар масофаи 500 сола роҳ.
3. Осмони Қулзум – фариштаҳояш аз ёқути сурх, дар масофаи 500 сола роҳ.
4. Осмони Моъун – фариштаҳояш гавҳари сафед, дар масофаи 500 сола роҳ.
5. Осмони Арқиб – фариштаҳояш аз тиллои сафед, дар масофаи 500 сола роҳ.
6. Осмони Фано – фариштаҳояш аз ёқути сурх, дар масофаи 500 сола роҳ.
7. Осмони Урёна – фариштаҳояш аз нур, дар масофаи 500 сола роҳ.

Ҳафт мӯъчизаи Қуръон:

1. Рӯзи якшанбе дар ҳукми Офтоб аст.
2. Рӯзи душанбе дар ҳукми Моҳ аст.
3. Рӯзи сешанбе дар ҳукми Миррих аст.
4. Рӯзи чоршанбе дар ҳукми Аторуд аст.
5. Рӯзи панҷшанбе дар ҳукми Муштарӣ аст.
6. Рӯзи чумъа дар ҳукми Зӯҳра аст.
7. Рӯзи шанбе дар ҳукми Зӯҳал аст.

Ҳафт навъи хатҳои арабӣ:

1. Навъи хатти Сулс.
2. Навъи хатти Муҳакқиқ.
3. Навъи хатти Тавқеъ.
4. Навъи хатти Райҳон.
5. Навъи хатти Риқоъ.
6. Навъи хатти Насх.
7. Навъи хатти Таълиқ.

Ҳафтгониҳо дар шоҳроҳи Тариқат

Тасаввуф 7 маъно дорад:

1. Тахлия – ҳолӣ шудан, некӣ.
2. Тасфия - рӯхро аз чизҳои бегона тоза кардан.
3. Хузӯъ – нафсро лаҷом задан.
4. Пинҳон доштани ҳолати худ.
5. Ишорат ба хусни ибодат.
6. Амрро азиз дошта, нафсро хор доштан.
7. Фақру адабро нигоҳ доштан.

Шайх Начмиддин Кубро ҳафт рангро ба ҳафт чиз шабоҳат додаанд:

1. Ранги сафедро ба ислом.
2. Ранги зардро ба имон.
3. Ранги зангорро ба эҳсон.
4. Ранги сабзро ба боварӣ.
5. Ранги кабудро ба боварии пурра.
6. Ранги сурхро ба ирфон.
7. Ранги сиёхро ба ҳаяҷон ва ҳайрат.

Ҳафт одоби салом додан:

1. Одами саломдиҳанда бояд қалбан пок бошад.
2. Одами савора бояд ба пиёдагард салом диҳад.
3. Аввал одами хурдсол ба калонсолҳо салом диҳад.
4. Бояд чехра кушода ва хандон бошад.
5. Бояд овоз бароварда салом гӯяд.
6. Ба салом бо имову ишора ҷавоб нагардонад.
7. Даст дода салом кардан аз рӯйи одоб аст.

Одоби ба салом ҷавоб гардондан ҳам 7 аст:

1. Дар ҷавоби салом изҳори хушнудӣ кунад.
2. Ба саломдиҳанда сипос гӯяд.
3. Агар ғайри одами исломӣ салом диҳад ҳам, бо чехраи кушод бояд ҷавоб гардонид.
4. Ба савол ҷавобдиҳанда ҳам бо қалби пок ҷавоб гардонад.
5. Агар чанд нафар бошанд, аз байни онҳо яке ҷавоб гӯяд ҳам, кифоя аст.
6. Ба салом бо ишорат не, балки бо овоз бояд ҷавоб дод.
7. Чунон бояд салом гуфт, ки ба гӯши ҷавобдиҳанда рафта расад.

Ҳафт вазъият дар салом гуфтан:

1. Ҳангоми вохӯрдан бо бародари тариқатии худ.
2. Ҳангоми дар роҳ рафтан ба касони аз тарафи муқобил оянда.
3. Ҳангоми ба ҷамоатҳо рафтан, ба нишастагон салом додан.
4. Ҳангоми ба дари бародар рафтан, салом додан лозим.
5. Ҳангоми баргаштан лафзи саломат бошедро гуфтан.
6. Ҳангоми аз назди қабристон гузаштан салом додан.
7. Ҳангоми ба хона баргаштан ба аҳли оила салом додан.

Одоби беморбинӣ 7 аст:

1. Баъди намози дигар (намоздигар) беморбинӣ нарафтан, чунки хосият надорад.

2. Ҳангоми ба хонаи беморхобида даромадан, хандидан ё гиря кардан манъ аст.

3. Ба тарафи рости бемор нишастан афзал аст.
4. Дар назди бемор пургӯй накардан.
5. Аз бемор ҳазар накарда каме пешонӣ, даст ё пойи беморро молидан.
6. Бо суханҳои нарм дили беморро бардоштан.
7. Барои хаста накардани бемор, бисёр нанишастан.

Ҳафт пири тариқат:

1. Ҳазрат Абдухолиқ Гиждувонӣ- 1103-1179.
2. Ҳоҷа Муҳаммад ар-Ревгарӣ- 1159- 1259.
3. Ҳоҷа Маҳмуд Анҷир Фағнавӣ- асри XII.
4. Ҳоҷа Алӣ Рометанӣ- 1210-1321.
5. Ҳоҷа Муҳаммад бобои Самосӣ- 1259-1354.
6. Сайид Амир Кулол- 1287-?
7. Ҳазрат Баҳоуддин Нақшбанд-1318-1418.

7 рукни Шайх будан:

1. Соҳиби маърифати комил будан.
2. Соҳиби фаросоти комил, ки ба як нигоҳ одамро шиносад.
3. Соҳиби қуввати рӯҳӣ-маънавӣ будан.
4. Соҳибозод ва ниёз ба чизе надошта бошад.
5. Соҳиби ихлоси баланду аз тамаъ дур бошад.
6. Соҳиби шиори ростӣ ва дӯстӣ бошад.
7. Соҳиби қалби пур аз шафқат буда, манфиати муридиро аз худ боло гузорад.

Ҳафтгониҳо дар олами Маърифат

Дар аҳди қадим дунёро ба ҳафт манотик тақсим кардаанд:

1. Ҳиндустонро ба Зӯҳал.
2. Чинро ба Муштарӣ.
3. Туркистонро ба Миррих.
4. Хуросонро ба Шамс.
5. Мовароуннаҳро ба Зӯҳра.
6. Румро ба Аторуд.
7. Балхро ба Қамар.

Ҳафт андоми бадани одам:

1. Сар.
2. Сина.

3. Шикам.
4. Дасти рост.
5. Дасти чап.
6. Пойи рост.
7. Пойи чап.

Ҳафт авлоди инсон

1. Фарзанд.
2. Набера.
3. Чабера.
4. Абера.
5. Навара.
6. Авара.
7. Бегона.

Ҳафт ранги табиат:

1. Сурх.
2. Норинҷӣ.
3. Зард.
4. Сабз.
5. Нилобӣ.
6. Кабуд.
7. Бунафш.

Ситораҳои Ҳафтдодарон (Хирси калон):

1. Дубхе.
2. Мерак.
3. Фенда.
4. Мегрек.
5. Амиат.
6. Мусар.
7. Бенеткасу.

Ҳафт шакли математикӣ:

1. Нуқта .
2. Хати рост.
3. Порча.
4. Нур (нимхати рост).
5. Секунча.
6. Чоркунча.
7. Давра.

Номи ҳафт (садо) нотаи мусиқӣ:

1. До.
2. Ре.
3. Ми.
4. Фа
5. Сол.
6. Ля.
7. Си.

Ҳафт ҳазинаи беминнати табиат:

1. Гови ҷӯшой.
2. Ҷангалзор.
3. Кирми абрешим.
4. Оруи асал.
5. Мурғ.
6. Осиёб.
7. Обчувоз.

Ҳафт мӯъҷизаи олам:

1. Эҳромҳои Миср.
2. Боғҳои муаллақи Бобул.
3. Ибодатхонаи Артемида.
4. Ҳайкали Зевс.
5. Ҳайкали азими дар Родос буда.
6. Манораи Искандар.
7. Дахмаи (қабри) дар Гаминармас буда.

Ҳафт ҳолати моддаҳо

1. Сахт.
2. Моъе.
3. Газ.
4. Плазма.
5. Моддаи нейтронӣ.
6. Эпиплазма.
7. Вакууми физикӣ.

Асоси саломатӣ дар 7 ҷиз аст:

1. Рӯзона бисёр хоб накардан.
2. Шабона кам хобидан.

3. Пешобро бисёр нигоҳ надоштан.
4. Шабонгаҳ кам об нӯшидан.
5. То сер шудан хӯрок нахӯрдан.
6. Бе ҳисси гурӯснагӣ сари дастархон нанишастан.
7. Ба хӯроки кам қаноат кардан.

Дузах 7 табақа дорад:

1. Чаҳим.
2. Чаҳаннам.
3. Саъир.
4. Сақар.
5. Лазӣ.
6. Ҳовия.
7. Хутма.

Ҳафт табақаи атмосфераи замин:

1. Тропосфера.
2. Стратсфера.
3. Мезосфера.
4. Термосфера.
5. Экзосфера.
6. Иносфера.
7. Магносфера.

Дар дастархони Наврӯзии тоисломӣ ҳафт Шин(чиз) монда мешуд:

1. Шакар.
2. Шарбат.
3. Шиннӣ.
4. Шароб.
5. Шона.
6. Шамъ.
7. Шир.

Дар дастархони Наврӯзии исломӣ ҳафт Син(чиз) монда мешавад:

1. Себ.
2. Сабза.
3. Сипанд.
4. Сирпиёз.
5. Суманак.
6. Сирко.
7. Санҷид.

Ҳафт мӯъчизаи ниҳоди инсон:

1. Қобилияти дидан.
2. Имконияти шунидан.
3. Ҳис кардан.
4. Имконияти гуфтан.
5. Қобилияти фикр рондан.
6. Хурсандӣ карда тавоништан.
7. Имконияти дӯст доштан.

Ҳафт одоби муносибат бо хешовандон:

1. Алоқаи хешовандиро нигоҳ доштан лозим.
2. Имкон бошад, бо маблағ ба онҳо ёрӣ расондан.
3. Дар шоду ғами онҳо шарик будан.
4. Аз ёрӣ расондан худро дур надоштан.
5. Ҳар қадар аз онҳо зарар бинад, ба онҳо зарарро раво надоштан.
6. Бо душманони хешовандон дӯстӣ накардан.
7. Ба молу мулк ва ҷони онҳо қасд накардан.

Ҳафт одоби ҳозирӣ назди одамони бузург:

1. Ба назди бузургоне, ки иҷозат дода нашудааст, нарафтан.
2. Вақти ҳозир шудан, шартӣ иззатро ба ҷой овардан.
3. Пеш аз салому алайк суҳан нагуфтан.
4. Ба одоби суҳанронӣ риоя кардан, бо овози баланд гап назадан.
5. Ба суҳанони одами бузург хомӯшона гӯш кардан, гап нагардондан.
6. Ба ҳамсӯҳбатон бисёр гап зада, дуо накунад.
7. Сарҳади вақтро нигоҳ дорад, ту бузургро малоли хотир нагардад.

Ҳафт одоб дар бозор:

1. Ба китфонаш одамонро тела надихад.
2. Ба қафои одамон нигоҳ накунад.
3. Дар бозор туф накардан.
4. Аз дур истода, касеро ҷеғ назадан.
5. Агар коре надошта бошад, дар назди дӯкони касе наистад.
6. Чизеро, ки хариданӣ нест, нархашро напурсад.
7. Ба савдои ду каси бегона ҳамроҳ нашавад.

Ҳафт сайёра ва рамзҳои онҳо:

1. Офтоб, Шамс, Хуршед, Меҳр, Шед – рамзи кӯшишу ғайрат..
2. Моҳ, Қамар, Анбар – рамзи дилбарӣ.

3. Миррих, Баҳром – рамзи ҷангу ҷидол.
4. Уторуд, Тир, Ҳулқар, Сурайё – рамзи орзуву умед ва ақлу заковат.
5. Муштарӣ, Бирчис – рамзи бастагӣ.
6. Зӯҳра, Ноҳид – рамзи муҳаббат, ишқ.
7. Зӯҳал, Кайвон – рамзи деҳқонӣ.

Ҳафт ранги гуногунро ба ҳафт сайёра нисбат диҳанд:

1. Ранги зард ба Офтоб.
2. Ранги сабз ба Моҳ.
3. Ранги сурх ба Миррих.
4. Ранги кабуд ба Уторуд.
5. Ранги чигарӣ ба Муштарӣ.
6. Ранги сафед ба Зӯҳра.
7. Ранги **Зӯҳал** ба Кайвон.

Ҳафт дарё (бахре), ки дар ба ақидаи қадимӣ гӯё хушкиро ихота мекардааст:

1. Дарёи Чин,
2. Дарёи Ахзар,
3. Дарёи Уммон,
4. Дарёи Қулзум, ё дарёи Аҳмар,
5. Дарёи Барбар,
6. Баҳри Рум, ё баҳри Миёназамин
7. Дарёи Сиёҳ.

Ҳафт номи пардаи чашм:

1. Пардаи мултаҳама.
2. Пардаи қарния.
3. Пардаи инабия.
4. Пардаи анкабутия.
5. Пардаи шабакия.
6. Пардаи машина.
7. Пардаи сулбия.

Ҳафт хазинаи беминнати табиатро гӯянд:

1. Гови ҷӯшой – баққол ва қассоби оила.
2. Ҷангалзор – устунҳои хона ва ҷӯшиши дег.
3. Кирми абрешим – зебу зиннати занон.
4. Оруи асал – табиби оила.

5. Мурғ – оби явғон ва давру даврон.
6. Осиёб – миёнбанди шикам.
7. Обчувоз – равғани деги хона.

Хулосаи боби ҳафтгониҳо

Зодағони зери сайёраи Нептун бехтарин ходимони илму маърифат, санъату маданият, диндорони бузург буда, аксарашон дар санаи 7 тавлид шудаанд. Онҳо ба ин мартабаҳо албатта дар натиҷаи саъй ва кӯшишҳои беандозаи худ ноил шудаанд, лекин дар зери ин мувафакқиятҳо таъсири сайёраи пешбарандаи ин рақамро инкор набояд кард. Ин рақам дар урфияти мардум ҳам мавқеи хосса дорад ва иҷрои баъзе амалҳоро то ба ҳафт маротиб мерасонанд.

Дар боби ҳафтгониҳо рӯҳият ва кайфият, хӯю хислати одамоне, ки зери рақами 7 ба дунё омадаанд, бараъло ба мушоҳада мерасанд, онҳо гарчанд ба сарварию сарватмандӣ расанд ҳам, аммо аз сарфи беҳуда худро нигоҳ дошта наметавонанд. Ба хотири меҳрубониву раҳмдилӣ, эҳтироми дӯстӣ ва қувваи заифи ҷисмонӣ баъзан қорашон то ба охир норасида боқӣ мемонад. Омӯхтани илм, тартибу интизомро, ки дӯст медоранд, афроди соҳибахлоқанду эҷодкор ва ба дигарон ба зудӣ унс мегиранд. Ин қабил одамон орӣ аз хислатҳои манфӣ низ набудаанд ва рӯҳафтодагиву танҳоихоҳӣ, қанорагирӣ аз дигарон ба яқравию мутаасибии онҳо гувоҳ аст. Ёддоштҳои шоҳроҳи Шариат, Тариқат, Маърифат натавонанд зодағони ин рақамро, балки ҳамаи моро низ огоҳ мекунад, ки аз амалу хӯю хислати бад дар қанор бошем ва ҳаёти ҳамаҷузъаи худро бо меҳнати ҳалолу одобу ахлоқи ҳамида зеб бахшем ва охираати худро дар ин ҳаёти муваққатӣ бунёд намоем. Ҳамаи мисолҳое, ки дар ин боб омадаанд, ҳар яки моро бори дигар хушдор медиҳад, аз ҳаёти диниву дунявӣ, одамият ва одамгарӣ.

Ҳаштгониҳо

Як даст ба мусҳафему як даст ба ҷом,

*Гаҳ марди ҳалолему гаҳ марди ҳаром.
Моем дар ин гунбади фирӯзарухом,
На кофари мутлақ на мусулмони тамом.
Хайём*

Башоратномаи рақами 8

Сайёраи раҳнамои ин рақам Зӯҳал буда, касоне, ки таҳти ин рақам таваллуд ёфтаанд, мичози танҳоихоҳӣ доранд ва ин боис аксар вақт дигарон онҳоро дурустӣ фаҳмида натавонанд. Агарчӣ дар зоҳир чандон соҳиби сурати зебо нестанд, лекин сирати зебову қалби гарм доранд. Онҳо қалбакиву сарсариро нахоҳанд, биноан, барои худ шароити мувофиқ омода карда, дар натиҷаи кӯшишу ғайратҳои зиёде ба нитиҷаҳои дилхоҳ рафта расанд. Дар иҷрои ҳар амал устувору муваффақ буданро афзал донанд. Онҳо дар пиронсолӣ соҳиби сарват ва ҳама чиз гарданд. Табиати яқравиву дақиққориву дақиқназарӣ хоси онҳост, ҳатто одамони далеру шучоъро ба худ мутеъ намоянд, тоби тобеъи дигарон буданро надоранд. Дар ҳама ҳолат арзандаи эътимод бошанд, чунки онҳо ҳамеша устувории худро аз даст надиханд, нақӯкор, озодфикр ва қонундӯстанд.

Касоне, ки таҳти рақами 8 таваллуд шудаанд, дорои чунин хислатҳои хубе бошанд. Минҷумла, ин одамон соҳибхоҳишу масъулиятшинос буда, ўхдадориро ба хубӣ анҷом дода, ифтихор аз муваффақият кунанд, роҳбарӣ карданро дӯст доранд. Дарку ҳисси масъулиятнокӣ ва покии имону вичдон да ин қабил ашхос ривоч ёфта, ба дигарон ёри бегаразона расонанд ва инсонпарвариро дар мадди аввал гузоранд. Онҳо аксаран худтарбияткунандагону навгониро дар ҳама ҷабҳаҳои зиндагонӣ дӯст доранд. Боиси ба муваффақиятҳо сазовор гаштанашон дар серҳаракативу серғайратӣ бошад.

Касони таҳти рақами 8 таваллудёфта, ба ҷиҳатҳои манфии зер низ дороянд. Бешатар роҳбарӣ карданро хоҳанд, то дар сари ҳокимият бошанд. Ҳамеша аз вақту қувваи худ босамар истифода баранд ҳам, аммо ҳирис ба ҷамъ овардани молу мулк бошанд. Итоат ба дигаронро нарасонанд, мардумони саҳтгир буда, аз баъзе амалҳои ношоам ҳам ор накунанд. Аксаран аз яқравӣ барои манфиати шахсии худ эҳтимоли ба дигарон зарари моливу ҷонӣ расонданро ҳам доранд. Яқравӣ ва мутаассибӣ дар ҳуни онҳо ҷорист. Худбиниву берабтӣ дар қори онҳо ба мушоҳада расад.

Рамзҳои рақами 8

Сайёраи раҳнамои рақами 8 – Зӯҳал (Сатурн), (Марс) Миррих маҳсуб меёбад.

Рамзи онҳо - 8 – бурднокӣ.

Бурчи осмонии рақами 8 – Каждум, Барра.

Маъдани тааллуқи рақами 8 – Оҳан, қалъагӣ.

Рӯзи босамари рақами 8 – сешанбе.

Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 8 – Забарҷад, ё қути сурх ва кабуд.

Рӯзҳои муносиатарин ба зодагони рақами 8 – 8, 1, 6.
Рангҳои, ки зодагони таҳти рақами 8 дӯст доранд – асосан рангҳои сурх,
сиёҳ.

Ифодаҳои рақами ҳашт дар табиат:

Ҳашт – рақами миқдорӣ.
Ҳаштум – рақами тартибӣ.
Ҳаштяк – рақами касрӣ.
Ҳаштоду ҳашт – рақами таркибӣ.
Ҳаштсад – рақами мураккаб.
Ҳаштак – қоқи (хушккардаи) зардолуи дукафонкардашуда, ки шакли
рақами 8-ро гирад.
Ҳашт боғ – ҳашт боғи биҳишт.
Дар “Фарҳанги тафсирии забони тоҷикӣ” зиёда аз бист калимаи вобастаи
рақами 8 тафсир гардида.

Ҳаштгониҳо дар фазои Шариат

Ҳашт сифати зотии Аллоҳ-таъоло:

1. Вай аз азал мавҷуд аст.
2. Вай таваллуд накардааст ва таваллуд нашуда.
3. Вай шарик надорад, вай монандӣ ва қиёфа надорад.
4. Вай азали ва абадӣ аст.
5. Вай ломакон аст.
6. Вай ҳама чизро мебинад, мешунавад ва медонад.
7. Вай ба ҳама чиз қодир аст.
8. Вай офарананда аст.

Сифатҳои сабути Аллоҳ-таъоло 8 аст:

1. Вай ҳамеша зинда ва барҳаёт аст.
2. Вай донандаи ҳамаи чизҳо ва корҳо аст.
3. Вай қодир ва тавоно аст.
4. Вай самъ (шунаванда) аст.
5. Вай башир (шунаванда) аст.
6. Вай мурид, соҳибхоҳиш аст.
7. Вай мутақаллим аст.
8. Вай донанда аст.

Аъзимшаънии Қуръон 8 аст:

1. Қони Қуръон таҳорат аст.
2. Сари Қуръон басмала-(Бисмиллоҳир Роҳманир Роҳим) гуфтаи аст.

3. Модари Қуръон сураи Фотиҳа аст.
4. Қурғони Қуръон Ояталкурсий аст.
5. Қалби Қуръон сураи Ёсин аст.
6. Арӯси Қуръон сураи Ар-Роҳман аст.
7. Қулфи дили Қуръон сураи Ихлос аст.
8. Тоҷи Қуръон сураи Мулк аст.

Ҳар касе, ки ба 8 чиз амал кунад, соҳиби илми беназир гардад:

1. Ҳамеша Парвардигорро дар ёд дорад.
2. Ба ҳақ будани марг бовар кунад.
3. Дар намоз қалбро пок нигоҳ дорад.
4. Байни мардум забонро эҳтиёт кунад.
5. Вақти хуроқхӯрӣ эҳтиёткор бошад.
6. Ҳангоми дохилшавӣ ба хонаи дигарон, ба ҳар тараф нигоҳ накунад.
7. Нағзии ба дигарон қардари фаромӯш кунад.
8. Бади дигаронро аз хотир баровардан ва бахшидан.

Усули дин 8 аст:

1. Тавҳид-яккаву ягона будани Худоро тан гирифтани.
2. Нубувват-ба ҳақ будани пайғомбарамон бовар қарда, суннатҳои он касро ба ҷо овардан.
3. Адл-дар роҳи рост будан, амалҳои исломиро дар меъёраш иҷро қардан.
4. Имомат-кори охиратро аз кори дунё пеш гузоштан.
5. Амри маъруф-фармудаҳои илоҳиро иҷро намуда, ба дигарон ҳам талқин қардан.
6. Наҳйи мункар-манъқардаҳои Худоро нақардан, ба дигарон ҳам фаҳмонда додан.
7. Тавалло-дӯстони Худоро дӯст ҳисобидан.
8. Табарро-душманони Худоро душман доништан.

Ҳукмҳои шаръӣ 8 аст:

1. Фарз-қарданаш шарт, нақарда гунаҳқори азим, инқорқарда кофир гардад.
2. Вочиб-қарданаш шарт, нақарда гунаҳқори азим гардад, инқорқарда кофир нагардад.
3. Суннат-қарданаш савоб, тарқ қарданаш эҳтимоли аз шафоати Пайғомбарамон бенасиб монандро дорад.
4. Мустаҳаб-амалҳое, ки пайғомбарамон гоҳе қарда, гоҳе нақарда. Амалҳои мустаҳабро ба ҷо оварда савоб ёбад, нақарда гунаҳқор нашавад.
5. Мубоҳ-амалҳое, ки ба қарда ва нақарда на савобу на гуноҳ бошад.
6. Ҳаром-амалҳое, ки аз тарафи Парвардигор ҳаром қарда шудааст, қарда саҳт гунаҳқор шавад, ҳаромро ҳалол гуфта кофир шавад.

7. Макрӯҳ-амалҳои ноҷоизе, ки аз тарафи Парвардигор наҳӣ карда шудааст.

8. Муфсид-амалҳои ҳолатҳои шаръиро вайронкунанда.

Дар рукӯъ 8 суннат аст:

1. Барои рукӯъ кардан гуфтани такбир.
2. Дар рукӯъ камаш се маротиба «субҳона роббиял аъзим» гуфтан.
3. Дар рукӯъ бо панҷаҳои нимкушод зонуҳоро қапидан.
4. Дар рукӯъ зонуҳоро рост нигоҳ доштан.
5. Дар рукӯъ тарзе ҳам бояд гашт, ки тахтапушт рост бошад.
6. Ҳангоми аз рукӯъ баргаштани имом “самиаллоҳу лиман ҳамида” гуфтани имом, муқтадиён бояд “роббано лакал ҳамд” гӯянд.
7. Имом бояд “Аллоҳу Акбар”, “самиаллоҳу лиман ҳамидаро” чунон гӯяд, ки муқтадиён шунаванд.
8. Баъди қавма, яъне баъди баргардиш аз рукӯъ, як муддати кӯтоҳ ист кардан.

Ҳашт тоифа одамон, рӯзи қиёмат, бадтарини офаридаҳои Парвардигор махсуб ёбанд:

1. Дурӯғгӯён.
2. Аҳли такаббур.
3. Аҳли бўғзу адоват.
4. Инсонҳое, ки фармудаҳои Аллоҳ ва расулони вайро оҳиста иҷро намуда, фармудаҳои шайтонро зуд ба иҷро расонанд.
5. Ноҳақ ва беҳуда қасам хӯрда, тамаъи дунё карда бошанд.
6. Хабаркашҳо.
7. Одамоне, ки байни дӯстҳо низоъ андозанд.
8. Дар ҳаққи одамони пок тӯҳмату бўҳтон карда бошанд.

Мамнӯъоти Ҳаҷ 8 аст:

1. Гапҳои беҳуда гуфтан.
2. Корҳои фисқу фасод кардан.
3. Доду фарёд ва чангу чидол кардан.
4. Чизҳои дӯхташуда пӯшидан.
5. Сару рӯйро бо тоқӣ ё рӯймол пӯшидан.
6. Чизҳои хушбӯйкунанда истеъмол кардан.
7. Мӯйҳои риш ва дигар ҷойи баданро тарошидан.
8. Нохунҳоро гирифтани.

Ҳукмҳои Ҳайз ва нифос 8 аст:

1. Занҳои дар ҳайз буда намоз нахонанд ва қазояшро иҷро накунанд.

2. Рӯза надоранд, лекин қазояшро доранд.
3. Ба масҷид даромаданашон ҳаром.
4. Тавофи Байтуллоҳ барояшон ҳаром.
5. Қуръонро бе чилд қапиданашон ҳаром.
6. Қуръон хонданашон ҳаром.
7. Алоқаи чинсӣ карданашон ҳаром.
8. Аз ҳайзу нифос пок шуда, ғусл кардан барояшон фарз аст.

Биҳиштро ҳашт нишон додаанд:

1. Дорус-салом аз ёқути сурх.
2. Дорул-хулд аз нуқра.
3. Чаннатул-наъим аз зумуррад.
4. Чаннатул-аъдн аз лаъл.
5. Чаннатул-фирдавс аз гавҳар.
6. Чаннатул- маъво аз нур.
7. Дорул-ҳалол аз забарҷад.
8. Боғи Ирам аз тилло.

Ҳашт ганчи Хусрави Парвизро эълон доштаанд:

1. Ганчи Арӯс.
2. Ганчи Бодовард, ё Бодовар.
3. Ганчи Деба.
4. Ганчи Афросиёб.
5. Ганчи Сӯхта.
6. Ганчи Хазро.
7. Ганчи Шодовард.
8. Ганчи Бор.

Пайғомбарамон гуфтаанд, ки 8 чиз аз 8 чиз сер нашавад:

1. Чашм аз дидан.
2. Замин аз борон.
3. Зан аз мард.
4. Олим аз илм.
5. Саволдиҳанда аз савол додан.
6. Чашмгурӯсна аз чамъи молу мулк.
7. Баҳор аз об.
8. Оташ аз ҳезум.

Ҳашт чиз чашмро қувват бахшад:

1. Хондани Қуръон.
2. Нигоҳ кардан ба офтоб.

3. Тамошо кардани тилло.
4. Тамошо кардани чизҳои зебо.
5. Дидани одамони зебочехра.
6. Тамошои майсаву сабзаҳо.
7. Тамошои обҳои соф.
8. Дидани дӯстон.

Дар шоҳроҳи Тарикат

8 манбаи пайдоиши калимаи Сӯфӣ:

1. Аз калимаи Саф гирифта шудааст.
2. Аз калимаи Ас-суффа гирифта шудааст.
3. Аз калимаи Суфӯх, яъне хулосаи ҳар чиз гирифта шудааст.
4. Аз калимаи Сафо гирифта шудааст.
5. Аз калимаи Соф гирифта шудааст.
6. Аз калимаи Сафос- яъне донишманд-калимаи юнонӣ гирифта шудааст.
7. Аз калимаи Суф яъне файласуф гирифта шудааст.
8. Аз калимаи Сӯф, яъне пашминапӯш гирифта шудааст.

Мувофиқи таълимоти тасаввуфӣ одам 8 нафс дорад:

1. Нафси Аммора- раҳрави роҳи бад.
2. Нафси Лаввома- нафси лоиқи ҷазо.
3. Нафси Мутмаъина – нафси басташуда.
4. Нафси Марзия – нафси ризоияти Худоро гирифта.
5. Нафси Мулҳама – нафси ба роҳи Худо ҳидояткунанда.
6. Нафси Розия – нафси Худо ризошуда.
7. Нафси София – нафси пок кардашуда.
8. Нафси Комила – нафси баъди рӯза.

Дар олами Маърифат

8 омили хушбахтиро 8 омили дигар бошад:

1. Гӯш кардан дигаронро – гап назада.
2. Гап задан – дигаронро айбдор накарда.
3. Чизеро ба касе додан – тамаъ накарда.
4. Ба касе чизеро ваъда дода – фаромӯш накардан.
5. Ба саволи касе – бе баҳс ҷавоб гардондан.
6. Кореро иҷро кардан – бе шикоят.
7. Ба касе бовар кардан – лек шубҳа накардан.
8. Касеро бахшида истода – киноя накардан.

Ниғаҳдории забон аз 8 чиз:

1. Аз дурӯғ гуфтан.
2. Аз гуфтани суханҳои мунофиқона.
3. Аз гуфтани ғайбату бӯхтон.
4. Аз гуфтани гапҳои беҳуда.
5. Аз гуфтани суханҳои худситоёна.
6. Аз лаънат гуфтан.
7. Аз дуои бад кардани одамон.
8. Аз мазоку масҳара кардани одамон.

8 одоби кӯчагардӣ:

1. Беҳуда ва бемақсад ба кӯча набаромадан.
2. Пойи луч ба кӯча баромадан аз рӯи одоб нест.
3. Дар кӯчаҳо бо такаббур гаштан нишони беодобист.
4. Агар зарурат набошад, дар кӯчаҳо бо овози баланд гап назадан.
5. Имкон бошад аз назди хонаи одамони ҷанҷолӣ нагузаштан.
6. Ба ҷойҳои начасдор ва нопок қадам намондан.
7. Дар кӯча тез ва бошитоб нагаштан.
8. Қадамҳоро калон намонда бо маром роҳ гаштан.

8 одоби тақия зада дам гирифтани ва хоб қадан:

1. Одами солим набояд зиёда аз шаш соат хоб кунад.
2. Ҳангоми наздик шудан ба раҳти хоб, бо пойи рост рӯйи ҷойи хоб барояд.
3. Бо тарафи росташ бояд хоб кунад.
4. Дар қалбаш калимаи шаҳодатро хонад.
5. Хобро як намуди мурдан ҳисобад.
6. Қасд ва ниятҳои бадашро аз хотир бароварда хоб кунад.
7. Вақти хестан аввал пойи чапашро аз кӯрпаи хоб барорад.
8. Тоза ва пок шуда ба хоб равад.

8 одоби одамони ба мартаба нарасида:

1. Аввалан то напурсанд, сухан нагӯянд.
2. Ҳангоми суханронӣ бо овози баланд гап назананд.
3. Ҳангоми гапзанӣ, ба ҷапу рост нигоҳ накунад.
4. Фақат ба саволи пурсанда ҷавоб диҳад.
5. Гапи саҳт нагӯяд ва касеро наранҷонад.
6. Гапҳои пушаймониовар нагӯяд.
7. Гапи гӯяндаро набурад.
8. Бисёр гап назананд.

8 одоб дар таъзия:

1. Одами ба таъзия рафта, бояд кам гап занад.
2. Оҳу воҳи зиёдатӣ накунад.
3. Рӯйканиву мӯйканӣ накунад.
4. Гапҳои беҳуда ва бемаънӣ нагуяд.
5. Ба соҳибмурдагон сабру бардошт талаб кунад.
6. То тавонад ёрии моддӣ расонад.
7. Одобӣ одамгариро аз ёд набарорад.
8. Мурдан ҳақ буданро ба хотир орад ва ибрат гирад.

8 одобӣ касбу кор ва савдову тиҷорат:

1. Касбу кори худро аз ҳаром нигоҳ дорад.
2. Ба исрофкорӣ роҳ надода, ба ризқу колоӣ ҳалол одат кунад.
3. Аз касбу кори худ ифтихор накунад.
4. Бо одамони касбу кори ҳаром дошта, муносибати молӣ накунад.
5. Ба касбу кори худ беъэтиборӣ накунад.
6. Дар касбу кор аз сардаҳи инсоф берун набарояд.
7. Ба қоидаи тарозудорӣ хиёнат накунад.
8. Ҳаққи мардумонро пос дорад.

8 одобӣ фурӯшандагӣ:

1. Бо харидорон хушмуомила бошад.
2. Ба харидорон дағалӣ накардан.
3. Моли фурӯхтанро зиёда таъриф накунад.
4. Айби молашро гуфта фурӯшад.
5. Дар фурӯхтан қаллобӣ накунад.
6. Агар харидор молашро гардонда орад, ба ивази ҷарима гардонда гирад.
7. Агар харидори шинос пули нақд надошта бошад, ба нася диҳад.
8. Молашро аз нархи бозор зиёд накунад, аз рӯи инсоф фурӯшад.

Хулосаҳои боби ҳаштгониҳо

Сатурн сайёраи раҳнамои рақами 8 махсуб гардида, зодагони таҳти ин рақам гарчанд соҳибӣ сурати зебо набошанд ҳам, аммо дили саршор аз муҳаббату сирати зебоеро бо худ доранд. Онҳо хоҳиши дар ҳама кор муваффақ буданро доранд ва дар ин роҳ устуворона гом мебардорандудакӣқориву дақиқназариашон ба мақсад мерасанд ва шояд аз ҳамин ҷиҳат дар пиронсолӣ соҳибӣ ҳама чиз мегарданд, қатъияти онҳо боиси тобеъ шудани дигарон ба онҳо мегардад, аммо худӣ онҳо тобеъ буданро намехоҳанд. Инсонҳои бовариноканд, қатъиятнокии онҳо боиси ўҳдадорӣ зиёд гардида, онҳоро ба мартабаҳои раҳбарӣ оварда мерасонад. Аммо онҳо низ тарки хислатҳои бад карданашон душвор аст, ҳариси молу мулканду барои манфиати шахсӣ ориятро фаромӯш мекунанд. Дар мисоли ҳаштгониҳо аксари нишондодҳои башоратномаӣ боб таҷассумӣ худро ёфтааст. Асрори рақами 8,

ки бароямон дастрасу пешкаши шумо шуд, ҳар яки моро ба чанд сирри ин дунё ва аз якчанд асрори он дунё ҳушдор медиҳад. Огоҳ месозад, ки Инсонзодаем, дар ҳаёт чун Инсон зиндагӣ намоем ва чун Инсон бо ифтихор ин дунёро тарк кунему ба назди офарандаи худ-Парвардигор равам.

Нӯҳгониҳо

*Чунбиши ҳафт ахтар аз ин як ҳавост,
Ғулғули нӯҳ гунбад аз ин як навест.
Хусрави Деҳлавӣ*

Башоратномаи зодагони рақами 9

Сайёраи раҳнамои рақами 9 Миррих бошад ва ин сайёра ҳама чизро зери тасарруфи худ дароварда. Андар раҳи зодагони таҳти рақами 9 садде, ё мушкилие падида ояд, бидуни душворӣ ҳаллу фасл кунанд, ашхоси олитабиатанду гоҳо қуввати бузургиашон бар зидди худашон равона шавад. Одамони худбинанд ва ин боис ҳаёташон дар оиладорӣ, байни афроди муҳити зист ба монеаҳои зиёде дучор гардида, хело мураккаб шавад. Онҳо итоаткориро нарасонданд ва ташаббускорони хубанд. Аксари одамоне, ки таҳти ин сайёраву рақам зойида шудаанд, эҷодкору тадбиркору фаъолонанд. Онҳо мақсадҳои олии доранд ва зина ба зина боло рафта ба мақсад расанд, лекин табиати хасисӣ доранду ба худ бино монда, манманӣ кунанд ва аз ин боис гоҳо ба ҳалокат ҳам расанд.

Касоне, ки зери рақами 9 таваллуд шудаанд, бархурдор аз чунин ҳислатҳои хуб бошанд. Ин одамон ҳаётдӯстанд, ҳиссу дарки маъсулиятнокиашон боло буда, дар ҳалли бисёре аз масъалаҳо ба дигарон ҳамрангиву ҳамроҳангӣ ҳам доранд. Азбаски қобилияту ва лаёқати хуби таҳлилий доранд, ҳар як рафтору кирдори худро дар тарозуи ақл бармекашанд, меҳроҳанд, то моҳияти ҳар як чизро ба пуррагӣ донанд. Онҳо ҳунармандони хубанд, ба дигарон ҳамдардӣ, ёрмандӣ карданро дӯст доранд, гоҳе мешавад, ки барои дигарон худро қурбон кунанд. Умуман одамони беҳтарин зери ҳамин рақам ба дунё омадаанд.

Одамоне, ки таҳти рақами 9 таваллуд шудаанд, чиҳатҳои манфии зеринро ҳам доро мебошанд. Онҳо аз ҳад зиёд ҳассосанду тез рӯҳафтада шаванд. Аз ин боис тез асабонӣ гарданд, баъдан аз он ғамгин гаштаву маъюс шаванд. Дар чунин лаҳзаҳо танҳоиро беҳтар донанд ва муддате ба ҳаёлпарастӣ ҳам дода шаванд. Дар ин ҳангом онҳоро ҳисси тарсу ваҳм фаро гирад. Ин ҳиссиёт онҳоро ба майхорагӣ, гиёҳвандӣ ва аъмоли бад водор кунад. Аз инчост, ки онҳо худро аз дигарон дар қанор гиранд ва сармояшонро сарфакорӣ карда натавонанд.

Рамзҳои рақами 9

Рамзи рақами 9 – пурсамарии кор аст.
Сайёраи раҳнамои рақами 9 – Миррих, Ноҳид маҳсуб ёбад.
Шиори рақами 9 – Сулҳдӯстӣ бошад.
Ранги писандидашон асосан ранги сурх аст.
Бурчи осмонии рақами 9 – Қавс аст.
Маъдани тааллуқи рақами 9 – Алмос.
Рӯзи омадовари рақами 9 – сешанбе.
Сангҳои қимматбаҳои лоиқи рақами 9 – Забарчад.
Рӯзҳои муносибтарин ба зодагони рақами 9 – 9, 4, 7.

Ифодаҳои рақами нӯҳ дар табиат:

Нӯҳ – шумораи миқдорӣ.
Нӯҳум – шумораи тартибӣ.
Нӯҳяк – шумораи касрӣ.
Нӯҳсад – шумораи мураккаб.
Нӯҳсаду наваду нӯҳ – шумораи таркибӣ.
Нӯҳдорон – рӯзи нӯҳуми таваллуди кӯдак, номгузорӣ мекарданд.
Нӯҳ гумбад – киноя аз нӯҳ табақаи осмон.
Нӯҳ табақ – киноя аз нӯҳ табақаи осмон.
Нӯҳ фалак – киноя аз нӯҳ табақаи осмон.
Нӯҳгона – нӯҳқабата.
Нӯҳпоя – он чизе, ки нӯҳ пой ё қабат дошта бошад.
Нӯҳсар (мори нӯҳсар) – киноя аз фалак.

Нӯҳгониҳо дар фазои Шариат

Парвардигор олами ҷисмро аз 9 табақ офаридааст:

1. Аввал Аршро офаридааст.
2. Сипас Курсиро офаридааст.
3. Баъд аз он Осмони 7-умро офаридааст.
4. Баъд аз он Осмони 6-умро офаридааст.
5. Баъд аз он Осмони 5-умро офаридааст.
6. Баъд аз он Осмони 4-умро офаридааст.
7. Баъд аз он Осмони 3-юмро офаридааст.
8. Баъд аз он Осмони 2-юмро офаридааст.
9. Баъд аз он Осмони 1-умро офаридааст.

Рӯҳҳо 9 дараҷаи мақом доранд:

1. Арш мақоми хатми пайғомбарон Муҳаммад (с.а.в.) аст.
2. Курсӣ мақоми пайғомбарони улулазм.
3. Осмони 7 мақоми пайғомбарони мурсал.
4. Осмони 6 мақоми пайғомбарони оддӣ.

5. Осмони 5 мақоми авлиёҳо.
6. Осмони 4 мақоми донишмандону ҳакимон.
7. Осмони 3 мақоми одамони зоҳид.
8. Осмони 2 мақоми одамони аҳли тақво.
9. Осмони 1 мақоми одамони аҳли Имон.

Нух фариштаи машҳур аст:

1. Ҷаброил – фариштаи ваҳйоранда.
2. Микоил – фариштаи ризқоранда.
3. Азроил – фариштаи ҷанг.
4. Исрофил – фариштаи суркашанда.
5. Дардоил – фариштаи муайянкунандаи Рӯзу моҳҳо.
6. Исмоил – фариштаи мутасаддии гиёҳҳо.
7. Зуқойил – фариштаи тарозудори рӯзи қиёмат.
8. Ахроил – фариштаи мутасаддии дарёву обҳо.
9. Ҳазрат Малик – фариштаи муаккадами 7 дузах.

Нух воқеаҳои рӯзи Ашӯрои моҳи Мухаррамро фақеҳ Абулайси Самарқандӣ чунин баён карда:

1. Парвардигор дар ин рӯз заминро осмонро офарида.
2. Парвардигор дар ин рӯз тавбаи Одам алайҳиссаломро қабул карда.
3. Парвардигор дар ин рӯз заминро аз Фиръавн пок гардонид.
4. Парвардигор дар ин рӯз аз оташи Намруд Иброҳим пайғомбарро раҳонид.
5. Парвардигор дар ин рӯз Аюб алайҳиссаломро начот дода.
6. Парвардигор дар ин рӯз ҳазрати Юнусро аз шиками моҳӣ халос карда.
7. Парвардигор дар ин рӯз Сулаймонро ба тахт нишонда.
8. Парвардигор дар ин рӯз аз киштӣ ҳазрати Нӯҳро бароварда.
9. Парвардигор дар ин рӯз ҳазрати Юнусро начот бахшида.

Дар китоби Ҳачнома 9 нияти ҳаҷ карданро нишон додаанд:

1. Маблағи зарурӣ дошта бошад.
2. Аз гуноҳҳои кардааш аз сидқи дил тавба карда бошад.
3. Пеш аз сафари Ҳаҷ ду рақъат намози нафл гузаронда бо наздикон хайру хуш карда бошад.
4. Маблағи мавҷудро бо хушнудӣ сарф намудан.
5. Аз зебу зиннат ва асбоби роҳат худдорӣ намудан.
6. Дар вақт-вақташ гузаронидани намоз.
7. Бо иштиёқи баланд ҳар як аркони Ҳаҷро иҷро намудан.
8. Дар ҳама ибодат худро ҳақиру бонукс дидан.
9. Аз сидқи дил талаби дуо намудан.

9 суннати Ҳач:

1. Тавофи қудум.
2. Рамал ва изтибоъ.
3. Рӯзи ҳаштум ба Мино рафта шабро дар он чо гузарондан.
4. Пас аз баланд шудани офтоби рӯзи Арафа ба сӯи Арафот рафтан.
5. Шаби идро дар Муздалифа гузарондан.
6. Шабҳои се рӯзи идро дар Мино гузарондан.
7. Талбия гуфтан.
8. Ғусли рӯзи Арафот дар Арафот.
9. “Ҳачарул-асвад”-ро қапидан ва бўсидан.

Дар таърихи башарият 9 рамзро (тимсолро) намунаи ибрат донанд:

1. Тимсоли Шоҳи одил – Анӯшервони одил, Умар ибни Хаттоб.
2. Тимсоли Подшоҳи идеалӣ – Искандари Мақдунӣ.
3. Тимсоли паҳлавонӣ - Рустами Достон.
4. Тимсоли саховатпешагӣ – Ҳотами той.
5. Тимсоли табибӣ- Лукмони Ҳаким, Ибни Сино.
6. Тимсоли давлатмандӣ – Қорун, Фиръавн.
7. Тимсоли зебогӣ – Момо Ҳавво, Юсуф-пайғомбар.
8. Тимсоли донишмандӣ – Афлотун.
9. Тимсоли хасисӣ – Қорӣ-ишқамба.

Духтари обидаву зебо 9 сифат дорад:

1. Зебогии духтар аз иффату шарми ӯ аст.
2. Зебогии лаби духтар аз зикри Аллоҳ аст.
3. Зебогии забони духтар аз хондани Қуръон аст.
4. Зебогии зулфони духтар аз шабзиндадориҳои ӯст.
5. Зебогии дастони духтар аз касбу кори ҳалолаш.
6. Зебогии чашмони духтар аз надидани чизҳои ғайри зебост.
7. Зебогии қади духтар аз тоату ибодати ӯст.
8. Зебогии пойҳои духтар аз қиёму рукӯю сучудаш.
9. Зебогии қалби духтар аз нури илоҳист.

Муҳаммад алайҳиссалом 9 амак доштанд:

1. Ҳорис.
2. Абӯтолиб
3. Зобир
4. Абдулкаъб
5. Ғайдок
6. Зиррор
7. Абӯлаҳаб

- 8. Ҳамза
- 9. Аббос

Хулосаҳои боби нӯхғониҳо

Сайёраи раҳнамои рақами 9 Миррих буда, ҳама чиз зери тасарруфи он мебошад. Зодағони зери рақами 9 саддеву мушкиле пеш ояд, бедушворӣ ҳаллу фасл карда метавонанд, одамони олитабиатанд, қуввати бузург доранд. Ҳарчанд ҳар рафтору амали худро дар тарозӯи ақл баркашанд ҳам, ҳислатҳои худбиниву яқравӣ онҳоро ба марг наздик мекунад. Олами ҷисму рӯҳ, қудрати офарандагии Офаридгор, фариштаҳову афроди машҳур, хоҳишу орзуи инсон дар ҳаёт баҳри дунёи бақо дар ин боб мақом ёфта. Офариниши 7 Осмону Курсиву Арш, мақоми Рӯҳ дар ин офаридаҳои Парвардигор, амалҳои Худовандро фақат мешунавему дарк мекунем, магар мӯъҷизаву асрор нест? Мутобиқати зодағони ин рақам ҳам ба мисолҳои болоӣ як мӯъҷиза аст. Ва ба ин мӯъҷизаву асрори рақамҳо дар Табиату Шариату Тариқату Маърифат шак наовардаву чун Инсон зиста тавоништан ҳам мӯъҷиза аст.

Даҳғониҳо

**Мо лӯъбатақонему фалак лӯъбатбоз,
Аз рӯи ҳақиқат на аз рӯи маҷоз.
Бозича ҳамекунем ба натъи вучуд,
Афтем ба сандуки адам як-як боз.
Хайём**

Ифодаҳои рақами даҳ дар табиат:

Даҳ шумораи миқдорӣ
 Даҳум шумораи тартибӣ
 Даҳяк шумораи касрӣ
 Даҳбошӣ саркардаи даҳ сипоҳӣ
 Даҳа – шаҳарча(деҳа).
 Даҳгӯр – сифати Баҳроми Гӯр, ки гӯё бо як ҳамла даҳ гӯр(хайвони ваҳширо шикор мекардааст).
 Даҳдахӣ – зари даҳдахӣ, тиллои холис.
 Даҳдила – мунофиқ, дурӯя, булҳавас.
 Даҳзабон – пургӯй, лаққӣ, серчоғ.
 Даҳлез – даромадгоҳ.
 Даҳмарда – киноя аз чоми калон.
 Даҳлезӣ – киноя аз сухани беҳуда.
 Даҳмардагӣ – марди пургӯй.
 Даҳо – доҳӣ, зирақӣ, пешбарандагӣ.
 Даҳок – лақаби Заҳҳок.

Даҳгониҳо дар фазои Шариат:

10 ҳолате, ки ба иҷобат шудани дуо мувофиқанд:

1. Рӯзҳои арафаи моҳи шарифи Рамазон, иди Қурбон ва рӯзҳои Қумъа.
2. Ҳангоми чиҳод дар роҳи Аллоҳ, баъди хондани намозҳои фарз ва хангоми боридани борон.
3. Ҳангоми дуо рӯйро сӯи қибла гардондан, дастҳоро аз оғӯш дар ҳолати канда кардан, ба рӯй молидан.
4. Ҳангоми дуохонӣ овоз бояд на баланду на паст бошад.
5. Дуоро дар ҳолати тазарруъ кардан, дарки маъно намуда хондан.
6. Бо хушӯю вузӯъ бо умедворӣ дуо кардан.
7. Итминон ба қабули доу кардаву хондан.
8. Ба қабули дуо нобоварӣ накарда, дохониро партофта хуб нест.
9. Ҳама дуоро бо зикри Парвардигор оғоз намудан.
10. Пеш аз дуохонӣ тавба аз гуноҳҳо кардан ва садақа додан хуб аст.

Хоҳед, ки қалбатон ҳамеша зинда бошад, бояд ба 10 чиз амал кунед:

1. Бо фақир мискинон ҳамроҳ нишинед.
2. Аз сӯхбати дунёпарастону молпарастон дур бошед.
3. Ба бечорагон ҳамдардӣ намуда, дасти ёрӣ дароз кунед.
4. Бо зердастон дар муомилаи хуб бошед.
5. Ғарибонро меҳмон ва навозиш кунед.
6. Нисбати камбағалон саховатпеша бошед.
7. Олимоне, ки ба илмашон амал кунанд дар эҳтиром намоед.
8. Хидмати пирон намуда, дуои онҳоро гиред.
9. Одамонро ба некӣ даъват карда, аз бадихо боздоред.
10. Ибодатро баҳри биҳишт, ё аз тарси дузах накунад, барои ёфтани ризоияти Аллоҳ кунед.

Пайғомбарамон 10 нафар саҳобаро вақти зинда буданашон чаннатӣ эълон кардаанд:

1. Абӯ Бакри Сиддиқ.
2. Умар ибни Хаттоб.
3. Усмон ибни Аффон.
4. Алӣ ибни Абӯ Толиб.
5. Талҳа ибни Убайдуллоҳ.
6. Зубайр ибни ал-Аввом.
7. Абдурахмон ибни Авф.
8. Саид ибни Зайд.
9. Саъад ибни Абӯ Ваққос.
10. Абӯ Убайд ибни ал-Харроҳ.

10 фарзи шинохтани Худо:

1. Ҳай- яъне Парвадигор зинда аст.
2. Олим- яъне Парвадигор доно аст.
3. Қодир- яъне Парвадигор тавоно аст.
4. Самеъ- Қодир- яъне Парвадигор шунаванда аст.
5. Басир- Қодир- яъне Парвадигор бинанда аст.
6. Мурид- яъне Парвадигор ба бақову фанои ҳар чиз қодир аст.
7. Мутақаллим- яъне Парвадигор суханкунанда аст.
8. Таквин- яъне Парвадигор пайдокунанда аст.
9. Бечуну бечаро- парвардигор беайбу бенуқсон бошад.
10. Беиштибоҳ ва бенамуна-Парвадигор бехатост ва монанду назир надорад.

Ичрои 10 амал суннат аст:

1. Кӯтоҳ карда гаштани мӯйлаб.
2. Риш мондан.
3. Дандонҳоро бо мисвок шустан.
4. Биниро бо об чайқонида истодан.
5. Нохунҳоро гирифта истодан.
6. Байни буғум ва байни ангуштонро шуста истодан.
7. Мӯйҳои зер бағалро тоза карда истодан.
8. Мӯйҳои зери нофро тоза карда истодан.
9. Махраҷҳои наҷосатбароро шуста истодан.
10. Писарбачаҳоро хатна кунонидан.

Калиди ризқ 10 аст:

1. Талаби омурзиш ва тавба кардан.
2. Парҳезкориву Худотарсӣ.
3. Таваккал бар Худо кардан.
4. Ба ҳузури дил (хотирчамъ) ибодат кардан.
5. Баъди Умра Ҳаҷ кардан.
6. Пайвастан бо хешовандон.
7. Нафақа дар роҳи Аллоҳ додан.
8. Некӣ кардан ба заъифон.
9. Нафақа ба толибилмон додан.
10. Дур шудан аз куфру гаравидан ба имон.

Даҳғониҳо дар шоҳроҳи Тариқат:

Шайх Назмиддин Кубро манзилҳои Тариқатро 10 ҳисобидаанд:

1. Тавба – оғози ҳама амалҳо.

2. Зӯҳд – дар ҳама корҳо парҳезкор будан.
3. Таваккул – дар ҳама кор фақат ба Парвардигор таъя кардан.
4. Қаноат – дар ҳама чиз босабр будан.
5. Узлат – дар гӯшанишинӣ ҷисм ва фикри худро пок сохтан.
6. Таваҷҷӯҳ – муҳодала бо нафси худ кардан.
7. Сабр – давраи санҷиши солиқ, пуртоқатӣ дар ҳама амалҳо.
8. Мууроқабат – пайвасти ақлу шуур, сабру тоқат, зикру тоати худро пурра гардондан.
9. Зикр – дар ҳама ҷо ва дар ҳама вақт андар зикри Худо будан.
10. Ризо – солиқ қудрати илоҳиро пурра эҳсос намуда, худро ба иродаи Аллоҳ супурдан.

Тарикат 10 интиҳо (хатм) дорад:

1. Зикр.
2. Шукр.
3. Хизмат.
4. Тоат.
5. Мурувват.
6. Қаноат.
7. Муҳаббат.
8. Таслим.
9. Таваккул.
10. Тавҳид.

10 хислати аҳли футувват:

1. Аз сидқи дил дар итоати Парвардигор будан.
2. Бо халқ дар муомилаи хуб будан.
3. Нафси худро шикастан.
4. Ба калонсолон дар ҳурмату эҳтиром будан.
5. Ба хурдон раҳму шавқат кардан.
6. Бо маслиҳати дӯстон кор кардан.
7. Ба олимон дар тавозӯӣ будан.
8. Бо аҳли ҳикмат муомилаи хуб доштан.
9. Ба душманон саховат кардан.
10. Дар назди ҷоҳилон сукут кардан.

Бинои тасавуф бар 10 бошад:

1. Илм омӯхтан.
2. Аз аҳли ҳилм будан.
3. Такводор будан.

4. Аз аҳли сахо будан.
5. Соҳибшукр будан.
6. Босадоқат будан.
7. Аз аҳли вафо будан.
8. Аз аҳли ризо будан.
9. Соҳибсафо будан.
10. Аз аҳли ишқ будан.

Мурид бояд соҳиби 10 сифат бошад:

1. Ба синни балоғат расида бошад.
2. Соҳиби ақли расо бошад.
3. Аҳли муслимон бошад.
4. Аҳли талабгорон бошад.
5. Аҳли садоқат бошад.
6. Ба ихтиёри пир тобеъ бошад.
7. Соҳиби идроку зирак бошад.
8. Сухани пирро рост шуморад.
9. Аҳли қаноат бошад.
10. Солиму озод бошад, яъне ба пири дигар тобеъ набошад.

Ғизои роҳи фақр бар 10 аст:

1. Аз аҳли ҳилм будан.
2. Аз аҳли илм будан.
3. Аз аҳли ҳаё будан.
4. Аз аҳли зоҳираш пок будан.
5. Аз аҳли адл будан.
6. Аз аҳли чавонмардон будан.
7. Аз аҳли сирдорон будан.
8. Аз аҳли таваккал будан.
9. Аз аҳли мададкорон будан.
10. Аз аҳли ихтиёри худро ба пир супурдагон будан.

10 хислати нақибон (одамони аҳли Ҳол):

1. Аввалан бояд аз олимон бошанд.
2. Олимони ба илм амалкунанда бошанд.
3. Бисёр сафар карда, бисёр чизхоро донанд.
4. Қобилияти роҳбарӣ дошта бошанд.
5. Соҳибнасихат бошанд.
6. Одамони нақӯкор бошанд.
7. Саховатпеша бошанд.
8. Одамони хушхулқ бошанд.
9. Сухани ҳақро гӯянда бошанд.

10. Касони сирро нигоҳ доранда бошанд.

Дахғониҳо дар олами Маърифат:

Дах насихати Лукмони Ҳаким ба писараш:

1. Сирратро махфӣ ниғаҳ дор.
2. Дар ҳама кор миёнаҳол бош.
3. Микдори бойигариатро ба дӯсту душманат нагӯй.
4. Ҳамаи гуфтаҳои фарзандонатро нақун.
5. Дар талаби моли дунё аҳли байтро дар азоб нагузор.
6. Вақти дар ғазаб буданат, гапро дониста гӯй.
7. Бо одамони камақл, девона ва маст сӯхбат нақун.
8. Бе пул, бе корд, бе ангуштарӣ нагард.
9. Худатро хор кардан намон.
10. Худо ва маргро доимо пеши назар ор, некии кардаатро фаромӯш кун.

Дар 10 ҷой салом додан хуб нест:

1. Дар ҳочатхона.
2. Ҳангоми ишқварзӣ.
3. Ҳангоми хӯрокхӯрӣ.
4. Вақти хутба хондани Имом дар масҷид.
5. Ҳангоми азон ҷеғ задан ё қомат гуфтан.
6. Вақти намоз хондан.
7. Ҳангоми Амри Маъруф кардан.
8. Ҳангоми дар зикри Худо будани одамон.
9. Вақти Қуръон хондан.
10. Ба занҳои номаҳрам салом додан.

Сағҳо 10 хӯю хислат доранд:

1. Сағҳо молу мулк надоранд.
2. Сағҳо назди мардум қадру қиммат надоранд.
3. Сағҳо макони муайян надоранд.
4. Сағҳо аксари вақтҳо гуруснаанд.
5. Сағҳо аксари вақт хомӯшанд.
6. Агар соҳибаш занад, наранҷад.
7. Дӯстони соҳибхона ояд, аккос назананд.
8. Хонаи соҳибашро шабу рӯз посбонӣ кунад.
9. Ба додаи соҳибаш қонеъ аст.
10. Доимо дар хизмати соҳиби хона аст.

Парвардигор сурати 10 тоифаи одамонро тағир додааст:

1. Рӯбоҳ одам буд, лекин ба модараш беодобӣ кард, бинобарон ба рӯбоҳ табдил ёфт.
2. Гурба дукчӣ буд, пули дукро гирифт, лекин дук надод, бинобарон ба гурба табдил ёфт.
3. Маймун занак буд, лекин ба ҳайзу нифос риоя накард, бинобар он ба маймун табдил ёфт.
4. Хук одам буд, чизи одамонро бисёр меҳӯрд ва пулашро кам медод, бинобар он ба хук табдил ёфт.
5. Гург одам буд, лекин ҳаромзодагӣ кард, бинобар он ба гург табдил ёфт.
6. Хачир газворӣ буд, лекин матоъро аз бару будаш мезад, бинобарон ба хачир табдил ёфт.
7. Сағ одам буд, лекин ба ҳаққи тарозу хиёнат мекард, бинобар он ба сағ табдил ёфт.
8. Фил одам буд, лекин киштзорҳоро поймол мекард, бинобарон ба фил табдил ёфт.
9. Муш одам буд, лекин моли мардумро медуздид, бинобарон ба муш табдил ёфт.
10. Хирс одам буд, лекин хеле баднафсӣ мекард, бинобарон ба хирс табдил ёфт.

10 қонуниятҳои хушбахт зистан:

1. Гапи дигаронро набурида, гӯш карда тавонистан.
2. Ҳангоми сухангӯӣ дигаронро айбдор накардан.
3. Чизеро ба дигарон дода, тамаъ надоштан.
4. Ба касе ваъда дода, аз ёд набаровардан.
5. Ҷавоби сухани касро дода, баҳс накардан.
6. Бе мамониат гузашт карда тавонистанро ёд гирифтан.
7. Вақти кореро иҷро кардан, шикоят накардан.
8. Бегумон бовар карданро одат кардан.
9. Гуноҳи дигаронро бе гила кардан бахшидан.
10. Доимо дар тоату ибодат будан.

10 одоби таъом хӯрдан:

1. Дастҳоро шушта, бо пойи чап нишастан.
2. Фақат аз назди худ хӯрдан.
3. Ба хӯрокхӯрии дигарон нанигаристан.
4. Фақат аз як лаби табақ хӯрок гирифтан.
5. Хӯрокро бо қошук, ё се ангушт хӯрдан.
6. Панҷаҳоро тоза карда истодан.
7. Зарфи хӯрокхӯрдари тоза карда мондан.
8. Лукмаи аз даст афтидаро тоза карда хӯрдан.
9. Ҳангоми таъомхӯрӣ тақия карда нахӯрдан.
10. Баъди таъом дастонро шустан.

10 суннати сафар кардан:

1. Аввал ҳамроҳи хуб интиҳоб кардан.
2. Ба қоидаҳои ҳамроҳӣ риоя намудан.
3. Ба ҳамроҳ нишон додани мурувват.
4. Ҳангоми нишастан ба ароба, асп, ё шутур мағрур нашудан.
5. Ҳангоми ба пештоқи (боло, садр) хона шинондан, мағрур нагаштан.
6. Доимо дар шукр будан.
7. Доимо дар таҳорат будан.
8. Куҷоеро муносиби истироҳат интиҳоб кунанд, дар шукр будан.
9. Вақти сафар бо дӯстону хешовандон хайрбодӣ кардан.
10. Фақат бо иҷозати волидон ва хешовандон ба сафар баромадан.

10 одоби ба меҳмонӣ рафтан:

1. Ҳангоми ба меҳмонӣ рафтан, аз мизбон пеш нагузаштан.
2. Ҳангоми дохилшавӣ ба хона, ҳатман бо пойи ростро гузоштан.
3. Ҳангоми даромадан ба хона, салом додан.
4. Фақат ба ҷойи нишондодаи мизбон нишастан.
5. Баъди ба хона даромадан тез-тез ба атрофи хона нанигаристан.
6. Хӯрокро миқдори меъёр хӯрдан.
7. Хӯроқи рӯи хонро ба ину он тараф бардошта намондан.
8. Баъди истеъмоли ғизо шукр гуфтан, соҳибхонаро дуо кардан.
9. Бо пойи чап аз хона баромадан.
10. Баъди берун баромадан, шукр ба ҷой овардан, аммо шикоят накардан.

10 одоби маъракадорӣ:

1. Соҳибмаърака бояд кушодчехра бошад.
2. Ҳушҳолона ҳаракат кунад.
3. Меҳмононро бо табассум пешвоз гирад.
4. Меҳмонҳоро мувофиқи дараҷаашон шинонад.
5. Агар бинад, ки шахси лоиқе дар ҷойи нобоб нишастааст, ўро ба ҷойи мувофиқ шинонад.
6. Ба меҳмонон мурувват намояд.
7. Бо тилолату дуо бузургону азизонро ёдоварӣ кунад.
8. Агар дар наздикии маърака азову мотам бошад, гузаштагонро ба некӣ ёд кунад.
9. Ба рӯҳу арвоҳи гузаштагон дуову фотиҳа кунад.
10. Ҳамаро хушбошиҳо гуфта, аз гапҳои ночӯя худдорӣ кунад.

10 хислати бад гунаҳкор:

1. Аллохро ба ғазаб орад.

2. Шайтонро шод кунад.
3. Аз бихишт дур равад.
4. Ба дузах наздик шавад.
5. Худро гирифтори азият кунад.
6. Нафси покизаро бо начас омезад.
7. Фариштаҳои амалнависро азият диҳад.
8. Пайғомбарро дар қаҳр кунад.
9. Ба гуноҳхояш заминро осмонро шоҳид гардонад.
10. Ба мардум хиёнат кунад.

Ёздаҳгониҳо

Ёздаҳгониҳо дар фазои Шариат:

Ҳаҷро 11 фарз бошад, ҳаштояш ҳатмист, сеи дигар рукни фарз:

1. Озод бошад, на ғулом.
2. Муслмон бошад, на кофир.
3. Оқил бошад, на мачнун.
4. Болиғ бошад, на ноболиғ.
5. Саломат бошад, на бемор.
6. Иститоат, яъне маблағи кофӣ барои аҳли аёлаш монда бошад.
7. Роҳи сафари ҳаҷ бехатару мусоид бошад.
8. Занҳо фақат ҳамроҳи маҳрамон; шавҳар, падар, писар, аҳо ва додари худ бошанд.
9. Нияти Ҳаҷ кардан дошта бошад.
10. Дар кӯҳи Арафот истодан.
11. Хонаи Каъбаро таввоф (зиёрат) кардан.

Ёздаҳ силоҳи имон:

1. Ҳар як корро барои ризоияти Аллоҳ кардан.
2. Кори охират ва кори дунявӣ дар як вақт ояд, аввал кори охиратро карда баъд кори дунёвиро анҷом додан.
3. Фармудаҳои пайғомбаромонро бе чуну чаро қабул кардан.
4. Амру маъруф кардан.
5. Наҳйи мункар кардан.
6. Душманони Аллоҳро душман донистан.
7. Доимӣ дар зикри Аллоҳ будан.
8. Дӯстони Худоро дӯст доштан.
9. Доимо дар таҳорат будан.
10. Доимо дар талаби илм будан.
11. Шартҳои имонро қабул доштан.

Ёздаҳ одоби дар роҳ гаштан:

1. Аввалан ҳангоми роҳ гаштан, аз меъёр зиёд ба росту чап нигоҳ накардан.
2. Ба болоҳои бому ба дару деворҳои одамон нигоҳ карда наистодан.
3. Агар дарҳои манзили одамон кушода бошад, ба даруни ҳавлиҳо нанигаристан.
4. Пеши роҳи дигаронро нагирифттан.
5. Ба бачаҳо ва духтарони мардум гап напартофттан, канору оғушу бўса накардан.
6. Пеши пой худро нигоҳ кардаву оҳиста рафттан.
7. Ба он қойе, ки кор надорад, нарафттан.
8. Эҳтиёткорона роҳ гаштан, то ба ягон ҷонзоде озор нарасад.
9. Пеш-пеш одамони калонсол нарафттан.
10. Агар коре надошта бошад, назди дари касе наистодан.
11. Ба маҳалли одамоне, ки дигаронро мутаҳҳам ва беобрӯ мекунанд, нарафттан.

11 қоидаи таълимоти тариқати Нақшбандия:

1. Ҳуш дар дам – ҳар як дами худро бо ёди Худо гузарондан.
2. Назар бар қадам – огоҳиро аз даст надодан.
3. Сафар дар ватан – ҳамеша қалбро дар ёди Худо доштан.
4. Хилват дар анҷуман – зоҳиран бо одамону ботинан бо Худо будан.
5. Ёдкард – ҳамеша дар зикри қалбӣ ва забонӣ будан.
6. Бозгашт – дар зикри калимаи Тайиба будан.
7. Нигоҳдошт – калимаи Тайибаро ҳамеша такрор кардан.
8. Ёддошт - ҳушёрона дар ёд доштани Худо.
9. Вуқуфи ададӣ – ба зикри ададӣ эътибор додан.
10. Вуқуфи замонӣ – шахси солиқ доимо аз аҳволи хеш бохабар бошад.
11. Вуқуфи қалбӣ – бо дили зокир, аз Парвардигори худ ҳамеша огоҳ бошад.

Олами дувоздаҳгониҳо

Ифодаҳои рақами дувоздаҳ дар табиат:

Дувоздаҳ шумораи миқдорӣ.

Дувоздаҳум шумораи тартибӣ.

Дар ҳар шабонарӯз 12 ракат намози суннат мавҷуд аст.

Аз даврони қадим то ба имрӯз дар кушудани асрори табиат инсоният очизӣ мекашад ва ҳанӯз ҳам бо вучуди тараққиёти технологиву коммуникатсионӣ асрори зиёди донистанашавандагии табиат боқӣ мондааст ва дар ин бобат олимони зиёде босо ранҷ кашидаву осри гаронбахое боқӣ мондаанд. Дар табиати зинда ҳодисот ва воқеоте, ки бо ифодаи рақамҳо вобастагии қавӣ доранд, аз ҷумла ҳодиса ва воқеаҳои, ки бо рақами 12 ифода шудаанд, хеле зиёданд.

Дувоздаҳгониҳо дар ҷисми одамон:

Дар ҷисми ҳар як одам 12 чуфти қабурға мавҷуд аст.

Рӯдае, ки аз сӯрохии меъда оғоз гардада, то рӯдаи борик рафта мерасад, рӯдаи 12 аншута меноманд.

Агар буғумҳои дастҳоятонро бо сарангуштатон шуморед, дар ҳар даст 12 буғумиро мешуморед.

Дар таърих маълум аст, ки Ташкилоти Мизи Мудаввар аз 12 Ритсар иборат буд.

Ба НАТО соли 1949 12 давлат аъзо буд.

Дар Иттиҳоди Шӯравӣ дар солҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ ба 12 шахр унвони «Қаҳрамоншаҳр» дода буданд.

Ҳазрати Исо алайҳиссалом 12 шогирд дошт.

Геракл 12 корнамоӣ нишон додааст.

Ибодатгоҳи Сулаймон пайғомбар ба аз 12 қисмат иборат буд.

12 фарзандони Яъқуб алайҳиссалом 12 пушти Исроилро ташкил кардаанд. Ситораи Довуд алайҳиссалом 12 қирра дошт.

Насрониҳои (прославӣ) шарқӣ 12 ид доштанд.

Дар насрониҳо шаби 12 баъди мавлуди Исо алайҳиссалом муқаддас ҳисобида мешуд.

12 устоҳои гулдасти юнониҳо дар сохтмони Калисои Успенский ширкат варзида буданд.

Мувофиқи таълимоти дини буддой аз нав тавлидшавии ҷонзодҳо аз 12 зина иборатанд.

Вақте, Мӯсо алайҳиссалом фирор аз душман доштан, аз пешашон дарёи азиме баромад бо амри Илоҳӣ, асояшонро сӯи дарё нигарониданд ва дар он 12 гузаргоҳ пайдо гашт.

Дар афсонаҳои германӣ-скандинавӣ ба ғайри ҳудои асосии Одина боз 12 ҳудои дигар ҳам буд.

Дар дар жанрҳои адабии ҳикоя, повест, роман, афсона, дoston ва ғайра ифодаи рақам 12 мақоми ҳосе дорад, аз ҷумла;

«12 шаб, ё чӣ ба шумо маъқул?», -комедияи Шекспир,

«Дувоздаҳ»-достони Блок,

«12 моҳ» -афсонаи Маршак.

«12 курсӣ»- романи И. Илф,

«12 манора»- маҷмуаи ҳикояҳои нависандаи хитой Ли Юя,

«Хаёти 12 Сезар» -мачмӯаи ҳикояҳои Гая Транквилл,
«12 шоҳигарӣ» -романи нависандаи японӣ Оно Фуюми,
«12 суруд»- мачмӯаи шеърҳои шоири юнонӣ Костас Паламас,
«12 дарвозаи Бухоро» -романи нависандаи тоҷик Ҷалол Икромосӣ,
«12 духтарони хобида»- балладаи Жуковский.

Ифодаи ибораи 12 овезаҳои алмосӣ дар романи А. Дюма «Се мушкетёр» ва ғайраҳо дар ҷабҳаи адабиёт бошанд, дар санъати кино:

«12 достони Оуэшон»-и коргардон С. Содерберг.
«12 мардони бағазабомеда»-и коргардон У. Фридкин,
«12 тирамоҳ»-и филми И. Талпа.,
«12 рӯзи таваллуд»,-и филми И. Масаки,
«12 маймун»-и филми Т. Гиллиам ва ғайраҳо мисолҳои равшананд.

Дар олами мусиқӣ бошад, пеш аз ҳама 12 мақоми Борбади Марвазии тоҷик, ҳар як Октава ба 12 нимпардагиҳо тақсим мешавад. Дар олами соҳаҳои мухталиф:

«12 ҳаворӣ (тарғибгарон)» -и Микеланжелло, асари тасвирӣ,
Дар забони гавайӣ 12 овоз ва 12 ҳарф мавҷуд аст.
Дар судҳои муқаррарӣ 12 мушовирон интихоб мешаванд.

Мачмӯи қонунҳои илми қадимро «Қонуни 12 ҷадвал» меномиданд.

Ақрабаки соат ба 12 қисмат шудааст, дар ду давр кор мекунад.

Сол ба 12 моҳ тақсим мешавад, мувофиқи тақвими хитой, ба 12 бурҷҳо қиёс кардаанд.

Умри инсонро ба дувоздаҳ мучал қисмат кардаанд

Вақте, ки қавми Мӯсо (с. а. в.) аз пайғомбар об пурсиданд ва ӯ асояшро ба санг зад 12 чашма об ҳосил шуд.

Ифодаҳои рақами 12 дар фазои Шариат

Дар хондани намоз 12 фарз бошад, ки шаштои он берун аз намоз ва шаши дигар дар дохили намоз:

Шаш фарзи берунии намоз:

1. Ният кардан.
2. Оби пок ҷӯстан.
3. Ҷомаи пок пӯшидан.
4. Ҷойи пок ёфтан.
5. Дарёфтани вақт.
6. Дарёфтани қибла.

Шаш фарзии дохили намоз:

7. Гуфтани такбири таҳрима.
8. Дар қиём истодан.
9. Қироат кардан.

10. Ба рукӯъ рафтан.
11. Дар сачда шудан.
12. Қаъдаи охир.

Байни офаридаҳои Офаридгор иснайн (дугониҳо) 12 мақом доранд:

1. Завчу иснайн.
2. Замину осмон.
3. Шабу рӯз.
4. Офтобу моҳтоб.
5. Биҳишту дузах.
6. Куфру имон.
7. Ҳаёту марг.
8. Барру баҳр.
9. Аршу курсӣ.
10. Лавҳу қалам.
11. Илму амал.
12. Ҳусну ишқ.

12 вочиботи имон:

1. Бо олимони дар сӯҳбат шудан.
2. Аз одамони фосиқ дур будан.
3. Ба шавҳарҳояшон хизмат кардани занҳо.
4. Ба ташнагон об додан.
5. Беморонро рафта دیدан.
6. Ба ятимон раҳму шавқат кардан.
7. Ҳурмати одамонро ба ҷой мондан.
8. Мурдари шустан.
9. Роҳҳоро аз сангу хор тоза кардан.
10. Начосати дар роҳ будари зери хок гӯронидан.
11. Ба аҳли аёл илм омӯхтан.
12. Падару модарони худро зиёрат карда истодан.

Шиаҳо 12 имом доранд:

1. Алӣ ибни Абӯтолиб- 601-661.
2. Имом Ҳасан- 625-669.
3. Имом Ҳусайн- 627-681.
4. Зайнулобидин Алӣ-вафоташ 713.
5. Муҳаммад Ал-Боқир-вафоташ 732.
6. Ҷаъфар Ал-Содиқ -700-705.
7. Мӯсо Ал-Козим- вафоташ 799.
8. Алӣ Ар-Ризо- вафоташ 818.
9. Муҳаммад Ат-Тақӣ-вафоташ 835.

10. Алӣ Ан-Нақӣ-вафоташ 868.
11. Ҳасан Ал-Асқарӣ-846-873.
12. Муҳаммад Ал-Маҳдӣ 868-877 (ғайбгашта).

Аз 12 гуноҳи кабира худдорӣ бояд:

1. Ширк овардан ба зоту сифотҳои Аллоҳ таоло.
2. Намозро қасдан тарк намудан.
3. Бегуноҳ одамро куштан.
4. Одами солеҳ ва покро бо лафзи зино ҳақорат додан.
5. Ҳангоми ҷанг аз душманон гурехтан.
6. Зино кардан.
7. Бо сеҳру чоду машғул будан.
8. Хиёнат кардан ба моли одамон ва یتимон.
9. Ба падару модар оқ шудан.
10. Дар хонаи Каъба қасди гуноҳ кардан.
11. Пул ва молро ба иҷораи ғойида додан.
12. Шароб хӯрдан.

Дар як шабонарӯз 12 ракат намози суннат аст:

- Ду рақъат дар намози Бомдод.
- Шаш рақъат дар намози Пешин.
- Ду рақъат дар намози Шом.
- Ду рақъат дар намози Хуфтан.

12 одоби муомила бо падару модар:

1. Ҳурмату эҳтироми онҳоро ҳамеша ба ҷой овардан.
2. Барои онҳо молу мулкро дарёғ надоштан, ба онҳо дағали накардан.
3. Барои хизматшон миннат накардан.
4. Ба рӯи падару модар бо қаҳр нигоҳ накардан.
5. Агар онҳо даъват кунанд, ба тезӣ расида рафтан.
6. Ҳангоми мулоқот бо онҳо, рӯйи худро ба дигар тараф нагардонидан.
7. Ҳар коре, ки ғайри гуноҳ мефармоянд, иҷро намудан.
8. Ҳангоми гуфтугӯ бо онҳо, овозро бо қаҳр баланд накардан.
9. Бе розигӣ ва дуои падару модар ба сафар набаромадан.
10. Ҳамеша аз пайи хурсанд кардани падару модар будан.
11. Хизмати падару модарро ибодат донистан.

12 вочиботи Ҳаҷ:

1. Вукуф дар Муздалифа.
2. То ғуруби офтоб истодан дар Арафот.
3. Сангзанӣ ба шайтон дар рӯзҳои ид.

4. Забҳ намудани қурбонӣ.
5. Гарошидан ва ё кӯтоҳ кардани мӯи сар дар Ҳарам.
6. Гарошидан ва ё кӯтоҳ кардани мӯи сар дар рӯзҳои ид.
7. Дар се рӯзи ид тавофи зиёрат кардан.
8. Саъй миёни Сафо ва Марва.
9. Тавофи видоъ.
10. Аз Миқот эҳром бастан.
11. Ҳангоми тавофи зиёрат пок будан.
12. Пас аз ҳар тавоф, ду ракъат намоз хондан.

Дувоздагониҳо дар шоҳроҳи Тариқат

Тасаввуф ба 12 фирқа чудо шавад:

1. Аҳли Сунна – Валҷамоъа
2. Ҳулия - чизҳои зеборо назар кардан.
3. Аҳли Таҷаллипарастон.
4. Авлиёия – худро аз беҳтаринҳо ҳисобида, аз масъулият гурезандагон.
5. Сумраҳия - унсгирандагон.
6. Ҳуббия - ба манзил расандагон.
7. Ҳуррия - баъди мадҳуш шудан, ба наздашон гӯё ҳурон меомадаанд.
8. Ибоҳия – худсарон, ҳама масъулиятро аз худ дуркунандагон.
9. Мутақалимия - ба воситаи гадоӣ рӯзбинандагон.
10. Мутаҷоҳилия - худнамоён, риндон.
11. Воқифия - бо роҳи худшиносӣ ба марра роҳсипорон.
12. Илоҳия - бо роҳи ғайри хондани Қуръон, фаношавандагон.

Футувват 12 рукн дорад, 6 дар зоҳиру 6 дар ботин:

1. Аз ғайбат, бӯхтон ва дурӯғ забонро нигоҳ доштан.
2. Аз гапҳои ноҷӯя гӯшро ҳимоя кардан.
3. Аз чизҳои ноҷӯя чашро ҳимоя кардан.
4. Аз корҳои ҳаром дур будан.
5. Ба ҷойҳои ноҷӯя нарафтан.
6. Аз хӯрокҳои ҳаром ва зино худро нигоҳ доштан.
7. Саховатпеша будан.
8. Дар тавозӯъ гаштан.
9. Дар қаноат будан.
10. Соҳибавф ва соҳибмарҳамат будан.
11. Тақаббур ва ғурурро тарк кардан.
12. Ба қурб ҳаракат кардан.

12 одоби мураббиён-устодони гӯштингир:

1. Аввалан устои гӯштингирон бояд инсонии покгиннат бошад.

2. Шогирдонашро ба поктиннатӣ даъват намояд.
3. Бахилӣ накунад, ҳама сирру асрори касби гӯштингириро ба шогирдон омӯзад.
4. Ба шогирдонаш меҳрубон бошад.
5. Аз молу мулки шогирдон тамаъ накунад.
6. Ба қобилияти ҳар як шогирдаш эътибор дода, таълим диҳад.
7. Ба фиребу найранг ва риёкорӣ машғул нашавад.
8. Ба шогирдонаш бадиро раво набинад.
9. Шогирдони мағлубшудаашро маломат накарда, бо мулоимӣ фаҳмонад.
10. Ҳангоми таълим додани шогирдон дар маърақаҳо хушёр бошад.
11. Одами устодгашта аз нозуқиҳои гӯштингири ба хубӣ бояд огоҳ бошад.
12. Дар оғози кор пирон ва устодони худро ба некӣ ёдоварӣ кунад.

12 одоби шогирдони гӯштингир:

1. Ростеухан ва рострафтор бошанд.
2. Такводор ва хушмуомила бошанд.
3. Тануманд, тандуруст ва соҳиби ахлоқи хуб бошанд.
4. Нияташон пок доранд.
5. Гуфтаҳои устоди худро бечунучаро иҷро намоянд.
6. Ба ҳеч кас ҳасад накунанд.
7. Бахил набошанд, аз устод чизеро дарег надоранд.
8. Бо дигар шогирдони устоди худ дӯст ва муваффақ бошанд.
9. Дилёб ва дилдор бошанд.
10. Аз қудрати худ мағрур набошанд.
11. Аз мағлуб шудани ҳарифи худ хурсанд нашаванд.
12. Муваффақияти худро аз он устод шуморанд.

Дувоздагонихо дар олами Маърифат

Маъноии дувоздаҳ моҳ ва бурҷҳои онҳо:

1. Ҳамал – ба маънии барра омадааст, бурҷи мазкур ба сурати меши нар аст, сари ду шохдори ӯ ба тарафи мағриб ва думи ӯ ба тарафи машриқ, пушт ба шимол ва по ба чануб рӯй овардааст. Рӯзе, ки офтоб ба ин бурҷ дохил шавад, ҳамон рӯз Наврӯз аст ва ибтидои баҳор дар вилоят аз ин моҳ аст.

2. Савр – гови нар, хоҳ нар хоҳ моданомии бурҷи дуҷуми фалак ва он ба сурати гови нар аст ва бақар он бувад. Одамоне ба корҳои кишоварзӣ машғул шаванд.

3. Ҷавзо – яке аз бурҷе, ки ба шакли дупайкар омадааст. Сеюмин бурҷи дувоздаҳгонӣ аст.

4. Саратон – номи бурҷи чорумини осмон. Он бурҷ ба шакли саратон аст ва он хонаи қамар маҳсуб ёбад.

5. Асад – шери дарранда, номи бурҷи панҷуми фалак аст.

6. **Сунбула** – ба маънои хӯшаи гандум ва чав, номи бурчи шашуми фалак аст. Он ба сурати духтар аст, донаи фурӯҳишта ва сари ӯ ба мағриб ва шимол, пойи ӯ ба машриқ ва чануб, дасти чапи овехта дорад ба паҳлӯи худ, дасти рости ӯ баланд аст, баробари дӯш хӯшаи гандумро ба даст гирифтааст.

7. **Мизон**– тарозу, микёс, номи яке аз дувоздаҳ бурчи фалак аст.

8. **Ақраб** – ба маънои каждум, номи бурчи ҳаштуми фалак аст.

9. **Қавс** – офтоб паси пушти ӯ аст. Камонвор бурчи фалак ба назар мерасад.

10. **Ҷадй** – ба маънои бахт, насиб ба бузургӣ ва тавонгарӣ омадааст. Бурчи даҳуми осмон аст.

11. **Далв** – зарфе, ки аз чоҳ об кашанд, бурчи фалаки офтоб дар он аст.

12. **Ҳут** – номи бурчи дувоздахуми фалак, ки ба сурати моҳист ва он хонаи Муштарист.

ҲИСОБИ МУЧАЛ

МУШ	1912	1924	1936	1948	1960	1972	1984	1996	2008
ГОВ	1913	1925	1937	1949	1961	1973	1985	1997	2009
ПАЛАНГ	1914	1926	1938	1950	1962	1974	1986	1998	2010
ЗАРГҶШ	1915	1927	1939	1951	1963	1975	1987	1999	2011
НАҲАНГ	1916	1928	1940	1952	1964	1976	1988	2000	2012
МОР	1917	1929	1941	1953	1965	1977	1989	2001	2013
АСП	1918	1930	1942	1954	1966	1978	1990	2002	2014
ГҶСФАНД	1919	1931	1943	1955	1967	1979	1991	2003	2015
ҲАМДУНА	1920	1932	1944	1956	1968	1980	1992	2004	2016
МУРҶ	1921	1933	1945	1957	1969	1981	1993	2005	2017
САГ	1922	1934	1946	1958	1970	1982	1994	2006	2018
ХУК	1923	1935	1947	1959	1971	1983	1995	2007	2019

Ин китъаи Абӯнасири Фароҳӣ тартиби мучалро хеле равшан ифода мекунад:

Мушу Бақару Палангу Харгӯш шумор,
3-ин чор чу бигзарӣ Наҳанг ояду Мор.
Он гаҳ ба Аспу Гӯсфанд аст ҳисоб,
Ҳамдунаву Мурғу Сағу Хук охири кор.

Номҳои моҳҳо ва бурҷҳо чунинанд:

Рақ. Тар.	Номи моҳҳо дар Осиёи Марказӣ ва Афғонистон	Номи бурҷҳо		Мувофиқат ба солшумории мелодӣ
		Ба тоҷикӣ	Ба русӣ	
1	Ҳамал	Гӯсфанд	Овен	21 март-20 апрел
2	Савр	Гов	Телец	21 апрел-21 май

3	Чавзо	Дугоникҳо	Близнецы	22 май-21 июн
4	Саратон	Харчанг	Рак	22 июн-22 июл
5	Асад	Шер	Лев	23 июл-22 август
6	Сунбула	Хӯша	Дева	23 август-22 сентябр
7	Мизон	Тарозӯ	Весы	23 сентябр-22 октябр
8	Ақраб	Каждум	Скорпион	23 октябр-21 ноябр
9	Қавс	Камон	Стрелец	22 ноябр-21 декабр
10	Чадӣ	Бузи кӯҳӣ	Козерог	22 декабр-20 январ
11	Далв	Қовға	Водолей	21 январ-19 феврал
12	Хут	Моҳӣ	Рыбы	20 феврал-20 март

Номи 12 моҳи исломӣ чунинад:

1. Муҳаррам
2. Сафар
3. Рабиъул-аввал
4. Рабиъул-а-охир
5. Ҷимодулаввал
6. Ҷимодулсонӣ
7. Раҷаб
8. Шаъбон
9. Рамазон
10. Шаввол
11. Зулқаъда
12. Зулҳиҷҷа

Номи 12 моҳи аҳди қадими Ҳохоманишиҳо чунинад:

1. Адуканаиша.
2. Суравоҳара.
3. Сограҷӣ.
4. Гармапада.
5. Дрнабожиш.
6. Хорапашӣа.
7. Богайодиш.
8. Варказана.
9. Асрийодийа.
10. Аномака.
11. Тваййхва.
12. Вийахна.

Номи 12 моҳи аҳди қадими Авастой чунинад:

1. Фравашинам.
2. Ашаҳеваҳиштаҳе.
3. Ҳаурватато.
4. Тиштрйэтйэ.
5. Амэрэтато.
6. Хшатрахэ.
7. Митрахэ.
8. Апам.
9. Атро.
10. Датушо.
11. Ванхэуш.
12. Спэнтйа.

Номи 12 моҳи аҳди қадими Суғдӣ чунинад:

1. Навсардич.
2. Царчиничй.
3. Ниснич.
4. Насоканич.
5. Ашнакғинтич.
6. Мазигғантич.
7. Бағканич.
8. Абонич.
9. Бағич.
10. Мазбағнич.
11. Жимтичу.
12. Ағшамичуё (Хушум).

Номи 12 моҳи аҳди қадими Хоразмиҳо чунинад:

1. Рачнафив Навсорҷй.
2. Арвваштафив сирианкам (Ардушт).
3. Харваздафив вахирй (Ҳарвавдод).
4. Цири фаразак (Чири).
5. Хумдод (Ҳамдоз).
6. Ахшариварй (Ахшивари).
7. Авамарй (Умри).
8. Нахн фахсар-танрачибак (Ёнохан).
9. Арвфамика барфин (Аду).
10. Васмравиф нафканчанкам (Римчад).
11. Ашманфив раданкам (Ахман).
12. Исфандармаҷи фахввашам (Испандормаҷи).

Номи 12 моҳи аҳди қадими Паҳлавиҳо, ки тақвими (солшумории) шамсӣ бар он асос аст, чунинанд:

1. Фарвардин
2. Урдубиҳишт.
3. Хурдод.
4. Тир.
5. Мурдод.
6. Шаҳривар.
7. Меҳр.
8. Обон.
9. Озар.
10. Дай.
11. Баҳман.
12. Исфанд.

Тартиби моҳҳои соли шамсӣ дар ин абёт ифода гардида:

Зи Фарвардин чу бигзаштӣ маҳи Урдубиҳишт ояд,
Бимон Хурдоду Тир он гаҳ Мурдодат ҳамеояд.
Пас аз Шаҳривару Меҳру Обону Озару Дай дон,
Ки бар Баҳман чуз Исфандормуз моҳе наафзояд.

Барои ёфтани соли ҳичрии шамсӣ аз ҳисоби соли мелодӣ рақами 622 тарҳ карда мешавад.

Номи 12 моҳи арабӣ дар муродифоти тоҷикӣ чунинад:

1. Ҳамал.
2. Савр.
3. Ҷавзо.
4. Саратон.
5. Асад.
6. Сунбула.
7. Мизон.
8. Ақраб.
9. Қавс.
10. Ҷадӣ.
11. Далв.
12. Ҳут.

12 қоидаи харидани чизҳо:

1. Аввалан чизро ба пули ҳалол харад.

2. Ба ивази чиз пулҳои сохта ва қалбақӣ надихад.
3. Аз нархи бозор кам надихад.
4. Ба фурӯшанда муносибати дағалона накунад.
5. Аз фурӯшанда напурсад, ки чизро аз кучо ва ба чанд пул харидааст.
6. Аз чизи харидааш тӯхфаҳо диҳад.
7. Чизи харидаашро баргардонида надихад.
8. Чизи харидаашро зери бағал нагузорад.
9. Чизи харидаашро тез дар халта ҷойгир накунад.
10. Аз фурӯшанда муздкиса талаб накунад.
11. Чизи харидаашро ба зарфи тоза андозад.
12. Чизи харидаашро печонида гирад.

Дувоздах маъноӣ рақамҳо дар таълимоти ҳиндуҳо:

1. Худҳоӣ
2. Вайронкорӣ
3. Диндорӣ
4. Ақлу хоҳиш
5. Далерӣ
6. Меҳнатдӯстӣ, пешрафтӣ
7. Камбағалӣ, ҷинойткорӣ
8. Ҳукмдорӣ, ҳақиқатҷӯӣ
9. Оқилӣ
10. Раҳмдилӣ, дилкушодӣ
11. Хилофкорӣ, зиддиқонунӣ
12. Нобоварӣ

Дар асрҳои XII - XIII мусиқа аз 12 мақом иборат буд:

1. Мақоми Рост.
2. Мақоми Муҳолифи Рост.
3. Мақоми Ироқ.
4. Мақоми Муҳолифак.
5. Мақоми Ҳусайнӣ.
6. Мақоми Раҳовӣ.
7. Мақоми Исфаҳон.
8. Мақоми Модда.
9. Мақоми Бусалак.
10. Мақоми Наво.
11. Мақоми Наҳованд.
12. Мақоми Ушшоқ.

Дар асрҳои XIII–XIV мусиқа аз 12 мақом иборат буд:

1. Мақоми Бузург.

2. Мақоми Зангӯла.
3. Мақоми Ҳичозӣ(Ҳичоз).
4. Мақоми Раҳовӣ.
5. Мақоми Ҳусайнӣ.
6. Мақоми Ироқ.
7. Мақоми Исфаҳон.
8. Мақоми Ушшоқ.
9. Мақоми Наво.
10. Мақоми Кӯчак.
11. Мақоми Бусалак.
12. Мақоми Рост.

ҲИСОБИ АБҶАД

Маълум аст, ки баъди истилои араб мардуми мо аз хати арабиасоси тоҷикӣ то соли 1930 истифода карда омадаанд. Дар мадрасаҳо дарси (ҳисоби) абҷад омӯзонда мешуд. Мувофиқи ин ҳисоб 28 ҳарфи алифбои арабӣ рақамро ифода мекунад.

Рақ. тарт.	Номи ҳарфи алифбои арабӣ	Шакли ҳарфи алифбои арабӣ	Ифодаи рақами	8 калимаи сунъӣ
1	Алиф	ا	1	ابجد АБҶАД
2	Бо	ب	2	
3	Ҷим	ج	3	
4	Дол	د	4	
5	Ҳо	ه	5	هوز ҲАВВАЗ
6	Вов	و	6	
7	Зо	ز	7	
8	Ҳо	ح	8	حطّئ ҲУТТӢ
9	То	ط	9	
10	Йо	ي	10	كلمن КАЛАМАН
11	Коф	ك	20	
12	Лом	ل	30	
13	Мим	م	40	
14	Нун	ن	50	
15	Син	س	60	ثعفس САЪФАСО
16	Айн	ع	70	
17	Фо	ف	80	
18	Сод	ص	90	
19	Қоф	ق	100	قرشت ҚАРАШАТ
20	Ро	ر	200	
21	Шин	ش	300	
22	То	ت	400	
23	Со	ث	500	ثخذ САҲАЗ
24	Хо	ح	600	
25	Зол	ذ	700	
26	Зод	ض	800	ضظغ ЗАЗАҒ
27	Зо	ظ	900	
28	Ғайн	غ	1000	

Аслан калимаи Абҷад ва дигар калимаҳои сунъӣ маъно надоранд ва вобаста ба тартиби ҳарфҳо сохта шудааст. Аз асри XI сар карда, дар адабиёти форсу тоҷик офаридани “моддаи таърих” ба воситаи ҳарфҳои ифодакунандаи рақамҳо оғоз гардидааст ва касе, ки аз асрори ҳарфу рақамҳои алифбои форсии тоҷикӣ бохабар нест, маънии он моддаи таърихро дарк карда наметавонад ва ҳисоби онро ҳам наметавонад барорад. Масалан, соли таъмири манораи Мирзо Улуғбекро Пайрав Сулаймонӣ чуниин баён кардааст:

Муҳандис аҷаб тарҳи мину кашид,

Манори Улуғбек гардид рост.

Дар ин байт ибораи “тарҳи мину” ва “Манори Улуғбек гардид рост” моддаи таърих буда, мисраи дуюм баробар ба рақами 2253 мебошад ва вобаста ба маънои шеър аз мисраи якум аз “тарҳи мину”, ки рақами 323 ҳосил мешавад, аз рақами аввали тарҳ карда шавад, соли 1930 боқӣ мемонад, ки соли таъмири манораи Мирзо Улуғбек будааст. $2253-323=1930$.

Аз ёд донишмандони алифбои арабии тоҷикӣ ва ифодаи рақамии онҳо, ки асрори таърихи халқро дар худ ниҳон медоранд, барои мутахассисони соҳаи филологӣ хеле зарур аст.

ЛУҒАТҲО

Амри Маъруф- таблиғи амалҳои нек дар шариат.
Аркон- рукнҳо (сутунҳо).
Азроил- номи фариштаи марг, малакулмавт.
Аҳком- ҳукм, қоидаву қонунҳои шариат.
Аҳли ҳол-парваришгарони рӯҳ ва асрори илоҳӣ.
Басолат-далерӣ, часорат, шуҷоат.
Васл-пайвастан.
Ваҳдат-яғонағӣ, муттаҳидӣ.
Воҳид-якка, якта, танҳо.
Вочиб-ҳар коре, ки ба ҷо овардани он ҳатмист.
Вуқуф- ист, таваққуф, вақф, вриқф будан.
Гармоба- ҳаммом.
Забҳ-сар буридани мол, бисмил кардан.
Зӯҳд- парҳезгорӣ, беътиноӣ ба ҳавуви ҳавас, зоҳиди порсо.
Инстинҷо-худро аз начосат ва палидӣ пок кардан.
Истиғфор-мағфират хоستان,тавба кардан.
Касрат- касирӣ, бисёрӣ, зиёдӣ
Қудс-поқӣ, тозағӣ аз олоиш вағуноҳ.
Маърифат- илму дониш, дарки воқеият ба воситаи ақлу ҳис, шинохти чигунагии олам.
Майит-ҷасади бечони одам, мурда.
Мисқол- воҳиди ченаки вазн.
Мурид-иродатманд, хоҳон, толиб, пайравикунанда бо шайх, пир, эшон.
Муруват-ҷавонмардӣ, ҳимматбаландӣ, лутфу эҳсон.
Мукаллаф-он кӣ иҷроӣ коре ба зиммаи ўст, ўҳдадор будан.
Мункар- фариштаи марг.
Муҷоимат- дар як ҷо ҷамъ омадан, ҳамбистарии марду зан.
Намоз- дуову ибодати дар як шабонарӯз панҷ бор иҷрошаванда.
Нахват- ғурур,такаббур
Наҳй- манъ кардан.
Нисоб- миқдори пуле, ки аз он закот додан лозим будааст.
Олами ғайб-макон ва олами барои инсон номаълум, ки аз он ҷо ба фариштагон ва пайғамбарон ваҳй ва пайғом меомадааст.
Олами шуҳуд-ин дунё, дорулфано.
Ориф- порасо, аҳли ирфону тасаввуф.
Пир-муршид, раҳнамо, шайхе, ки мурид дорад.
Раммол-донандаи илми рамл, фолбин.
Сифати зотӣ- шаш сифати Аллоҳ: вучуд, қадим, бақо, воҳид, бемисл, бениёз.
Сифати сабутӣ-ҳашт сифати Аллоҳ: абадӣ, донанда, шунаванда, бинанда, хоҳанда, соҳибқудрат, гўянда, созанда.
Солик-пайрави тариқати сўфия
Сулуқ-тарзи зиндагии аҳли тасаввуф, дарвешона ва парҳезгоронаи сўфиён.
Тавҳид-эътиқод ба яғонагии Худо.

Тавозӯъ-хоксорӣ, фурӯтанӣ.
Тавфиқ-мувофиқ, муваффақият
Такаббур-мағрурӣ, худписандӣ, ҳавобаландӣ.
Тариқат-оин, мазлак, мазҳаб, роҳи арбоби тасаввуф.
Тахайюл-тасаввур, орзу.
Таҳорат-шутушӯи махсус пеш аз намоз.
Таяммум- ба ҷо овардани таҳорат бо хок ва ё рег дар мавриди об набудан.
Уҷб-худписандӣ, мағрурӣ, ҳавобаландӣ.
Фарз-аҳкоми дини ислом, ки иҷрояш ба ҳар мусулмон ҳатмист.
Фақр-камбағалӣ, фақирӣ, нодонӣ
Фасод-табоҳӣ, вайронӣ, бадахлокӣ.
Фосиқ-бадахлок, бадкор, бадкирдор.
Футувват-мардонагӣ, диловарӣ, ҳимматбаландӣ, саховат.
Фисад-ҳисса, қисм, фоиз
Хирқа- либоси дарвешон, либоси тазвиру риё, қаландар, зоҳид, сӯфӣ.
Ҳачр- ҷудой, дурӣ, фироқ
Шаби Барот-шаби муқаддас, (шаби 14-ум ба рӯзи 15-уми Шаъбон) шабе, ки
ҳамаи дуоҳои мусулмонон қабул шавад.
Шариат-роҳ ва қонунҳои дини ислом.
Ширк-куфр, ба яғонагии Худо шак овардан.
Шақӣ-бадбахт, золим, бераҳм
Ҷабраил-номи яке аз фариштагон, ки оварандаи ваҳйи илоҳӣ ба пайғамбарон
аст.
Эътимод-бовар кардан ба чизе ва ё касе.

Охирсухани китоб

Муштариёни азиз, китобе, ки дар даст доред, маҳсули меҳнат ва заҳмати чандинсолаи мураттиб ва муаллифи пешгуфтор буда, барои шумоён, хонандагони гиромикадр, омода шуд. Дар ин китоб маълумотҳо асосан оиди дувоздаҳ рақами аввалӣ, ки дар ҳаёт фаровон қорбаст мегардад, овара шудаанд. Аз ин китоби гулчиншуда баҳрабардорӣ кунед ва маърифати худро боло баред. Бо иродат ва эҳтиром ҳар камбудӣ ва нуқсе, ки ба чашм мерасад, ба ҷону дил қабул формоям ва шумоён низ саҳву хатоҳояшро ислоҳ намуда, қабул фармоям.

Ба сабаби он ки мӯҳтавои ин китоб аз адабиётҳои фаровон ва манобеъи зиёде гирдоварӣ ёфтааст, шояд баъзе гуфтаҳо дар рақамҳои гуногун ба такрор омада бошад. Мо лозим донистем, ки онҳоро ихтисор накарда, дар шаклҳои асли истифода намоем. Агар оиди китоб фикру мулоҳизаҳои муфид пайдо гардад, шумо метавонед ба унвони нашриёти китоб, ё худ ба нишонаи шаҳри Ангрэн, кӯчаи Хулқар, хонаи рақами 36 фиристед, мо аз ин марҳамати шумо хело хушҳол хоҳем гашт.

Китоби мазкур аз дувоздаҳ боб ва 98 қисмат иборат аст. Агар доири ин рақамҳои дар китоб зикрнамуд амаводҳои мувофиқатон бошад, ба мо фиристонед, бо иловаи ному насабатон дар нашрҳои минбаъда истифода хоҳем кард.

Рӯихати адабиётҳои истифодашуда:

1. Куръони карим. Абдулазиз Мансур таржимаси. Т.: Тошкент Ислон Университети нашриёти. 2001.
2. Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий. Ҳадис («Ал-Жомий ас-Саҳийх»). 1-жилд. Таржимон З.Исмоилов. Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1997.
3. Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий. Ҳадис («Ал-Жомий ас-Саҳийх»). 2-жилд. Таржимон М.Набихонов ва Б.Набихонов. Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1997.
4. Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий. Ҳадис («Ал-Жомий ас-Саҳийх»). 3-жилд. Таржимон Р.Қосимов ва Б.Набихонов. Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1997.
5. Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий. Ҳадис («Ал-Жомий ас-Саҳийх»). 4-жилд. Таржимон Абдулғани Абдуллоҳ ўғл, Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1997.
6. Абу Ийсо ат-Термизий. Саҳиҳи Термизий. Абдулғани Абдуллоҳ ўғли таржимаси. Т.:Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти, 1993.
15. Абу Ийсо агп-Термизий. Сунани Термизий. 1-жилд. Мирзо Кенжабек таржимаси. Т.:«Адолат», 1999.
7. Абу Ийсо ат-Термизий. Шамоили Муҳаммадия. Саййид Маҳмуд Тарозий таржимаси. Т. Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси, 1991.
8. Муҳаммад Содиқ Мшҳаммад Юсуф. Тафсири ҳилол. 1—30 поралар.
9. Абу Ийсо ат-Термизий. Аш-шамоил ан-Набавия. У.Уватов таржимаси. Т.: «Чўлпон», 1993.
10. Усмон Кески ўе-ли. Ҳазрат Пайғамбар ҳаёти. Иброим Йўлдош Жўрабой ўғли таржимаси.Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1996.
11. Зоҳидхон Кодир Отахон ўғли. Пайғамбарлар киссаси. Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1993.
12. Ризоуддин ибн Фаҳруддин. Муҳаммад пайғамбар тарихи. Саидбек Ҳасан тарж. Т.: «Ёзувчи». 1993.
13. Ризоуддин ибн Фаҳруддин. Насиҳат. Т.Зиёев таржимаси. Т.: «Чўлпон». 1993.
23. Ризоуддин ибн Фаҳруддин. Хулафои рошидин. Т.: Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси, 1992.
14. Абдуллоҳ Авлоний. Мухтасари тарихи анбиё (ва тарихи ислом). Т.: «Фан». 1994.
15. Абдурауф Фитрат. Мухтасар ислом тарихи. Т.: «Нур». 1992.
16. Хамидулла Кароматов. Хўрланган пайғамбарлар ғалабаси. Т.: «Ғафур Ғулом». 1998.
17. Абдусодиқ Ирисов, Чаҳорёрлар. Т.: «Фан». 1993.
18. Абдурахмон Раъфат ал-Бошо. Саҳобалар ҳаётидан лавҳалар. Д.Анорбоев таржимаси.Т.: «Қатортол-Қамолот». 1998.

19. Абдурахмон Раъфат ал-Бошо. Пайғамбарнинг ўн саҳобаси. Д.Анорбоев таржимаси.Т.: «Чўлпон». 1996.
20. Носируддин Бурҳонуддин Рабғузӣй. Қисаси Рабғузӣй. I—II китоблар. Юсуфхон Шокиров таржимаси. Т.: «Ёзувчи». 1990—1991.
21. Муҳаммад Хузарӣй. Нур ул-яқин. Э.Усмон таржимаси. Т.: «Чўлпон-Камалак». 1992.
22. Закои Кўнрапа. Пайғамбаримиз ва ашараи мубашара. I китоб. А.Холмуродов таржима-си. Т.: «Мовароуннаҳр». 1995.
23. Закои Кўнрапа. Ҳазрати Пайғамбаримиз ва Ислом дини. II китоб.
24. А.Холмуродов, Дуихои ҳикматангези Маснави Маънавӣ.
25. Умар Хайём, Рубоӣйлар.Тошкент-1971. Ғафур Ғулом нашриёти.
- 26.Н. Комилов. Комил инсон ҳақида тўрт мақола. Т. «маънавият»-1997.
27. Азизиддин Насафӣй. Зубдатул-ҳақоӣйқ. Т. «Камалак»-1995.
28. Юлдоз фол очканда. Москва. «Система»-1990.
29. Нажмиддин Комилов. Тасаввуф. Т. «Ёзувчи»-1996.
30. Фарҳаги тафсирии забони тоҷикӣ. Ҷилди 1,2. Душанбе, 2008.

Мундариҷа

Боби 1

1. Олами Ваҳдат. Рақами як- рақами рақамҳо.
2. Башоратномаи олами якиҳо.
3. Рамзҳои олами якиҳо.
4. Ифодаҳои рақами як дар табиат.
5. Якиҳо дар фазои Шариат.
6. Якиҳо дар олами Маърифат.
7. Хуласаи боби якиҳо.

Боби 2

1. Олами тазод. Олами дуиҳо.
2. Башоратномаи олами дуиҳо.
3. Рамзҳои олами дуиҳо.
4. Ифодаҳои рақами ду дар табиат.
5. Дуиҳо дар фазои Шариат.
6. Дуиҳо дар шоҳроҳи Тариқат
7. Дуиҳо дар олами Маърифат.
8. Дуиҳои ҳикматангези Маснавии Мавлавӣ.
9. Саволу ҷавоби Махтумқулӣ ва Дурдӣ.
10. Хуласаи боби дуиҳо.

Боби 3

1. Олами сегониҳо.
2. Башоратномаи олами сеиҳо.
3. Рамзҳои олами сеиҳо.
4. Ифодаҳои рақами се дар табиат.
5. Сеиҳо дар фазои Шариат.
6. Сеиҳо дар шоҳроҳи Тариқат
7. Сеиҳо дар олами Маърифат.
8. Хулосаи боби рақами сегониҳо.

Боби 4

1. Олами чоргониҳо.
2. Башоратномаи олами чориҳо.
3. Рамзҳои олами чориҳо.
4. Ифодаҳои рақами чор дар табиат.
5. Чориҳо дар фазои Шариат.
6. Чориҳо дар шоҳроҳи Тариқат
7. Чориҳо дар олами Маърифат.

8. Хулосаи боби олами рақами чорихо.

Боби 5

- 1. Олами панҷгониҳо.**
- 2. Башоратномаи олами панҷиҳо.**
- 3. Рамзҳои олами панҷиҳо.**
- 4. Ифодаҳои рақами панҷ дар табиат.**
- 5. Панҷиҳо дар фазои Шариат.**
- 6. Панҷиҳо дар шоҳроҳи Тарикат**
- 7. Панҷиҳо дар олами Маърифат.**
- 8. Хулосаи боби олами рақами панҷиҳо.**

Боби 6

- 1. Олами шашгониҳо.**
- 2. Башоратномаи олами шашгониҳо.**
- 3. Рамзҳои олами шашгониҳо.**
- 4. Ифодаҳои рақами шашгониҳо дар табиат.**
- 5. Шашгониҳо дар фазои Шариат.**
- 6. Шашгониҳо дар шоҳроҳи Тарикат**
- 7. Шашгониҳо дар олами Маърифат.**
- 8. Хулосаи боби олами рақами шашгониҳо.**

Боби 7

- 1. Олами ҳафтгониҳо.**
- 2. Башоратномаи олами ҳафтгониҳо.**
- 3. Рамзҳои олами ҳафтгониҳо.**
- 4. Ифодаҳои рақами ҳафтгониҳо дар табиат.**
- 5. Ҳафтгониҳо дар фазои Шариат.**
- 5. Ҳафтгониҳо дар шоҳроҳи Тарикат**
- 6. Ҳафтгониҳо дар олами Маърифат.**
- 7. Хулосаи боби олами рақами ҳафтгониҳо.**

Боби 8

- 1. Олами ҳаштгониҳо.**
- 2. Башоратномаи олами ҳаштгониҳо.**
- 3. Рамзҳои олами ҳаштгониҳо.**
- 4. Ифодаҳои рақами ҳаштгониҳо дар табиат.**
- 5. Ҳаштгониҳо дар фазои Шариат.**
- 6. Ҳаштгониҳо дар шоҳроҳи Тарикат**
- 7. Ҳаштгониҳо дар олами Маърифат.**
- 8. Хулосаи боби олами рақами ҳаштгониҳо.**

Боби 9

- 1. Олами нӯхғониҳо.**
- 2. Башоратномаи олами нӯхғониҳо.**
- 3. Рамзҳои олами нӯхғониҳо.**
- 4. Ифодаҳои рақами нӯхғониҳо дар табиат.**
- 5. Нӯхғониҳо дар фазои Шариат.**
- 6. Нӯхғониҳо дар олами Маърифат.**
- 7. Хулосаи боби олами рақами нӯхғониҳо.**

Боби 10

- 1. Олами даҳғониҳо.**
- 2. Ифодаҳои рақами даҳғониҳо дар табиат.**
- 3. Даҳғониҳо дар фазои Шариат.**
- 4. Даҳғониҳо дар шохроҳи Тариқат**
- 5. Даҳғониҳо дар олами Маърифат.**

Боби 11

- 1. Олами ёздаҳғониҳо.**
- 2. Ёздаҳғониҳо дар фазои Шариат.**

Боби 12

- 1. Олами дувоздаҳғониҳо.**
- 2. Дувоздаҳғониҳо дар фазои Шариат.**
- 3. Дувоздаҳғониҳо дар шохроҳи Тариқат**
- 4. Дувоздаҳғониҳо дар олами Маърифат.**
- 5. Ҳисоби Абҷад.**
- 6. Луғатҳо**
- 7. Охирсухани китоб.**
- 8. Рӯйхати адабиётҳои истифодакардашуда.**

Фарход Исомиддинов

Асрори рақамҳо

Фарғона – 2018

Фарход Исомиддинов, номзади илмҳои филологӣ, профессори Академияи Илми Байналхалқӣ, соли 1944 дар ноҳияи Ашти вилояти ҳозираи Суғд, дар оилаи зиёӣ ба дунё омадааст. Соли 1969 бахши забон ва адабиёти тоҷикии ДДОВЛ-ро хатм намудааст. Аз соли 1973 дар шаҳри Ангрен зиндагӣ дорад. Муаллим, мудирӣ қисми илмӣ, ҷонишини директор оид ба корҳои тарбиявӣ, директори “Бюрои саёҳат ва экскурсия”-и ш. Ангрен, Мудирӣ бахши Маданияти Ҳокимияти шаҳри Ангрен, сарметодисти Маркази Таълими Халқии Ўзбекистон, эксперти Маркази Таълими Халқӣ ва эксперти Маркази Тестии Ўзбекистон дар шаҳри Тошканд. Муаллифи китобҳои дарсии “Забони тоҷикӣ”- барои синфҳои 5, 8, 9 китоб ва рисолаҳои “Унвонҳои адибон”, “Ўзбек адибларининг унвонлари”, “Зулисонайн адиблар”, “Гулчини абёти баргузида”, “Чехраҳои Ангрен”, дар ҳаммуаллифӣ, дар нашриётҳои гуногуни Ўзбекистон ба таърифи расидаанд, “Пандномаи розҳо” – Хучанд – 2016, “Алифбои шавқовар” – Хучанд – 2016 нашр шудаанд. Исомиддинов Фарход муаллифи беш аз 150 мақолаҳои илмӣ, илмӣ - услубӣ, маърифӣ мебошад.